

**МИКОЛАЇВЩИНА У ВОГНІ ВІЙНИ:
ПОДІЇ, ФАКТИ, ЛЮДИ
ЧАСТИНА II**

Підготовлено в рамках обласної Програми увічнення пам'яті захисників
і захисниць України, жертв воєн та політичних репресій
у Миколаївській області на 2024-2027 роки

У П О Р Я Д Н И К И
Макарчук С.С., Березний С.М.,
Назарова А.П., Теряник М.О.

Збірник «Миколаївщина у вогні війни: події, факти, люди» започаткував інформаційно-публіцистичний цикл, присвячений подіям на Миколаївщині з початку повномасштабного вторгнення Російської Федерації на територію України. Збірник містить щоденну хроніку подій, інтерв'ю з учасниками спротиву, статті про найбільш значущі епізоди протистояння російській агресії, біографічні нариси про жителів Миколаївської області, які загинули під час виконання службових обов'язків з початку збройного протистояння Росії і України у 2014 році.

Видання розраховане на військовослужбовців Збройних сил України, науковців, викладачів, учителів, студентів, учнів загальноосвітніх шкіл та всіх, хто цікавиться історією нашої країни.

МИКОЛАЇВЩИНА: ХРОНІКА СПРОТИВУ¹

16 березня 2022 року Президент України Володимир Зеленський підписав Указ № 143/2022 «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України», яким започатковано проведення щоденно о 9 годині 00 хвилин загальнонаціональної хвилини мовчання за співвітчизниками, загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України.

16 березня 2022 року

Бої за Миколаїв точаться з першого дня повномасштабної війни. Через неспроможність взяти місто, російські військові регулярно обстрілюють його. Водночас окупантам вдалося захопити кілька сіл у менш ніж 20 км від обласного центру. Влада на чолі з керівником ОВА Віталієм Кімом працює над різними сценаріями, зокрема і «поганим», який передбачає захоплення міста та моста через Південний Буг, що дозволить рух у бік Одеси.

Начальник Миколаївської військової адміністрації Віталій Кім повідомив, що до міста прибули військові лікарі з США, Австралії, Великобританії та Канади. Вони будуть проводити навчання лікарів у Миколаєві з метою підвищення кваліфікації медиків в умовах воєнного стану та покращення якості медицини на лінії фронту.

Російські війська слідом за Запорізькою АЕС намагалися захопити Южноукраїнську АЕС, проте українські військові зупинили наступ. Про це розповів в.о. голови «Енергоатома» Петро Котін.

За добу у Миколаївській області 21 особа отримала поранення, серед них 1 дитина. Всі постраждалі доставлені до медичних закладів та отримують необхідну допомогу. Сьогодні у миколаївських лікарнях знаходиться 202 особи, постраждалі від атак окупантів.

¹ Підбірка зроблена на основі матеріалів інтернет-видань www.mk.gov.ua, suspilne.media/mykolaiv, Novosti-n.org; news.pn; shipovnik.ua/novosti; nikvesti.com; blokinfo.com.ua; gweek.com.ua; Nikpravda.com.ua; mk.mk.ua; niklife.com.ua; niknews.mk.ua; телеграм-каналів голови Миколаївської ОВА Віталія Кіма, голови Миколаївської обласної ради Ганни Замазєєвої, Миколаївського міського голови Олександра Сенкевича; сторінок поліції Миколаївської області, Миколаївської обласної прокуратури, управління СБУ в Миколаївській області, ГУ ДСНС у Миколаївській області в мережі Фейсбук

Миколаїв приймає жителів навколишніх населених пунктів. Учора прибули близько 100 чоловік із Посад-Покровського. Їх розселили у приміщеннях дитсадків міста.

У Снігурівці оголосили пошук волонтерів та небайдужих людей для надання допомоги жителям, які постраждали внаслідок бомбардувань, а саме: пошук особистих речей під завалами, допомога в ремонті пошкодженого майна, організація гуманітарної допомоги, розселення громадян, які залишилися без житла.

Миколаївський міський голова Олександр Сенкевич у прямому ефірі розповів, що через обстріли, які відбулися 15 березня, пошкоджена високовольтна мережа у 150 кіловольтів. Тому у деяких районах Миколаєва немає світла, через відсутність електропостачання у 40 об'єктах жилого фонду не було водопостачання, відсутній інтернет, також зупинилася робота 24 котелень. Міські служби працюють над усуненням проблеми. У місті рублять дерева для будівництва та облаштування бліндажів, а також обігріву

блокпостів. Вибирають старі або хворі дерева. Сьогодні до міста прийшли 2 вантажівки з продуктами довготривалого зберігання, одягом, засобами гігієни та речами першої необхідності з Києва та Львова.

16 березня органами влади у супроводі рятувальників та

Евакуація. Фото: ГУ ДСНС України у Миколаївській області

лого населення із селища Луч, сіл Миколаївського району до м. Миколаєва. 147 осіб, серед яких жінки, діти та люди похилого віку, автобусами доставлені до обласного центру для подальшого розміщення у безпечному місці. Також у зазначені населені пункти було доставлено гуманітарний вантаж з харчовими продуктами та речами першої потреби.

Сьогодні з будинку дитини Миколаївської області, під контролем силових структур, на західну Україну евакуйовано 63 малюка віком від 1,5 років. Їх супроводжували 22 співробітника дитячого будинку та 4 сім'ї.

Протягом дня піротехніками ДСНС відпрацьовано 57 адрес, вилучено 7 боєприпасів. Загалом з початку російської агресії відпрацьовано 379 заявок та вилучено 123 вибухонебезпечних предметів на території Миколаєва та його передмість.

Під час обстрілу касетними бомбами в Миколаєві на річці Інгул була пошкоджена водна станція Чорноморського національного університету імені Петра Могили. Постраждали футбольне поле, трибуни, вибиті вікна в роздягальнях, пошкоджена котельня. Наразі тривають відновлювальні роботи, зокрема вже відремонтована котельня.

Миколаївська обласна станція переливання крові дякує всім містянам, які відгукнулися на вчорашній заклик щодо здачі усіх груп крові та

повідомили, щонаразі на станції переливання дефіциту компонентів крові немає.

У Миколаєві жіночий батальйон (ЖБ) "Кікімори" з 2014 року робить маскувальні сітки для підрозділів. Сітки роблять різних розмірів.

Плетення сітки. Фото: Свідок.info

Передають готові до Збройних сил України, Територіальної оборони, на блокпости та всюди, де зараз вони необхідні. Тканину або відрізки матерії для плетіння маскувальних сіток охочі можуть приносити до Будинку офіцерів флоту з поміткою "Для ЖБ "Кікімори".

На миколаївському підприємстві виготовляють бронеплити для бронезилових та шиють чохла на них. Також налагодили випуск пічок-буржуйок для обігріву військових. 20 днів тому підприємство займалося

виготовленням металоконструкцій та монтажними роботами. З початку війни перейшли на випуск продукції для потреб Збройних сил України.

17 березня 2022 року

Збройні сили України відтіснили ворога від меж міста Миколаєва, але на

території області продовжуються бої. На території певних населених пунктів спостерігається скупчення російської техніки. Також існує загроза обстрілу Миколаєва артилерією.

На Миколаївщині, під час зачистки одного з населених пунктів від окупаційних військ Російської Федерації, прикордонники з морпіхами захопили російську вантажівку з боєприпасами. Трофеї передали

Захоплена техніка. Фото опубліковане на сайті <https://www.niknews.mk.ua/>

і ЗСУ захопили ворожий комплекс РЕБ«Торн-МДМ». Це сучасний тактичний комплекс радіоелектронної розвідки «Торн», на базі автомобіля КамАЗ. Цей мобільний комплекс призначений для пошуку сигналів у КВ та УКХ-діапазонах, а також пеленгації та визначення місцезнаходження їх джерел. Дальність в УКХ-діапазоні становить 30 км, а КВ досягає 70 км. <https://www.niknews.mk.ua/2022/03/17/na-nikolaevschine-zahvachen-sovremennyj-takticheskij-kompleks-radorazvedki-rf-torn-i-gruzovik-boepripasov/>

Окупанти використовують мобілізованих з ОРДЛО як гарматне м'ясо для виявлення вогневих позицій ЗСУ. Один з таких підрозділів, який мав у складі 250-300 осіб, на Миколаївському напрямку за 16-17 березня втратив близько 200 чоловік.

У результаті ворожих обстрілів у м.Вознесенську був пошкоджений 5-поверховий будинок. За попередніми даними постраждалих немає. Аварійно-рятувальним відділенням 12 ДПСЧ були вжиті заходи щодо запобігання руйнуванню несучих конструкцій.

17 березня піротехніки Головного управління ДСНС України у Миколаївській області опрацювали 43 повідомлення про залишки снарядів у житлових кварталах Інгульського району та мкр Балабанівка м. Миколаєва. Протягом дня виявлено та вилучено 4 вибухонебезпечних предмети.

У центрі Миколаєва за розпорядженням голови обласної військової адміністрації розпочато демонтаж білбордів та МАФів. Борди використовують для виготовлення протитанкових «їжаків», а кіоски перенесуть до блокпостів, щоб бійці мали можливість погрітися.

<https://t.me/mykolaivskaODA/722>

Снігурівська міська рада повідомляє, що відсутність електропостачання на території громади пов'язана з постійними обстрілами Баштанки, де знов пошкоджено опору 35 кВт. Енергії сонячних батарей вистачає лише на кілька годин. Роботи з відновлення електропостачання проводяться, як тільки з'являється така можливість.

Миколаївський зоопарк отримав гуманітарну допомогу від зоопарків Європи – це сухі корми для різних груп тварин та ветеринарні препарати від Таллінського зоопарку.

З Львівської області до Миколаєва доставили в якості гуманітарної допомоги притулкам області 20 тонн вологого корму. Збір допомоги організували представники зоозахисної громадської організації “Фенікс”, з доставкою по Україні допомогла громадська організація “Друзі поруч”.

Актори Миколаївського національного академічного театру драми та музичної комедії почали кожного дня записувати відео зі своїми творчими доробками, які будуть транслюватися на усіх комунікаційних каналах театру.

130 кексів та шість тортів щодня за власні гроші виготовляє підприємниця-кондитерка Оксана Балясна для військових та бійців

тероборони. Прикрашає смаколики жінка їстівними карикатурами на Путіна, тим самим ще й підіймає настрій бійцям.

18 березня 2022 року

Окупанти продовжують обстріли і бомбардування населених пунктів Миколаївщини. Близько шостої години ранку по Миколаєву був нанесений ракетний удар. Була зруйнована казарма 79-ї ОДШБр. З-під завалів рятівники витягли близько 50 тіл загиблих, ще близько 60 осіб знаходяться у лікарнях.

Наслідки ракетного удару росіян по військовій частині 18 березня 2022.

Фото: Ніклас Хаммарстрьом / Expressen

Вознесенський міський голова Євгеній Величко розповів, що війська РФ випустили по місту 6 ракет, постраждалих серед цивільного населення немає. Чотири пожежі, які виникли внаслідок обстрілу ліквідовані фахівцями ГУ ДСНС у Миколаївській області.

За минулу добу на Миколаївщині поранено 47 осіб, серед яких 1 дитина. Усі постраждалі доставлені у медичні заклади й отримують необхідну допомогу. Загалом, станом на сьогоднішній ранок, у лікарнях знаходяться 196 людей, які постраждали від атак окупантів на Миколаївщину.

На одному з блок-постів Миколаєва були затримані двоє чоловіків, які на мобільних телефонах мали фото з мітками біля військових укріплень, інфраструктурних об'єктів міста. Затриманих передали до СБУ.

У мікрорайоні Кульбакіне українські десантники знищили підрозділ 247-го гвардійського десантно-штурмового Кавказького козачого полку ПДВ ЗС РФ.

Командир добровольчого батальйону МВС України Луганськ-1 Артем Вітко повідомив, що війська окупантів здійснили спробу наступу на Снігурівку, яка була успішно відбита українськими захисниками,

Президент Володимир Зеленський присвоїв звання Героя України командирі 36-ї окремої бригади морської піхоти полковнику Володимиру Баранюку.

Начальник Миколаївської військової адміністрації Віталій Кім повідомив про створення штабу, куди ввійшли всі силові структури: ДБР, прокуратура, патрульна поліція, СБУ, військова прокуратура, військова безпека тощо. «Ми починаємо відпрацьовувати всі кримінальні випадки на території області. За перший день назбирали 20 випадків. Все реєструємо. Махновщини не буде».

Протягом доби на спецлінію "102" надійшло понад 630 звернень від жителів Миколаївщини щодо підозрілих осіб, автомобілів, залишених без нагляду предметів, а також вчинених правопорушень – усі вони відпрацьовані. Крім того, поліцейські спільно з приданими силами херсонських колег та співробітниками військової служби правопорядку, нацгвардійцями, бійцями територіальної оборони продовжують у посиленому режимі патрулювати вулиці Миколаєва й інших населених пунктів області.

Піротехніками Головного управління ДСНС України у Миколаївській області 18 березня відпрацьовано 44 адреси, вилучено 5 боєприпасів. Загалом з початку російської агресії відпрацьовано 455 заявок та вилучено 132 вибухонебезпечних предмети на території Миколаєва та його передмість.

Під час прямого ефіру Миколаївський міський голова Олександр Сенкевич повідомив, що війська РФ відкинуті від Миколаєва, вони перегруповуються, зайняли деякі села і тримають місцевих жителів у заручниках. Зокрема, окопалися поруч із селом Бармашове і глушать зв'язок, у селі Добра Криниця теж базуються окупанти, туди не дістатися. Дорога у напрямку на Херсон залишається небезпечною, траса на Одесу безпечна, шлях на Калинівку вільний. Також міський голова повідомив, що маршрутники підвищили ціни на проїзд через дорожчання пального.

18 березня органами влади у супроводі рятувальників та поліції організовано вивезення постраждалого населення із селищ Шевченкове, Котляреве та Українка Миколаївського району до м. Миколаєва. 75 осіб, серед яких жінки, діти та люди похилого віку, розміщені у безпечних пунктах. Доставка гуманітарного вантажу з продуктами та речами першої потреби.

Гуманітарна допомога. Фото: ГУ ДСНС України у Миколаївській області

Станом на 18 березня в Миколаївській області функціонує 85 відсотків відділень, у Миколаєві – 90 відсотків відділень «Укрпошти». У відділеннях надаються такі послуги: виплата пенсій, субсидій, соціальних виплат; прийом будь-яких платежів, зокрема й комунальних; продаж товарів (бакалійної групи (круп, макарон, олія, чай, кава, консерви), кондитерської групи (вафлі, печиво, цукерки) та побутової хімії); прийом й надсилання посилок всіх видів поштових відправлень (у тому числі і міжнародних як від/для фізичних, так і юридичних осіб (включаючи ліки)).

Лікарні Миколаєва 18 березня отримали гуманітарну допомогу: медикаменти, обладнання, засоби індивідуального захисту, засоби дезінфекції, продукти, речі для дітей та дорослих, засоби гігієни тощо.

Гуманітарний штаб Миколаївщини відправив медикаменти і продукти харчування у села Гур'ївка, Полігон, Пересадівка, Грейгове, Калинівка та на Кінбурнську косу. Передали ліки батальйонам територіальної оборони, а продукти харчування – рестораторам, які готують для військових і бійців ТРО.

Щоденно колектив однієї зі шкіл Костянтинівської громади готує до ста порцій повноцінного обіду для військових та бійців тероборони. 18 березня на блокпости громади відправили 20 літрів борщу та 400 вареників.

Попри бойові дії на Миколаївщині, вакцинальна кампанія продовжується. Вакцини є в наявності. Підготовлені як лікарі, так і медичні сестри, які залишилися на місці в кожному центрі вакцинації.

Христина Гаврилюк

"Якщо всі пойдуть, буде простіше нас захопити". Як Миколаїв живе із російською армією на підступах²

Миколаїв опинився під вогнем з перших днів війни. Росії не вдається взяти місто на землі, тому його регулярно, особливо на околицях, бомбардують з неба. Тим часом колони техніки, що рухаються з окупованого Криму, розміщуються на сході на північ від обласного центру.

Портове місто з населенням близько 450 000 людей стоїть на шляху Росії до Одеси. Тутешні мости через Інгул та Південний Буг регулярно розводять, а в разі захоплення Миколаєва обіцяють підірвати, щоб не дати російським військам просунутись далі, самі ж "приймають бій". Зараз передова — за 10 кілометрів від центру міста, де вже відчутна війна.

² Вперше опубліковано в інтернет-виданні «Суспільне Мовлення» 18.03.2022 <https://suspiilne.media/218823-akso-vsi-poidut-bude-prostise-nas-zahopiti-ak-mikolaiv-zive-iz-rosijskou-armieu-na-pidstupah/>

Суспільне провело там кілька днів, аби розказати, як воно — жити з російською армією на підступах.

Фото: Суспільне, Тарас Ібрагімов, 16 березня 2022 року

Потяги до Миколаєва більше не їздять. Дістатись туди можна лише з Одеси: якщо пощастить, автобусами, що везуть у місто гуманітарну допомогу або повертаються з евакуації. В одеському напрямку із Миколаєва щодня вивозять жінок та дітей.

— Люди залишаються в Одесі чи їдуть далі? — запитую у водія. Він щойно вивіз з Миколаєва свою маму та забирає нас на зворотному шляху.

— Їдуть далі — на західну чи в Молдову, але і залишаються, бо тут ще безпечно: поки стоїть Миколаїв, за Одесу можна не хвилюватись, — відповідає Дмитро.

Він сам відправив доньку та дружину до Польщі, а з багажника не виймає валізу з "усім, що нажив". У бардачку лежить повістка у військкомат.

— Мій дім в Інгульському районі, це окраїна. Його сильно обстрілюють, довелось переїхати до сестри в іншу частину міста. Додому їжджу хом'яка погодувати на свій страх і ризик. Нас вперше обстріляли, коли ледве світало, я на роботу збирався. Раптом "бах" — ноги ватні, ні штани натягнути не можу, ні кроку зробити.

Майже доїжджаємо до міста, коли з'являється повідомлення про дев'ятьох загиблих через авіаудари.

"Вони воюють з нашими дітьми"

Того ранку (13 березня, — ред.) близько 11:00 Валерій Яковець був у військовій частині та ніяк не міг додзвонитись до дружини та доньки. Коли набрав тещу, та прокричала: "Лізи більше нема!"

Його сімнадцятирічна донька поверталась з вулиці в будинок, раптом на подвір'ї розірвався снаряд. Їй відірвало ногу.

— Подивіться, якою гарною вона була, янгол, — Валерій показує останнє фото Лізи у черзі під воротами місцевого моргу. — Хотіла стати військовою лікаркою, людям допомагати. Вона більше нікому не допоможе, хіба нас з неба охоронятиме... Вони не з нами (військовими, — ред.) воюють, а з нашими дітьми.

Після поспішного похорону Валерій хоче відправити дружину, сина та тещу за кордон — із грошима допомогли волонтери: "А сам попрошусь на передову, щоб їх вбивати".

Ще кілька тіл, які доставили у морг 13 березня, ідентифікувати поки не вдалось — люди, які загинули в черзі до банкомата або магазину, не мали при собі документів. Наліпки на тілах позначають "невідомий".

Тіла військових у місцевому моргу, 15 березня 2022 року.

Фото: Суспільне, Тарас Ібрагімов.

Цей морг у центрі Миколаєва з початку війни перейшов на цілодобову роботу. Сюди, окрім загиблих цивільних, привозять тіла всіх військових з області.

— Перші дні були напружені — привозили по 10, 20, 25. Бували рази, коли один за одним — всі 98-го року народження, — каже санітар Микола.

Попри те, що морг працює понаднормово, понівечені тіла у військовій формі з жовтими пов'язками на руці десятками лежать на підлозі у складських приміщеннях — їх заледве встигають ідентифікувати та встановити причину смерті. Тут більше не миють і не одягають, аби не витратити час, тіла видають у чорних пластикових пакетах. За цілий день виключення зробили лише для одного військового — його одразу забирали відспівувати в церкву.

"Ще трохи потерпіти"

За десять кілометрів від центру Миколаєва — вже передова, куди "прилітає" чи не щодня. Військовий Сергій визирає з окопу і показує хвіст снаряду, що приземлився у кількох метрах від окопів.

— Учора (14 березня, — ред.) ракета прилетіла, і не одна. П'ять "трюхсотих", дві — геть важкі. Дні чотири тому нас тут "Градами" так крили, що ми з окопів не вилазили. Стабільно насипають з п'ятої ранку і до сьомої.

— А ви у відповідь?

— Часом доводиться відповідати, тільки у нас не так багато зброї. Нам треба кілька тижнів, щоб розчехлитись, назад же ми точно не підемо, — нашу розмову перериває глухий вибух.

— Спокійно, ППО, це вихід... Отак ми кожен день.

Українські військові на передовій, 15 березня 2022 року.

Фото: Суспільне, Тарас Ібрагімов.

У ці дні, за даними розвідки, українським військовим вдалось відсунути лінію фронту від Миколаєва у бік Херсона. Це означає, що російські наземні військові не зможуть атакувати Миколаїв найближчим часом.

— А що б ви сказали російським військовим, які рухаються в бік вашого рідного міста? — запитуємо Сергія.

— Нічого... Хоча постривай! Росіяни, вам п***а.

— А миколаївцям?

— Треба ще трохи потерпіти.

*Зруйновані будинки у Балабанівці, 14 березня 2022 року.
Фото: Суспільне, Тарас Ібрагімов.*

Найважче доводиться Корабельному району, що на самій околиці Миколаєва, легкодосяжному з херсонського напрямку. Тут десятки розбомблених будинків та пошматовані автівки. Будинок Олександра вцілів, щоправда, через ударну хвилю вибило шибки та відійшла задня стіна. Він просить нас видертись драбиною, щоб побачити за цементним парканом дві воронки у городі сусіда.

— Цей паркан і врятував — армопояс. Так би й в нас хати не було.

— Ви як знали.

— Навіть не підозрював насправді. 25 років, все життя працював, ходив у море — я моряк, — аби звести цей будинок для доньки. А зараз що, як жити серед цих руїн? — крім сім'ї Олександра, у підвалі його будинку тепер ховаються ще дев'ять сусідів. — Ми з погребя не вилазимо, навчилися за звуком розрізняти, коли прилітає від росіян, а коли їм відповідають наші. Тут не буває тихо.

Місто готується і до "поганого" сценарію

Комендантська година у Миколаєві з 19:00. Після сутінків вмикати світло в будинках — зась, миколаївці дисципліновано дотримуються

вказівок. З самого ранку черги біля банкоматів, аптек та магазинів. Сотні людей приходять у пункти роздачі "гуманітарки". Все працює за скороченим графіком. На кожному перехресті — шини та кілька коктейлів Молотова: їх підпалюють, якщо ворог прорветься до міста.

Коктейлі намішали ще у перші дні війни. Тоді десятки волонтерів хаотично вирішували термінові задачі — як облаштувати блокпости, знайти пісок, наварити протитанкових їжаків. Зараз тут системний волонтерський хаб, куди потрапляють речі, продукти, ліки та навіть саморобні бронепластины.

— Ми сортуємо все, що до нас надходить, та розподіляємо по складах — окремо продукти, одяг і взуття, ліки, — співорганізаторка ініціативи Стася водить нас підземними кімнатами, де зберігають усю допомогу. — Військові формують заявку з переліком всього необхідного, волонтери спускаються сюди та збирають передачку. Ми можемо видати її у себе угорі або відвезти в потрібне місце.

Стася стоїть на порозі волонтерського центру, 16 березня 2022 року.

Фото: Суспільне, Тарас Ібрагімов.

Це лише один зі складів, які заповнили в Миколаєві. Стася пояснює: є ще кілька, адреси яких не розголошують. Разом з іншими волонтерськими організаціями підготували їжі та ліків, що вистачить на два місяці.

Блокада — це "поганий" сценарій, над яким працює військовий губернатор Віталій Кім. З його бадьорого "Доброго ранку! Ми з України!" починається день чи не кожного жителя міста. Тут він не лише зірка соцмереж, а й справжній військовий лідер. "Наш Кім" говорять бійці в окопах на передовій, таксисти й пенсіонери.

— Я буду непопулярним і занадто прагматичним, але кількість жертв від війни у нас менша, ніж померлих від ковіду. Це завдяки військовим, завдяки спільній роботі. Люди гинуть, це трагедія, але наші втрати мінімальні. Найбільше шкода невинних цивільних. За цю добу (15 березня, — ред.) у нас 80 поранених, серед них — дві дитини. Ще одна проблема — люди залишаються без майна. Але нічого, ми все відбудуємо, відновимо. У Путіна є мета — залякати людей. Для того, щоб вони здалися. Якщо всі поїдуть, буде простіше нас захопити, — говорить губернатор у нашій короткій розмові.

Попри щойно отримане повідомлення, що в області фіксують переміщення військ РФ, Кім повторює: на землі Одесі поки нічого не загрожує.

— Вони намагалися форсувати Південний Буг — там їх зустріли. Намагалися розбити плацдарм на північ від Миколаєва — ми знову їм завадили. Тільки-но вони розмістились, українські військові їх атакували. Так, вони поруч із містом, але їхніх сили недостатньо для того, щоб розвернути напад на Одесу. Банально фізично недостатньо. Ми спалили багато їхньої техніки, зокрема тієї, що займалась постачанням. Зараз їм потрібно розгорнути цей плацдарм на північ від нас, потім переміститись ближче до Одеси та розгорнути ще один плацдарм, і лише потім йти на саму Одесу. Тому я не раз казав, що Одеса може спати спокійно ще два тижні. Вже менше

19 березня 2022 року

Розпорядженням начальника Миколаївської обласної військової адміністрації призначено нового коменданта Миколаївської області. Ним став начальник Миколаївського зонального відділу Військової служби правопорядку полковник Олександр Луньов. Йому доручено організувати та забезпечити здійснення заходів під час дії комендантської години та спеціального режиму світломаскування на території Миколаївської області.

Військові РФ зі Снігурівки намагалися висунутися у бік Березнегуватого, українські захисники вступили в бій і ворог почав хаотично відходити у бік Херсону. Також сьогодні були звільнені населені пункти Засілля та Білозірка (колишнє Бармашове).

Протягом доби на території Миколаївської області зареєстровано 17 пожеж, 5 з них виникли через ворожі обстріли окупантів на території Костянтинівської територіальної громади Миколаївського району, м.Снігурівка та в Інгульському районі м. Миколаєва. Після ліквідації пожежі і розбору завалів дачного будинку в с. Костянтинівка рятувальники виявили тіла трьох загиблих. В інших випадках обійшлося без жертв.

Виявлені боєприпаси.

Фото: скриншот з відео, розміщеного на телеграм-каналі Вознесеньський Вісник

19 березня тероборона села Ракове спільно зі спеціалістами ЗСУ розмінували та знешкодили боєприпаси, залишені російськими солдатами біля будинків жителів Вознесенської громади.

Протягом дня групою піротехнічних робіт відпрацьовано 21 адресу, де за інформацією мешканців знаходяться вибухонебезпечні предмети. Загалом вилучено 27 боєприпасів. Станом на 17:00 19 березня на спецлінію 101 таких звернень надійшло 942, вже відпрацьовано 476, вилучено 159 одиниць вибухонебезпечних предметів.

З 20 березня на території Миколаївської області комендантська година починатиметься о 20:00 і триватиме до 06:00. Відповідне розпорядження від 19.03.2022 №105-р підписав начальник Миколаївської обласної військової адміністрації Віталій Кім.

Начальник Миколаївської військової адміністрації Віталій Кім зазначив, що у результаті боїв на території області можуть залишатися загиблі окупанти і звернувся до жителів області з проханням повідомляти військових або органи влади про місця їх знаходження. А також нагадав, що трофейну техніку необхідно віддавати ЗСУ.

За минулу добу до лікарень Миколаївщини було госпіталізовано 68 осіб, серед яких 1 дитина. Усі поранені і постраждалі отримують необхідну допомогу. Загалом, станом на сьогоднішній ранок, у миколаївських лікарнях знаходиться 221 людина, постраждала від атак окупантів на Миколаївщину.

Щодня з Миколаєва виїжджають сотні людей. З початку війни з Росією за допомогою міської влади евакуювали майже 20 тисяч містян. Утім, станом на 19 березня обов'язкової евакуації в місті немає.

Через атаки російських військ об'єкти критичної інфраструктури Миколаївщини постійно зазнають значних пошкоджень. Станом на 19 березня знеструмленими залишаються 66 повітряних ліній 150 та 35 кіловольт, 41 силова підстанція 150 та 35 кіловольт, 595 трансформаторних підстанцій, а це 125 населених пунктів Миколаївської області загальною кількістю понад 54 тисячі споживачів.

Гуманітарний штаб Миколаївщини відправив медикаменти, продукти харчування і речі першої необхідності у такі населені пункти: Піски, Нова Петрівка, Себіне, Константиївка, Баловне, Кандибіне, Сухий Єланець, Велика та Мала Корениха, Петрівка, Козирка, Куцуруб. Також допомогу доставлено у Галицинове, Лупареве та Лимани, куди евакуювали мешканців постраждалих сіл, які залишилися без даху над головою. Передано ліки, будматеріали, спальні мішки бійцям ТРО та ЗСУ.

Начальниця управління охорони здоров'я міської ради Ірина Шамрай розповіла, що погіршується статистика захворювання на ковід-19. За минулу добу по області зареєстрований 171 новий випадок, по місту - 102. З них 28 пацієнтів перебувають на стаціонарному лікуванні. У дитячій міській лікарні №2 перебувають 10 дітей, у 4 з них підтверджений діагноз. Пацієнти отримують весь спектр послуг, лікарні забезпечені медикаментами та киснем. Невідкладна допомога надається цивільним і військовим у штатному режимі. Завдяки обласній станції переливання крові в усіх медзакладах є запаси.

19 березня. Після тижневих бомбардувань російські війська захопили м. Снігурівка. Окупанти вдерлись до 24 державної пожежно-рятувальної частини. Вони базувались тут близько 4 днів та створили такі умови, щоб рятувальники не могли продовжувати виконувати свої обов'язки.

“Вони зачинили нас в одній із кімнат і ми там перебували під їх постійним наглядом. Нас не випускали й ми не знали скільки це триватиме, і що буде далі. Було багато військових з різною зброєю. Я провів інструктаж особовому складу, щоб вони не “велись” на провокації з боку військових російської федерації, а такі постійно були. Люди себе вели чітко, злагоджено, розуміли що і як відповідати й ніякої допомоги агресору не надавали. В один із моментів військові покинули нашу частину. Ми зачинили всі можливі приміщення і пішли додому. Мобільного зв'язку та інтернету не було і ми не знали, що відбувається в країні взагалі. Приблизно через два-три тижні весь особовий склад підрозділу покинув окуповану Снігурівку та

прибув до Миколаєва, де хлопці продовжили проходити службу в наших підрозділах.” - Сергій Белей, на той час обіймав посаду начальника 24 державної пожежно-рятувальної частини Головного управління ДСНС України у Миколаївській області (дислокується у м. Снігурівка).

20 березня 2022 року

Протягом доби ворог продовжував обстріли населених пунктів Миколаївської області, у результаті чого поранення отримали 65 осіб, у тому числі – 1 дитина. Всі постраждалі доставлені у медичні заклади і отримують необхідну допомогу. Загалом, станом на сьогоднішній ранок, у миколаївських лікарнях знаходяться 268 людей, що постраждали від атак окупантів на Миколаївщину.

18 березня війська Росії вдарили по військовій частині в Миколаєві. Станом на 19 березня рятувальники разом із військовими розбирали завали. Наразі точної інформації про загиблих та поранених офіційні джерела не повідомили, проте The New York Times та інші іноземні видання заявили про щонайменше 50 загиблих. Як все сталося зі слів очевидця — у відео <https://youtu.be/wrL6gCtF068>

20 березня у Миколаєві приспущені прапори у жалобі за загиблими військовими внаслідок ракетного обстрілу.

Протягом дня піротехніки ДСНС відпрацювали 11 звернень. У м. Миколаєві, Очакові, селах Парутине та Миколаївське вилучено 33 небезпечні знахідки. Загалом з початку війни опрацьовано 492 заявки та вилучено 191 боєприпас.

Голова Миколаївської обласної ради Ганна Замазєєва працює з місією жінок у Раді Європи. Її учасники протягом 5 днів будуть розповідати правду про те, що зараз відбувається в Україні, про всі знущання окупантів над українським народом. Завтра біля стін Ради Європи та у самій Раді Європи будуть роздавати фото, де показані усі жахіття, які творять окупанти на українській землі. «Продовжимо закликати європейців виходити на вулиці

своїх міст і звертатися до своїх урядів з проханням закрити небо над Україною», - зазначила Ганна Замазєєва.

Власниця мережі «Львівський круасан» щодня готує 70 круасанів для українських військових.

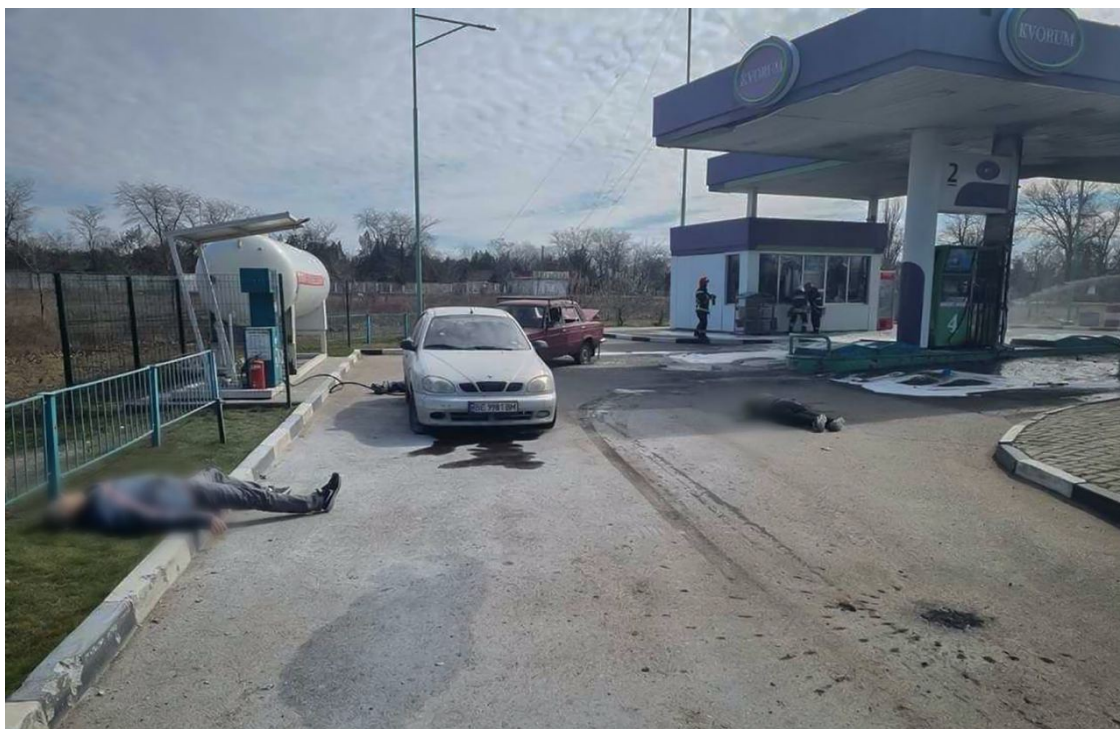
21 березня 2022 року

Війська РФ намагаються обійти Миколаїв у напрямку Одеси, але це їм не вдається. Про це повідомило Міністерство оборони Великої Британії ввечері 20 березня. «Російські сили, що наступають із Криму, все ще намагаються обійти Миколаїв, прагнучи рухатися на захід, у бік Одеси. За останній тиждень ці сили мало просунулися», – йдеться у повідомленні британської розвідки. <https://x.com/DefenceHQ/status/1505658994987261957>

На Миколаївщині продовжуються бої в селах поблизу обласного центру. Також російські війська обстрілюють житлові райони Миколаєва. Сьогодні, серед іншого, руйнувань зазнала психіатрична лікарня. Постраждалих немає – персонал і пацієнти перебували в укриттях.

Цього ж дня внаслідок артилерійського обстрілу сталося руйнування п'ятиповерхового готелю в Центральному районі м. Миколаєва. Для проведення розвідки та обстеження будівельних конструкцій залучалися відділення 2 та 3 ДПРЧ, а також чергова зміна оперативно-координаційного центру ГУ ДСНС України у Миколаївській області. Постраждалих та загиблих немає.

Після ворожого обстрілу, вогнеборці 5 державної пожежно-рятувальної частини 2 ДПРЗ ліквідували пожежу на автозаправці у Корабельному районі м. Миколаєва. Загинуло 3 чоловіків, 1 жінка постраждала. Каретою швидкої медичної допомоги її доставлено до лікувального закладу.

Наслідки обстрілів 21 березня 2022 року. Фото: МикВісті

Наслідки обстрілів 21 березня 2022 року. Фото, опубліковане в телеграм каналі Ганна Замазеєва // Миколаївська обласна рада

Наслідки обстрілів 21 березня 2022 року. Фото: МикВісті

Військовослужбовці Збройних сил України збили над Миколаївщиною крилату ракету, яка летіла у напрямку Кропивницького.

У бою на Миколаївщині українські військові захопили спецтехніку та артилерію. Російські військові втратили самохідну реактивну установку для розмінування УР-77 «Метеорит», неушкодженою захоплена 152-мм дивізійна самохідна гаубиця 2С19 «Мста-С», знищені бронетранспортери МТ-ЛБ та БТР-80, танк Т-72Б3. Також українські захисники отримали поіменний список взводу вогневої підтримки 3-ї мотострілкової роти 1-го мотострілкового батальйону.

Російська техніка. Фото, опубліковане на сайті Николаевские Новости

Російська техніка. Фото: Юрій Бутусов

Піротехнічною групою ДСНС відпрацьовано 29 звернень та вилучено 29 боєприпасів, які залишилися після обстрілів у мікрорайонах міста. Загалом зареєстровано 1040 заявок, з них відпрацьовано 521. Роботи продовжуються.

21 березня представники поліції охорони у Миколаївській області передали Збройним силам України трофейний УАЗ-469М, який раніше використовували російські військові. За інформацією поліції, позашляховик знайшов один з нарядів під час патрулювання околиць міста. Перед тим, як передати автомобіль Збройним силам, його відремонтували та пофарбували.

На території Миколаївської області діє добровольчий полк імені В'ячеслава Чорновола, який створили наприкінці лютого 2022 року. Станом на 21 березня підрозділи полку є в Миколаєві, Миколаївському районі, Очакові, Новій Одесі, Южноукраїнську, Березнегуватому тощо. За словами голови Миколаївської крайової організації Народного руху України Юрія Діденка, підрозділи добровольчого полку мають усе необхідне, аби належним чином зустріти російських окупантів. Полк співпрацює з підрозділами територіальної оборони, Збройними силами України, правоохоронними органами для охорони громадського порядку, а також для виконання бойових задач.

Начальник Миколаївської військової адміністрації Віталій Кім повідомив, що у тій частині області, де не було військ РФ розпочалася посівна кампанія, там, де ворог відступив, ведеться розчистка та підготовка до посівної.

До Миколаєва прибула чергова партія благодійної меддопомоги. Компанія Medtronic Україна та Медесервіс надали розхідні матеріали до інсулінових pomp у кількості 12 шт: інфузійні набори, резервуари MiniMed та тест-смужки. У рамках проєкту Англії «United with Ukraine» Миколаїв отримав препарати інсуліну. Всі медичні матеріали та препарати передані до міської дитячої лікарні №2.

У Вознесенську розпочав роботу гуманітарний пункт для родин, що мають дітей віком до 1 року. У пункті можна безкоштовно отримати дитяче харчування та засоби гігієни.

22 березня 2022 року

За оперативною інформацією Генштабу ЗСУ станом на 12:00 22 березня російські окупаційні війська здійснили спробу провести штурмові дії в районі Олександрівки Баштанського району, спроба не мала успіху. Також у районі смт Березнегувате, де російські війська здійснили розвідку боєм, війська РФ зазнали втрат та відійшли.

Військове угруповання Російської Федерації під командуванням генерала Якова Рязанцева, яке тимчасово дислокується на Миколаївщині, зазнає поразки й перебуває в облозі. Про це свідчать розмови російських військових, перехоплені українськими правоохоронцями.

«Миколаївщина. Ось таких "клієнтів" зупинили в їх прагненні "звільнити" українську землю наші захисники. Мабуть не кадирівський "АХМАТ", а УКРАЇНЦІ - СИЛА! Бо ми - на своїй землі!». Допис і фото, розміщені на сторінці Генерального штабу ЗСУ у Фейсбук

Генштаб ЗСУ повідомив, що під Миколаєвом військовослужбовці 80-ї ОДШБр ліквідували ворожих диверсантів. Для диверсій та провокацій

окупанти використовували цивільний транспорт. Однак були успішно виявлені та знищені українськими десантниками.

У ніч проти 22 березня російська війська завдали удару по території порту «Миколаїв». Через обстріл значно пошкоджено інфраструктуру порту. За попередньою інформацією, жертв та поранених немає.

Увечері внаслідок обстрілів виникла пожежа у складському приміщенні в Інгульському районі м. Миколаєва, загорілися і 5 автомобілів, припаркованих поруч. Також ворог влучив у двоповерховий житловий будинок, у результаті чого сталося його руйнування та виникла пожежа. Рятувальники загасили пожежу та деблокували тіла 2 загиблих. Робота рятувальників була ускладнена ліквідацією касетних елементів реактивної системи залпового вогню, які не розірвалися.

Наслідки обстрілів. Фото: Ольга Руда/Суспільне Миколаїв

Станом на 22 березня в колишніх Березанському, Очаківському Миколаївському, Новоодеському районах комунальні служби працюють у штатному режимі. "Ситуація з газопостачанням, на жаль, без змін. Ремонтні бригади Облгазу готові для проведення робіт, але через загострення ситуації не отримали допуск від військових", — повідомив голова Миколаївської РВА Ігор Мухарський. Електропостачання частково вдалося відновити в

населених пунктах: Галицинове, Грейгове, Степове, Водокачка, Водник, Костянтинівка, Миколаївське, Коларове, Зайчівське, Капустине. Частково — Лимани, Лупареве, Шевченкове. Без світла залишаються Новомиколаївка, Українка, Мирне, Луч, Бармашове, Засілля, Первомайське, Степова Долина, Прибузьке, Новогригорівка, Зелений Гай.

Голова Чорноморської територіальної громади Миколаївського району Андрій Дмитренко поінформував, що у громаді ситуація контрольована. Розпочалися весняно-польові роботи: йде посів гороху, ярого ячменю, підготовка до посіву соняшника. Магазини працюють, аптечні мережі приймають замовлення і доставляють необхідні медикаменти до споживачів.

Казанківський селищний голова Олексій Асмолов (Баштанський район) розповів, що в громаді ситуація напружена, але контрольована. У кожному селі сформовані патрулі з місцевих жителів, які у тісній співпраці з поліцією контролюють ситуацію, здійснюють цілодобове чергування. Аграрії готуються до посівної. Необхідні продукти та медикаменти в магазинах і аптеках є.

Піротехнічною групою ДСНС відпрацьовано 29 звернень, вилучено 5 вибухонебезпечних предметів: 1 артилерійський снаряд 100 мм та 1- 30 мм, 2 мінометні міни "Нона" 120 мм, 1 ПТРК "КОНКУРС". Працювали ус. Мішково-Погорілове Миколаївського району та мікрорайонах Миколаєва. Загалом зареєстровано 1058 заявок, з них відпрацьовано 548. Роботи продовжуються.

Голова Миколаївської обласної ради Ганна Замазєєва виступила на Конгресі Ради Європи із закликом закрити небо України. У своїй промові вона наголосила, що Україну не потрібно демілітаризовувати та «звільняти», оскільки українці знаходяться у себе вдома, на своїй землі. Ганна Замазєєва подякувала кожній державі, яка допомагає Україні та закликала підтримати Україну у вимогах закрити небо.

Природоохоронні об'єкти несуть значні втрати внаслідок російського вторгнення. Частина національних парків опинилась у зоні гуманітарної

кризи. Деякі природоохоронні території не мають можливості отримати фінансування. Так, природний заповідник «Єланецький степ», Миколаївський зоопарк не можуть закупити корми тваринам через обмежені можливості у проведенні тендерних процедур та доставці кормів. Наразі громадські організації та волонтери збирають кошти для потреб першої необхідності та організовують доставку кормів.

68-річний житель Миколаєва Сергій щодня о 12.00 на своєму балконі виконує гімн України на саксофоні. Таким чином чоловік хоче підтримати бойовий дух містян.

23 березня 2022 року

Начальник Миколаївської обласної військової адміністрації Віталій Кім звернувся до підприємців з проханням, де є така можливість, відновлювати роботу, а до жителів області – активно користуватися послугами бізнесу, що необхідно для відновлення економіки країни. Також В.Кім повідомив, що для підтримки бізнесу Миколаївської області у період воєнного стану, обласною військовою адміністрацією створено «гарячу лінію», куди можна звертатися щодо проблем, які створюють перешкоди в роботі.

В області зареєстровано 8 батальйонів територіальної оборони. Реєстрація та комплектація додаткових батальйонів продовжується.

За минулу добу на Миколаївщині внаслідок обстрілів загинули 2 людини, поранено 44 особи. Загалом, станом на сьогоднішній ранок, у миколаївських лікарнях знаходяться 311 людей, що постраждали від атак окупантів на Миколаївщину.

Групою піротехнічних робіт аварійно-рятувального загону спеціального призначення ДСНС відпрацьовано 23 заявки, вилучено 73 боєприпаси.

Робота піротехніків. Фото: ГУ ДСНС України у Миколаївській області

Війська Росії обстріляли територію Миколаївського зоопарку. Про це на своїй сторінці у Facebook повідомив директор зоопарку.

78-річний мешканець Баштанки, якого через поважний вік не взяли ані у військкомат, а ні у тероборону, за допомогою "коктейлю Молотова" підпалив установку "Град" російських окупантів. Про це розповів Баштанський міський голова Олександр Береговий.

До Миколаєва прибув цінний вантаж із Англії – бронежилети, каски, тактичний одяг та взуття. Уся амуніція буде передана бійцям територіальної оборони.

Цього ж дня місто отримало гуманітарну допомогу з Вінниці. Продукти тривалого зберігання, дитяче харчування, засоби гігієни для дорослих та дітей – більше 5 тонн подібного вантажу. Крім того отримали 15 тон курятини для приготування їжі нашим бійцям та внутрішньо переміщеним особам.

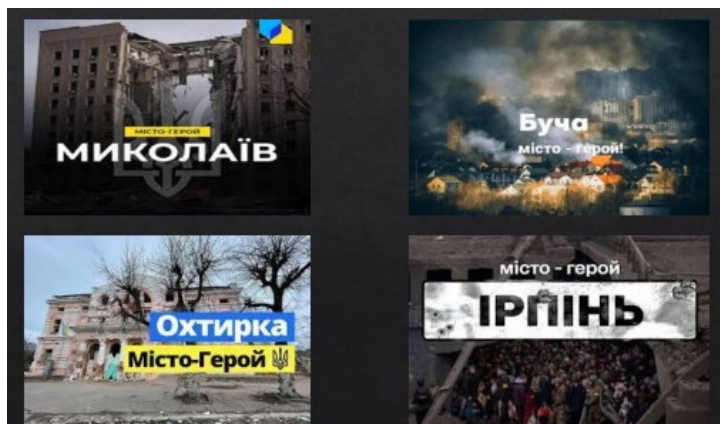
Гуманітарним штабом Миколаївщини відправлено медикаменти, продукти та речі першої необхідності у села, де населення цього потребує

найбільше: Баловне, Грейгове, Куцуруб, Калинівка, віддалені райони Миколаєва та ін. Також до різних підрозділів СЗУ відправлені продукти харчування, сухпайки, спорядження.

Автобуси комунального підприємства "Миколаївпастрас" щодня здійснюють евакуацію жінок, дітей та літніх людей до більш безпечних регіонів України. З початку війни евакуювали більш ніж 6500 людей.

Директор департаменту внутрішнього фінансового контролю та протидії корупції Миколаївської міськради Андрій Єрмолаєв розповів про демонтаж рекламних конструкцій у Миколаєві. Рекламні конструкції почали прибирати 18 березня відповідно до розпорядження обласної військової адміністрації та рішення виконкому міськради. Зокрема, за цей час демонтовані білборди на кільці на площі Перемоги (11 штук), на кільці на вулиці Пушкінській (10 шт.), на розі Чкалова та Садової (9 шт.) тощо. Зняті конструкції звозять на склад, звідки їх вже забирають військові для своїх потреб.

24 березня 2022 року

Міста-герої. Фото з відкритих джерел

З метою відзначення подвигу, масового героїзму та стійкості громадян, виявлених у захисті своїх міст під час відсічі збройній агресії Російської Федерації проти України Указом Президента України Миколаєву присвоєно почесне звання «Місто-герой України». Також дане звання Президент України присвоїв Бучі, Ірпеню та Охтирці.

Начальник Миколаївської військової адміністрації Віталій Кім повідомив, що ЗСУ вночі збили дві крилаті ракети.

Російські війська обстріляли зі «Смерчів» село Явкіне Баштанського району. Під удар потрапили місцеві жителі та евакуйовані зі Снігурівки. Три

особи загинули, 13 отримали поранення. Пошкоджено будівлі школи, старостату, житлові будинки.

24 березня Голова ДСНС України Сергій Крук, перший заступник Голови ДСНС України Максим Грицаєнко, начальник Миколаївської обласної військової адміністрації Віталій Кім зустрілися з особовим складом Головного управління ДСНС України у Миколаївській області. Враховуючи високий професіоналізм, мужність, стійкість та відвагу при ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, небезпечних подій, пожеж, що виникають через бомбардування та артилерійські обстріли області, Сергій Крук оголосив дострокові й чергові спеціальні звання та вручив погони офіцерам. Особовий склад був відзначений нагрудними знаками «За відвагу в надзвичайній ситуації» та цінними подарунками.

Голова Нечаянської об'єднаної територіальної громади Микола Вівчар повідомив, що був вилучений автомобіль у осіб, які незаконно вирубували молоді дерева поблизу с.Іванівка. Транспортний засіб переданий ЗСУ.

Протягом 23 березня групою піротехнічних робіт аварійно-рятувального загону спеціального призначення ДСНС відпрацьовано 23 заявки, вилучено 73 боєприпаси.

З початку повномасштабного вторгнення миколаївські поліцейські відпрацьовали 23 тисячі викликів. Правоохоронцями було знешкоджено більше 100 ворожих боєприпасів, відкрито 112 кримінальних проваджень щодо воєнних злочинів, 32 особам вже повідомили про підозру.

Керівник ОВА Віталій Кім повідомив, що на вихідні скасовуються обмеження щодо торгівлі алкоголем для того, щоб бізнес почав працювати, і попросив громадян поставитися до цього відповідально, інакше послаблення відмінять.

АТ «Миколаївобленерго» повідомляє, що протягом дня у більшості районів міста не буде електропостачання у зв'язку з проведенням ремонтних робіт на повітряній лінії 150кВ «Трихати — Темвод», що отримала пошкодження у результаті ворожих обстрілів. Це також стосується

мікрорайонів Соляні, Північний, Матвіївка, Тернівка. Загалом, станом на 24 березня без електропостачання залишаються 123 населених пункти, а це близько 52 тисяч споживачів.

Гуманітарним штабом Миколаївщини передані медикаменти, дитяче харчування, продукти, засоби особистої гігієни до Галіцинівської ТГ, с. Червоне, с. Петрівка, м. Херсон, виробничих підприємств та бомбосховищ в окремих районах. Також медикаменти передано до ТРО та окремих військових частин.

25 березня 2022 року

Окупанти продовжують атакувати населені пункти Миколаївщини ракетами та артилерією. Під ударом опинилися окремі райони Миколаєва, села і міста Баштанського району, населені пункти на кордоні Миколаївської і Херсонської областей. Зокрема, внаслідок обстрілів була зруйнована будівля школи в Снігурівці. За минулу добу поранення отримали 46 осіб, серед яких 5 дітей.

На сьогодні спільними силами ЗСУ та тероборони затримані та передані правоохоронцям 59 військовослужбовців РФ. Всім військовополоненим повідомлено про підозру та обрано запобіжні заходи у вигляді утримання під вартою.

За особисту мужність і самовідданість, вагомий внесок у забезпечення надання висококваліфікованої медичної допомоги в умовах збройної агресії, вчиненої Російською Федерацією проти України, Указом Президента України №166/2022 від 24 березня 2022 року миколаївців відзначено державними нагородами. Орденом “За мужність” III ступеня нагороджено завідувача відділення реанімації та анестезіології міської лікарні швидкої медичної допомоги Федоренка Д.Ю., ще 6 працівникам медичної сфери присвоєно почесні звання «Заслужений лікар України» та «Заслужений працівник охорони здоров’я України».

До Миколаївської області прибула гуманітарна допомога від UNICEF. Більше 10 тонн вантажу містить медичні засоби, серед яких термоковдри, хірургічні рукавички, а також складні комплекти, що містять лікарняні препарати, медичні прилади та витратні матеріали, кожен з яких розрахований на 1000 осіб на три місяці. Також у складі вантажу є десятки акушерських наборів, повністю обладнані усім необхідним для виконання в середньому 50 нормальних пологів кожний.

Миколаївський міський голова Олександр Сенкевич виступив з пропозицією перейменувати вулицю «Московську» на «Маріупольську».

З метою забезпечення безпеки громадян, запобігання загрозі виникнення пожеж у лісах та мінімізації їх наслідків на період дії воєнного стану на території Миколаївської області цивільним громадянам заборонено відвідування та в'їзд до лісів області. Ліси можна відвідувати лише громадянам, які виконують свої службові обов'язки із забезпечення оборони держави, національної безпеки, охорони правопорядку, виконання лісогосподарських заходів.

Через військові дії в Україні змінилася територіальна юрисдикція українських судів. Відповідно до ухвали Верховного суду № 11/0/9-22 від 18 березня 2022 року та постанови Верховного суду № 12/0/9-22 від 22 березня 2022 року усі морські претензії, пов'язані з Херсонським та Миколаївським портами, а також портами Одеської області, з 23 березня знаходяться під юрисдикцією Господарського суду Одеської області.

26 березня 2022 року

Начальник Миколаївської військової адміністрації Віталій Кім повідомив, що з 6:00 26 березня усі блокпости у Снігурівці, окрім тих, що вздовж об'їзної дороги, перебувають під контролем ЗСУ. 25 березня до Снігурівської громади заїхали три вантажівки з гуманітарною допомогою.

Допомога місту. Фото, розміщене на сторінці Миколаївської ОВА у Фейсбук

26 березня небайдужі підприємці Миколаєва на волонтерських засадах доставили та передали партію автомобілів для потреб військової адміністрації області та міста. Окрім того, було передано допомогу від польських друзів Миколаївщини та вихідців з України у вигляді широкого спектру медикаментів та медичного обладнання європейського виробництва.

Начальник Миколаївської ОВА Віталій Кім відвідав меморіально-парковий комплекс імені 68-ми десантників, які боролися за місто під час Другої світової війни. Віталій Кім зазначив, що Миколаївщина знову бореться проти фашистів.

За минулу добу на Миколаївщині поранення отримала 41 людина. Усі вони доставлені у медичні заклади і отримують необхідну допомогу. Загалом, станом на сьогоднішній ранок, у миколаївських лікарнях знаходяться 303 людини, що постраждали від атак окупантів на Миколаївщину.

Правоохоронці Миколаївської обласної варти затримали 37-річного чоловіка, який керував автомобілем у нетверезому стані. Автомобіль вилучений та переданий до Миколаївської обласної воєнної адміністрації для подальшого розподілу на користь підрозділів Збройних сил України.

У Миколаєві через необережне поводження з боєприпасами травмувався чоловік та загинула жінка. Про це повідомляє пресслужба Національної поліції у Миколаївській області та нагадує, що торкатися та переміщувати вибухові пристрої небезпечно. Про виявлення подібних знахідок необхідно повідомляти на спецлінії "102" або "101".

Протягом доби 26 березня оперативно-рятувальними підрозділами Головного управління ДСНС України у Миколаївській області здійснено 24 виїзди на гасіння пожеж. Унаслідок ворожих обстрілів виникли 4 пожежі. Загиблих та постраждалих немає.

Протягом доби групою піротехнічних робіт відпрацьовано 25 заявок, вилучено 58 ВВП. Всього з початку російської агресії відпрацьовано 638 звернень, вилучено 368 боєприпасів.

Директор Празького зоопарку Мирослав Бобек вручив послу України Євгену Перебийнісу чек на 10 тисяч євро для Миколаївського зоопарку. Директор Миколаївського зоопарку подякував колегам за підтримку і зазначив, що працівники зоопарку роблять усе можливе, щоб звірі утримувалися в належних умовах.

27 березня 2022 року

За минулу добу в Миколаївській області підрозділи ППО 80-ї окремої десантно-штурмової бригади збили 3 крилаті ракети. Всього бійці Десантно-штурмових військ збили близько двох десятків літаків, вертольотів, крилатих ракет, безпілотників.

Кореспондент видання «НикВести» відвідав одне з сіл поблизу Снігурівки, де нещодавно був бій. Бійці розповіли, як помітили, що з боку Снігурівки рухаються дві машини, в причепі КАМАЗа, маркірованого літерою «Z», знаходилися військові РФ. Зав'язався бій, який тривав 7-8 хвилин. Кількох окупантів ліквідували, одного взяли у полон, решті вдалося втекти. Полоненим виявився старший сержант, кулеметник, з паспортом «ДНР».

Станом на 27 березня Інтернету в Снігурівці немає. Електрику дають дуже рідко, підключаючись від сонячних батарей. По суті, її теж немає. До міста завозять деякі продукти, проте їхня кількість не задовольняє потреби населення. Ситуація в місті напружена. Війська РФ постійно пересуваються територією колишнього Снігурівського району, міняють місце дислокації, працює російська артилерія. Виїхати та заїхати в Снігурівку можна, проте військовослужбовці Росії перевіряють людей на блокпостах, шукають бійців тероборони, атовців. За словами місцевого волонтера 26 березня автобусами відправляли в Снігурівку продукти, а назад вивозили людей.

За минулу добу на Миколаївщині поранення отримали 30 осіб. Усі постраждалі доставлені у медичні заклади і отримують необхідну допомогу. Загалом, станом на сьогоднішній ранок, у миколаївських лікарнях знаходяться 279 людей, що постраждали від атак окупантів на Миколаївщину.

З початку повномасштабного вторгнення військ РФ в Україну Миколаївська обласна дитяча лікарня прийняла 14 поранених дітей у важкому стані. Двох з них – 3-річного хлопчика та 17-річну дівчину врятувати не вдалось. Усього на Миколаївщині через дії окупантів загинули 28 дітей.

Затриманий.
Фото: Миколаївська обласна варта

У Миколаєві на одному з блокпостів затримано чоловіка, в телефоні якого виявили фотографії та відео блокпостів, які він проїжджав. При ньому була візитівка Ростовської регіональної колегії адвокатів. Затриманого передали поліції.

На базі Баштанської районної військової адміністрації створено координаційний центр з надання інформації щодо евакуації жителів з

найбільш постраждалих населених пунктів до більш безпечних місць, а також для вирішення гуманітарних та соціальних питань жителів району.

Не дивлячись на воєнні дії в Україні і безпосередньо в Миколаєві, мешканці міста продовжують сплачувати за опалення. За словами директора ОКП «Миколаївоблтеплоенерго» М.Логвинова проплати на порядок знизилися, проте підприємство вдячне споживачам за оплату послуг теплопостачання.

Протягом доби зареєстровано 17 пожеж без жертв та постраждалих. Унаслідок обстрілів виникло 8 пожеж, у тому числі складського приміщення на території Шевченківської територіальної громади на площі 800 кв.м, квартири, автомобіля, загоряння хвойного настилу в Балабанівському та Галицинівському лісових урочищах.

Протягом доби піротехніками ДСНС відпрацьовано 20 адрес, вилучено 24 боєприпаси. З початку агресії відпрацьовано 664 заявки та вилучено 395 вибухонебезпечних предметів. Усього зареєстровано 1316 заявок.

28 березня у закладах загальної середньої освіти міста Миколаєва відновлюється освітній процес. Заняття відбуватимуться з використанням технологій дистанційного навчання. За даними управління освіти більше 40 тисяч учнів міста зможуть долучитися до навчання, ще близько двох тисяч школярів здобуватимуть освіту індивідуально.

За підтримки депутата Миколаївської облради Євгена Ігнатенка та транснаціональних компаній COFCO, ADM, POSCO і ЄВТ на благодійність було передано 300 тон пшениці. Розфасовано, спаковано та сформовано у готову партію продукції – 210 тонн борошна. Побічного продукту борошномельного виробництва вийшло 90 тонн: 30 тонн висівки передано на годівлю худоби у місто Очаків, 30 тонн направлено до Малої Коренихи, 30 тонн підуть на потреби громади. Борошно було передане до Миколаївської обласної військової адміністрації для подальшого розподілу по населених пунктах регіону, військових частинах, батальйонах сил територіальної оборони та національної гвардії.

Жителька Миколаєва Тетяна Кірсанова зібрала команду швачок, які вже з 28 лютого почали відшивати бафи, балаклави, розвантажувальні жилети, плечові ремені для ЗСУ, ТрО, поліції. Цех працює на безоплатній основі. З тканинами та фурнітурою допомагають волонтери та представники бізнесу. Щодня майстрині виготовляють 15-20 виробів. З початку роботи витратили понад кілометр тканини.

28 березня 2022 року

28 березня у Миколаєві, з нагоди 78-річниці звільнення міста від німецько-фашистських загарбників, відбулося покладання квітів до Меморіального комплексу на честь 68-ми десантників-ольшанців. Пам'ять загиблих вшанували начальник Миколаївської обласної військової адміністрації Віталій Кім, голова Миколаївської обласної ради Ганна Замазєєва, Миколаївський міський голова Олександр Сенкевич, інші представники обласних та міських органів влади, жителі міста.

Сьогодні в результаті обстрілу постраждали Миколаївський глиноземний завод, декілька багатоповерхівок, автівки, дістав поранення працівник МГЗ. Загалом, у місті пошкоджено більше 300 будівель, 30 з них повністю зруйновані.

За минулу добу на Миколаївщині поранення отримали 29 людей. Усі постраждалі доставлені у медичні заклади і отримують необхідну допомогу. Загалом, станом на сьогоднішній ранок, у миколаївських лікарнях знаходяться 300 людей, що постраждали від атак окупантів на Миколаївщину.

Миколаївський міський голова Олександр Сенкевич під час вечірнього ефіру розповів, що у Корабельному районі через обстріл пошкоджені теплові мережі, аварійні бригади працюють, на даний момент без тепла залишилися 202 будинки. Без світла або частково без електропостачання залишаються Снігурівка, Широке, Правда, Новомиколаївка, Прибузьке, Засілля, Бармашове. За вихідні 9 водіїв виявили напідпитку – автомобілі вилучили та

передали ЗСУ. Алкоголь заборонено вживати у будні дні. Триває непримусова евакуація: сьогодні Миколаїв прийняв 16 людей з сіл області, з міста виїхали 27 осіб.

За інформацією управління освіти Миколаївської міської ради, 70 шкіл міста 28 березня поновили навчання. 40 тисяч учнів навчаються дистанційно, майже дві тисячі — перейшли на індивідуальну форму.

До Гуманітарного штабу Миколаївщини надійшла повністю укомплектована всім необхідним автівка «Швидкої допомоги». Авто з різноманітним реанімаційним обладнанням та великою кількістю вкрай дефіцитних ліків передали волонтери з Великої Британії та Німеччини. Машина «Швидкої допомоги» вже найближчим часом буде передана Миколаївському обласному КНП «Центр екстреної медицини».

Порятунок птахів. Фото: Володимир Топчий

28 березня до зоозахисників звернулася жителька мікрорайону Казарського, яка у занедбаному сараї виявила декілька великих птахів. За допомогою волонтерів, поліції та працівників зоопарку 6 птахів – 5 молодих білохвостих орланів і беркут, були доставлені до Миколаївського зоопарку. Птахи були брудні, голодні, недоглянуті. Наразі вони посаджені на реабілітацію та карантин. Умови, у яких утримувалися ці рідкісні

червонокнижні тварини, неприпустимі. На жаль, не вдалося встановити осіб, які знущалися з птахів.

29 березня 2022 року

Вранці 29 березня збройні сили Російської Федерації під час обстрілу поцілили у дев'ятиповерхову будівлю обласної ради. Внаслідок цього відбулося руйнування центральної секції будівлі з дев'ятого по перший поверх без подальшого горіння. Вибуховою хвилею вибило вікна в Палаці творчості учнів, житлових будинках, вітрини магазинів та кафе, що розташовані неподалік. Підрозділи ДСНС працюють на розчищенні завалів адмінбудівлі. На вечір рятувальниками деблоковано тіла 12 осіб, вивільнено з під завалів 18 осіб, всього постраждало 34 особи. Пошуково – рятувальні роботи продовжуються.

Станом на 29 березня російські окупаційні війська перебувають на території двох територіальних громад Баштанського району. Про це повідомляє голова райадміністрації Владислав Дмитрів. За його інформацією на території району збройні сили РФ повністю або частково зруйнували 423 житлові будинки та квартири, 65 об'єктів соціальної інфраструктури. Ситуація щодо газопостачання на території звільнених від загарбників громад стабільна, але залишаються без електропостачання дев'ять населених пунктів цих громад та 41 населений пункт Березнегуватської громади. За добу 28 березня електропостачання вдалося відновити у двох населених пунктах району та частково в двох селах.

Військовослужбовці 79-ї окремої десантно-штурмової бригади, під час ведення розвідки неподалік Миколаєва, виявили колону російських окупантів, яка рухалася в напрямку обласного центру. Вони навели на неї вогонь приданого артилерійського підрозділу, по суті, викликавши вогонь на себе. В результаті злагоджених дій розвідників та артилеристів було знищено три армійських вантажівки з боєкомплектom, два паливозаправника та бойову машину десанту БМД-2. Противник, який поніс значні втрати техніки та

особового складу, був змушений зупинити рух колони в напрямку Миколаєва та відступити.

Російські терористи, окупувавши Снігурівку, фактично відрізали її від гуманітарної допомоги, щоб через певний час самим роздавати їжу, знімаючи це на камеру. Відповідне відео з'явилося в мережі. Ще на початку березня Снігурівка періодично потрапляла під обстріли: 14 березня під час обстрілу загинули місцеві жителі, 17 березня окупанти завдали удару по житловому сектору міста, 18-го Снігурівка зазнала авіаударів. 19 березня стало відомо, що частина терористів закріпилася у місті та почала жорстко обмежувати пересування місцевих жителів та мародерствувати. Зникла електрика та зв'язок. Почалися перебої з постачанням продуктів та необхідних речей.

Протягом доби 29 березня підрозділами ДСНС ліквідовано 16 пожеж, 7 з яких виникли через ворожі обстріли, а також 1 – внаслідок вибуху касетного боєприпасу у легковому автомобілі. Випадки зафіксовано у м. Миколаєві та Миколаївському районі. Загалом, від початку повномасштабного вторгнення Росії на територію України в Миколаївській області сталися 125 пожеж, спричинених війною.

Піротехніками ДСНС протягом доби відпрацьована 61 заявка, вилучено 80 ВВП. Фахівцями піротехнічної служби ГУ НП в Миколаївській області протягом минулої доби виявлені та знищені більше 50 боєприпасів різних видів.

У своєму вечірньому відеозверненні Президент України Володимир Зеленський повідомив, що в Данії позитивно сприйняли його пропозицію взяти участь у відбудові Миколаєва після закінчення війни.

Заступник Миколаївського міського голови з питань енергоефективності Дмитро Лазарев звільнився з посади та пішов у територіальну оборону.

У КП «Миколаївоблтеплоенерго» повідомили про завершення опалювального сезону, зазначивши, що теплопостачання подається лише до лікувальних закладів. Миколаївська ТЕЦ закінчує всі приготування до

відключення теплопостачання і припинить подачу тепла завтра близько 7.00 ранку.

З перших днів повномасштабної російської агресії проти України мережа кав'ярень CoffeeGo безкоштовно пригощає військових кавою. Протягом місяця баріста напоїли понад 1000 бійців ЗСУ, ТрО та поліцейських.

Миколаївський перукар Артем Шпаковський попри воєнні дії у місті приймає клієнтів. Крім роботи чоловік на волонтерських засадах стриже військовослужбовців. Планує так робити до перемоги або до того часу, як його самого призвуть на службу: тоді піде захищати Батьківщину.

Від початку вторгнення Росії українські театри перепрофілювалися. Деякі з них стали центрами волонтерського руху, або прихистком для людей, які втратили житло. З перших днів вторгнення представники чоловічого складу колективу Миколаївського академічного художнього драматичного театру вступили до територіальної оборони та до лав Збройних сил України, а жінки театру підтримали волонтерський рух та започаткували пошив, спершу прапорів, потім дощовиків, бафів, балаклав для військових та бійців ТрО.

Актори Миколаївського академічного обласного театру ляльок записують відео, патріотичні ролики, звернення до маленьких глядачів, щоб хоч трохи відірвати їх від жахів війни. Це аудіоказки, гуморески, веснянки, колискові, а також відео з порадами для батьків, майстер-класи. Ведуться перемовини з управлінням культури щодо можливості проведення вистав для переселенців з дітьми, можливо, у лікарнях міста.

Працівники Миколаївського національного академічного українського театру драми та музичної комедії залучені, як у волонтерській діяльності, логістиці, допомагають товариству Червоного Хреста, так і перебувають у лавах муніципальної варті, тероборони, ЗСУ, Нацгвардії. Також актори щодня записують відеоролики з декламуванням віршів та виконанням українських пісень, які щодня викладають на сторінках у соціальних

мережах, а до дня народження Тараса Шевченка опублікували запис вистави «Тарасові весни».

29 березня лікарі відділення нейрохірургії «Охматдиту» прооперували 13-річну Софію. З її голови медики витягли уламок снаряда, який пройшов через скроню і зупинився між півкулями головного мозку. Дівчинка отримала поранення 5 березня під час російських обстрілів у Миколаївській області. Три тижні Софія проходила лікування у Миколаєві, де у дитячій лікарні під обстрілами медики провели першу операцію. Наприкінці березня дівчина з матір'ю змогли потрапити до «Охматдиту».

Фото пошуково-рятувальні роботи у будівлі обласної ради

Фото: ГУ ДСНС України у Миколаївській області

30 березня 2022 року

У Миколаєві тривають пошуково-рятувальні роботи у будівлі обласної ради. З-під завалів дістали тіла 14 загиблих, одна людина померла в лікарні швидкої медичної допомоги. Серед загиблих були семеро добровольців, які несли службу в теробороні Миколаєва. Станом на 18:10 рятувальники демонтували небезпечний елемент фасаду та продовжують працювати позмінно. До робіт залучені 63 рятувальники та 12 одиниць техніки ДСНС, крім того працюють 2 крани, 2 погрузчики, екскаватор та 2 самосвали.

Начальник Миколаївської військової адміністрації Віталій Кім висловив співчуття родинам загиблих та запевнив, що всі вони отримають компенсації від держави та облдержадміністрації.

За минулу добу на Миколаївщині поранення отримали 40 людей. Усі постраждали доставлені у медичні заклади і отримують необхідну допомогу. Загалом, станом на сьогоднішній ранок, у миколаївських лікарнях знаходяться 317 людей, що постраждали від атак окупантів на Миколаївщину.

Обстрілу будівлі Миколаївської облради передував шестигодинний бій на території Миколаївської області. Про це розповів міський голова Олександр Сенкевич.

Начальник Миколаївської обласної військової адміністрації Віталій Кім звернувся до жителів області з проханням повідомляти про підбиту російську техніку та боєприпаси: «Будь ласка, всі, хто володіє інформацією або володіє боєприпасами, технікою, в тому числі, розбитими КАМАЗами – це все йде в ремонт, ми повідомимо військових, які всю цю справу організують».

Під час брифінгу Віталій Кім розповів, що від початку вторгнення російських військ станом на 30 березня у Миколаївській області загинули 134 людини. Серед загиблих 6 дітей. Також керівник ОВА розповів, що економічна ситуація у Миколаївській області залишається нестабільною. Причина – перекриття акваторії Чорного моря, через яке надходило до 80 % прибутку за рахунок експорту зернових культур та олій через порти.

Миколаївські правоохоронці організували евакуацію та здійснили супровід колони з автомобілів жителів одного з сіл колишнього Снігурівського району.

30 березня розпочався робочий візит генерального директора МАГАТЕ Рафаеля Маріано Гроссі на Южноукраїнську АЕС. На зустрічі з керівництвом станції обговорювалися питання забезпечення ядерної та радіаційної безпеки на захоплених російськими військами Запорізькій та Чорнобильській атомних електростанціях та підтримки української ядерної енергетики.

З Миколаєва у напрямку Одеси 30 березня виїхав автобус з 46 людьми. Це п'ятнадцятий евакуаційний рейс від благодійного фонду "FOR UA". Цивільних до безпечних місць доправляють безкоштовно.

У Миколаєві триває демонтаж білбордів. Так, нещодавно рекламні конструкції прибрали з вулиць Чкалова та Пограничної. Сьогодні ж роботи виконали на кільці біля автовокзалу. Там уже демонтовано 15 бордів. Про це повідомив Андрій Єрмолаєв, директор департаменту внутрішнього фінансового контролю, нагляду та протидії корупції.

Гуманітарним штабом Миколаївщини передано медикаменти та продукти харчування військовим частинам, а також до Шевченківської ТГ, в с. Полігон, м. Снігурівка, с. Кобзарці, с. Себине, мкр. Кульбакіно. Продукти, ліки, побутові речі, засоби індивідуальної гігієни передано до с. Шевченкове та с. Українка. Забезпечено ліками евакуйованих мешканців з м. Херсон.

Від початку повномасштабного вторгнення Росії на територію України послугами Миколаївського обласного центру зайнятості скористалися майже 15 тисяч осіб. За цей час за допомогою центру зайнятості роботу знайшли майже тисяча людей, приблизно 750 осіб вдалося працевлаштувати у сфері сільського господарства, 127 вступили до лав Збройних сил України або територіальної оборони. Станом на 30 березня в обласному центрі зайнятості статус безробітного мають 12,5 тисяч громадян, з них – 2 тисячі проживають у Миколаєві. У цей же період 2021 року кількість безробітних в області сягала 19-ти тисяч.

30 березня. Обстріли Миколаївщини не вщухають ні на день. Піротехніки ДСНС роблять все можливе, щоб в найкоротші терміни очистити територію нашого регіону від боєприпасів, які залишились після “прильотів”. Тільки за цей день піротехнічною групою здійснено роботи по 13 адресах та вилучено 51 боєприпас, а з початку повномасштабного вторгнення вже 526 вибухонебезпечних предметів. Фахівці ДСНС з

Олександр Рак. Фото: ГУ ДСНС України у Миколаївській області

розмінування працюють на межі людських можливостей та іноді й самі стають жертвами підступних ворожих боєприпасів.

“Близько 10-ї години ми з колегами прибули на перехрестя провулка 3-го Нагірного та вулиці Волонтерської у м.

Олександр Рак. Фото: ГУ ДСНС України у Миколаївській області, російські війська обстріляли цивільний тлові будинки, реактивними системами залпового вогню. Нерозірвані касетні боєприпаси були розкидані всюди. В одну мить відбулась самоліквідація касетного бойового елемента, в результаті чого я отримав осколкові поранення м'яких тканин передньої черевної стінки та лівого стегна.”, - водолаз-сапер відділення підводного розмінування групи спеціальних піротехнічних робіт частини піротехнічних робіт та гуманітарного розмінування аварійно-рятувального загону спеціального призначення ГУ ДСНС України у Миколаївській області Олександр Рак.

31 березня 2022 року

Рятувальники продовжують неупинно шукати людей під завалами зруйнованої будівлі облдержадміністрації. Роботи не припиняються і вночі. Станом на 20:00 31 березня загинула 21 людина (20 тіл співробітники ДСНС вилучили з-під завалів, 1 людина померла у лікарні). Протягом доби загалом до пошуково-рятувальних робіт залучалось 165 осіб та 30 одиниць техніки, з них 11 одиниць техніки ДСНС та 64 рятувальники.

Снайпер розвідувального підрозділу 79-ї десантно-штурмової бригади, під час виконання бойового завдання на Миколаївщині, під час руху ворожої колони одним точним пострілом зупинив першу броньовану машину "Рись" 34-ї окремої мотострілецької бригади (гірської) ЗС РФ. Вся колона змушена була зупинитись. Цим одразу скористалися воїни десантно-штурмового

підрозділу. З гранатометів та кулеметів почали розстрілювати окупантів, які потрапили до цієї засідки. Зазнавши втрат, противник зупинив наступ і змушений був відійти.

За минулу добу на Миколаївщині поранено 36 осіб, серед яких 1 дитина. Усі постраждалі доставлені у медичні заклади і отримують необхідну допомогу. Загалом, станом на сьогоднішній ранок, у миколаївських лікарнях знаходяться 327 людей, що постраждали від атак окупантів на Миколаївщину.

Миколаївський міський голова Олександр Сенкевич під час прямого ефіру розповів, що місяць війни завдав місту шкоди на суму понад 83 мільйони гривень. З них: 62 мільйони гривень – житловий сектор, установи освіти – майже 12 млн, спорту – 5,5 млн, охорони здоров'я – 3,5 млн.

Протягом 31 березня групою піротехнічних робіт та підводного розмінування аварійно-рятувального загону спеціального призначення ГУ ДСНС України у Миколаївській області відпрацьовано 64 заявки, вилучено 52 вибухонебезпечних предмети в Інгульському районі Миколаєва та с. Михайло-Ларине Миколаївського району. В переважній більшості це кумулятивні елементи касетного боєприпасу до РСЗВ. На території приватних домоволодінь іноді знаходяться 3-4 елементи, які становлять небезпеку для людей.

У тролейбусах та трамваях Миколаєва з 4 квітня відновлюють платний проїзд. Про це повідомляє комунальне підприємство "Миколаївелектротранс".

Міський голова Олександр Сенкевич повідомив, що передав бійцям тероборони 300 бронежилетів, отриманих завдяки підтримці Криптовалютного фонду Unchain.fund та екосистеми Near.

До Миколаєва прибула гуманітарна допомога з Умані – 15 тонн продуктів довготривалого зберігання.

Гуманітарним штабом Миколаївщини організовано доставку продуктів, медикаментів, побутової хімії, речей першої необхідності до с.Шевченкове,

с.Котляреве, с.Луч, с.Березнегувате. До військових частин, мобільних бригад, обласної варти, ТРО та на блокпости передані медикаменти, аптечки, продукти, прикордонникам відправили продукти, каремати, спальники, сім'ям військових – продукти, дитяче харчування, памперси тощо. Тим, хто втратив житло і тимчасово розселений у Миколаєві та у передмісті, направили продукти та одяг. Ковід-тести отримала одна з лікарень.

Швидка для військового госпіталю.

Фото розміщене на сайті Миколаївської обласної ради

Народні депутати України Олександр Аліксійчук (Слуга народу) і Соломія Бобровська (Голос) передали автівку «Швидкої допомоги» Миколаївському військовому госпіталю.

1 квітня 2022 року

У Генштабі ЗСУ заявили, що окупанти вели вогонь по позиціях українських військових. Російський ворог під час обстрілу застосував артилерію. Повідомляється, що окупанти намагалися провести наступальні

дії у напрямку Олександрівки. У планах російських військових було покращення тактичного положення.

Ворожі війська у ніч з 31 березня на 1 квітня обстріляли Миколаївський район. В інших районах області було відносно спокійно.

Тривають роботи з розбору завалів та деблокування тіл загиблих у будівлі Миколаївської облдержадміністрації. Рятувальники та інші служби позмінно в цілодобовому режимі роблять усе, щоб у найкоротший термін ліквідувати наслідки цієї трагедії. Станом на 20:00 1 квітня з-під завалів деблоковані тіла 30 загиблих, ще 1 людина померла в лікарні.

Протягом 1 квітня групою піротехнічних робіт аварійно-рятувального загону спеціального призначення ГУ ДСНС України в Миколаївській області відпрацьовано 46 заявок, вилучено та знищено 40 вибухонебезпечних предметів. У своїй більшості це кумулятивні елементи касетних боєприпасів. Усього з початку російської агресії відпрацьовано 847 звернень, вилучено 616 боєприпасів.

Протягом доби підрозділами ДСНС ліквідовано 16 пожеж, 4 з них сталися внаслідок ворожих обстрілів. Горіли два житлові будинки у Баштанському районі, гараж у Миколаївському районі та відкрита територія в Галицинівській ТГ.

На запрошення голови Миколаївської облради Ганни Замазеєвої журналісти CNN та румунських ЗМІ побували у Миколаївській обласній дитячій лікарні. Вони зніматимуть сюжет про поранених дітей, що тут лікуються. Також до лікарні привезли гуманітарну допомогу та ліки.

До Миколаєва з навколишніх сіл евакуювали майже тисячу людей, які втратили домівки через обстріли російських військ.

Депутатська фракція «Опозиційна платформа – «За життя» Миколаївської обласної ради розпустилася. Натомість планується створення нової депутатської групи «За життя і Україну». Про це повідомив голова фракції Володимир Фроленко.

Заклади охорони здоров'я Миколаєва працюють у штатному режимі. За попередню добу до лікарень звернулися близько десяти осіб з пораненнями. Всі працівники лікувальних закладів Миколаєва станом на 1 квітня отримали заробітню плату.

У Миколаєві від сьогодні відновлено роботу частини ліфтів у багатоповерхівках. Раніше ліфти були відключені з метою безпеки через часті обстріли міста армією РФ і через можливі перебої подачі електроенергії.

Дмитро Іванець, який в роки Другої світової війни звільняв від нацистів обласний центр, відмовився переїхати в безпечне місце. Попри поважний вік – 98 років і недугу, старенький налаштований рішуче. Каже, що агресорів треба нищити. А рідний Миколаїв — боронити.

АТ «Миколаївобленерго» за останню декаду березня відновило живлення електрикою 35 173 абонентам у 105 населених пунктах регіону, де мережі постраждали від обстрілів армії РФ. Роботи здійснювалися, у тому числі й у небезпечних умовах, під час обстрілів території.

Гуманітарним штабом Миколаївщини передані медикаменти до лікарень міста, а також у м. Вознесенск, м. Баштанка, м. Новий Буг, мкр. Варварівка. Забезпечено продуктами харчування ресторан «RorrongilaTerrazza», який готує обіди для військових.

Микола Полежаєв. Фото: ГУ ДСНС України у стрягла у вентиляційному отворі. Миколаївській області

1 квітня. Ще один піротехнік з Миколаївщини травмувався через детонацію касетного боєприпасу. Микола Полежаєв знав цей різновид озброєння, декілька разів до цього вже знешкоджував їх.

“Коли ми приїхали на місце

... ться на місці виявлення, через

небезпеку транспортування, я прийняв рішення про проведення відповідних дій з вилучення його з отвору з метою подальшого знищення. В той момент снаряд вибухнув. Врятувало те, що роботи проводились відповідно до всіх норм техніки безпеки, а я до цього суворо ставлюсь. Спеціальний захисний костюм ЕОД 9 вберіг мене від загибелі та каліцтва, травмовано було руку.”, - заступник начальника частини піротехнічних робіт та гуманітарного розмінування аварійно-рятувального загону спеціального призначення ГУ ДСНС України у Миколаївській області Микола Полєжаєв.

2 квітня 2022 року

Станом на 19:00 2 квітня внаслідок влучання ворожої ракети в будівлю Миколаївської обласної державної адміністрації та її руйнування постраждали 34 особи, загинуло 36 людей. З-під завалів рятувальники вивільнили 34 тіла загиблих та 2 людини померли у лікарні. Пошукові роботи продовжуються. Стало відомо, що у результаті ракетного удару загинув батько олімпійської чемпіонки 2008 року з фехтування на шаблях Олени Гладир (Хомрової) — Микола Хомровий. Також під завалами будівлі облдержадміністрації загинула очільниця білоруської обласної громади "ГоласРадзімы" (укр. – "Голос Батьківщини") Тетяна Деменнікова.

Сьогодні війська РФ обстріляли с. Луч (колишній Вітовський район). Пошкоджені інфраструктурні об'єкти, немає газу, питної води. Також учора ввечері та сьогодні вранці зазнало обстрілів с.Лимани. Зокрема, внаслідок обстрілу було перебито кабель і село залишилося без енергопостачання.

На Миколаївщині бійці 36-ї окремої бригади морської піхоти за допомогою «джавеліна» знищили ворожий танк Т-72Б3, який обстрілював дорогу. Разом з танком знищений і його екіпаж.

На Миколаївщині українські морпіхи поповнили свій арсенал військової техніки. Вони відбили в окупантів танк, набитий пограбованим майном.

Начальник Миколаївської військової адміністрації Віталій Кім підписав розпорядження про заборону продажу металобрухту та вивезення військової

техніки, боєприпасів за територію області та оголосив «тиждень добровільної здачі техніки».

Заступник керівника Миколаївської обласної прокуратури Артур Оганнісян розповів, що на Миколаївщині з початку бойових дій у полон потрапили 60 окупантів. Майже всі вони дають свідчення. Наскільки вони об'єктивні, точно поки що сказати неможливо. З ними працюють, з'ясовують, з якою метою вони сюди потрапили, що робили, чи чинили злочини проти мирних громадян.

За минулу добу на Миколаївщині поранення отримали 14 людей. Усі постраждали доставлені у медичні заклади і отримують необхідну допомогу. Загалом, станом на сьогоднішній ранок, у миколаївських лікарнях знаходяться 311 людей, що постраждали від збройної агресії РФ.

Згідно з інформацією ОВА станом на 2 квітня від початку повномасштабного вторгнення Росії на територію України у Миколаївській області збройні сили РФ частково пошкодили або знищили 1 756 об'єктів, а саме: 1 304 об'єкти житлового фонду, 12 медичних закладів, 79 навчальних закладів, 24 заклади культури, 17 об'єктів промислового підприємництва, 74 об'єкти газопостачання, 164 об'єкти електропостачання, шість об'єктів теплопостачання, 69 інших невійськових об'єктів.

Протягом доби 2 квітня рятувальники Миколаївщини ліквідували п'ять пожеж, 2 з них виникли через обстріли на відкритій території Галицинівської територіальної громади Миколаївського району. Загальна площа пожеж склала 9,4 га.

Піротехніки ДСНС з початку російської агресії 876 разів залучались для вилучення вибухонебезпечних предметів після обстрілів. Усього вилучено 640 боєприпасів. Протягом доби відпрацьовано 29 заявок, вилучено 22 ВВП.

Найбільш титулований спортсмен України в історії Зимових Олімпійських ігор Олександр Абраменко разом з друзями створив платформу, через яку можна донатами підтримати миколаївських волонтерів.

Гуманітарним штабом Миколаївщини передані медикаменти та продукти харчування для наших військових частин та блок-постів. Продукти харчування, засоби особистої гігієни та медикаменти передані для мешканців та малозахищених верств населення смт. Березнегувате, с. Новобогданівка, с. Кобзарці, с. Котляреве. Багатодітним матерям передали дитяче харчування, засоби індивідуальної гігієни та продукти. Продукти, ліки, одяг, побутові речі, засоби індивідуальної гігієни передано до ГО «Миколаївська обласна організація всеукраїнської організації «Союз осіб з інвалідністю України» для людей з особливими потребами.

У Миколаївському обласному центрі онкології від початку війни на 35% зменшилася кількість пацієнтів. Більшість хворих через воєнні дії не мають змоги дістатися до лікарні. Наразі тут щоденно лікуються 150 - 200 пацієнтів. Від початку повномасштабних військових дій онкоцентр почав працювати як госпіталь. Тут надають цілодобову допомогу як онкохворим, так і людям, які отримали поранення від обстрілів. Щоденно в онкоцентрі роблять від восьми до десяти операцій. У кожному з чотирьох корпусів обладнали підвальні приміщення, де пацієнти ховаються під час повітряної тривоги.

Зазвичай 2 квітня в Україні відзначають День кінолога. Уже 28 років Миколаївська кінологічна служба поліції стоїть на варті правопорядку. У кінологічному центрі миколаївської поліції служать більше 30 собак, серед яких німецькі та бельгійські вівчарки, лабрадори. Свої вміння собаки використовують для пошуку по запаховому сліду злочинців, безвісно зниклих осіб, наркотичних засобів та вибухонебезпечних предметів. Наразі вихованці кінологічного центру разом із поліцейськими-кінологами несуть службу на блокпостах області, де ефективно виконують свої функції.

3 квітня 2022 року

Протягом дня війська РФ обстрілювали населені пункти області, в тому числі Миколаїв, Очаків, Галіцинове, Костянтинівку. У результаті обстрілів

пошкоджені житлові будинки, об'єкти інфраструктури, газопровід в Очакові. За попередніми даними в Миколаєві поранення отримали 14 осіб. Госпіталізували 11 людей (1 людина померла під час операції), серед них дитина віком 15 років. В Очакові загинули 7 жителів, 20 отримали поранення. Також був завданий ракетний удар по об'єкту ТОВ «Баловнянська виробнича база», в результаті чого була пошкоджена матеріально-технічна база елеваторного комплексу.

Протягом доби вогнеборці загасили 8 пожеж, 7 з них виникли внаслідок ворожого обстрілу: житлові будинки і гараж в Очакові; корпус зерносховища у с. Костянтинівка Миколаївського району на площі 500 кв.м; 8 гаражів та 5 автомобілів у Корабельному районі Миколаєва. Також у Миколаєві після обстрілу сталося руйнування одноповерхового житлового будинку. Рятувальники 5 ДПРЧ під час розбирання будівельних конструкцій деблокували тіло загиблого чоловіка 1952 р.н.

Наслідки обстрілів. Фото зі сторінки у Фейсбук ГУ ДСНС у Миколаївській області

Українські зенітники збили два ворожі ракети в небі над Миколаївською областю. Про це повідомила служба зв'язків з громадськістю Повітряного командування «Південь».

За даними Національної поліції, за час дії воєнного стану в Україні знизилася злочинність. Порівняно з аналогічним періодом минулого року більш ніж на 50% зменшилася кількість кримінальних правопорушень та провин. Зокрема, кількість крадіжок зменшилась у 8 разів. Усі підрозділи Нацполіції працюють у посиленому режимі несення служби та цілодобово докладають максимальних зусиль для забезпечення безпеки українців.

Директорка департаменту агропромислового розвитку Миколаївської обласної військової адміністрації Олена Піскун розповіла, що на Миколаївщині розпочалася сівба сільськогосподарських культур. Аграрії регіону сіють горох, ячмінь, готуються до сівби соняшника. Посіви озимих культур у районах, де не було боїв, перебувають у нормальному стані. Насіннєвим матеріалом, засобами захисту рослин та добривами аграрії забезпечені, проте є проблеми з дизельним паливом.

Миколаївська облрада та Гуманітарний штаб Миколаївщини (БФ «Світлі справи») започаткували спецпроект «Прихисток своїм», який передбачає надання допомоги мешканцям Миколаївської та Херсонської областей, які втратили свої домівки в результаті обстрілів, опинилися в зоні бойових дій або окупації. Постраждалі зможуть отримати тимчасовий притулок в уже підготованих закладах, триразове гаряче харчування, речі першої необхідності, меддопомогу, роботу, дистанційне навчання для дітей.

Миколаївські правоохоронці Олександр Терлич та Євгенія Лукомська за фінансової допомоги рідних зі Сполучених Штатів Америки доставили до військового госпіталю вантажівку зі спеціальним обладнанням, матрацами, ліками, продуктами та іншими необхідними медичному закладу речами.

У фронтовому Миколаєві починає працювати малий та середній бізнес. У місті частково відкрили кав'ярні, фастфуди та заклади громадського харчування.

4 квітня 2022 року

4 квітня став ще одним трагічним днем для Миколаєва. У результаті обстрілів загинули 10 осіб, серед них – 1 дитина, ще 61 людина отримала поранення різної ступені важкості. Пошкоджені житлові будинки, 1 міська лікарня, 1 обласна лікарня, Центр профілактичних хвороб, Будинок дитини, 11 дитячих садків, 12 шкіл, 1 ПТУ, 2 філії закладів позашкільної освіти.

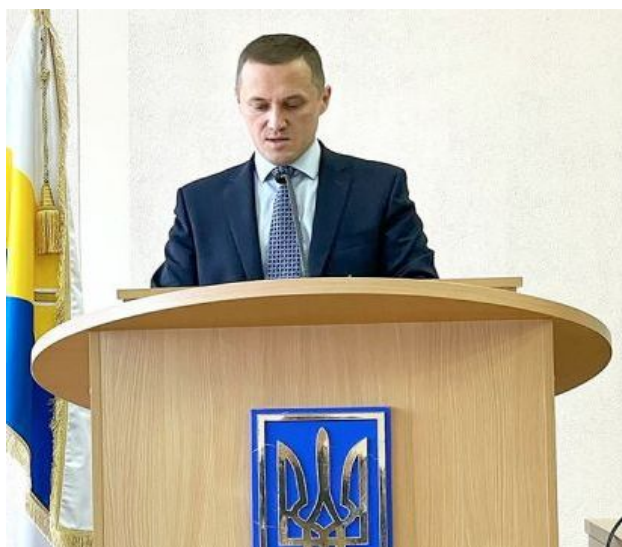
**Наслідки обстрілів. Фото,
опубліковане в телеграм-каналі
Преступности.НЕТ**

Через ранкове пошкодження мережі фіксується тимчасова відсутність послуг «Укртелеком» у Миколаївській області. Також у наслідок атак були пошкоджені високовольтні лінії в Інгульському районі. Увечері електропостачання було відновлене. Все ще без живлення залишаються Снігурівка, Широке, таївка. Відсутнє електропостачання у ния внаслідок обстрілів в Інгульському районі перекрито подачу газу до низки будинків на трьох вулицях (наразі 240 абонентів без газу).

Під час обстрілу Очакова 4 квітня поранення отримали цивільні, також пошкоджені об'єкти інфраструктури. Точна кількість постраждалих станом на 21:45 невідома.

Підрозділами Головного управління ДСНС України у Миколаївській області за чергову добу ліквідовано 8 пожеж, 4 з яких виникли внаслідок ворожих обстрілів: у м. Миколаєві вогнеборці загасили дві пожежі легкових автомобілів; пожежу житлового будинку в с. Галицинове; ліквідували горіння зерносховища в с. Костянтинівка площею 1600 кв. м.

Піротехніками ДСНС протягом доби відпрацьовано 67 заявок, вилучено 34 вибухонебезпечних предмети.

**Геннадій Герман.
Фото з відкритих джерел**

Генпрокурор України Ірина Венедиктова повідомила, що керівника Миколаївської окружної прокуратури затримали за співпрацю з окупантами, та зазначила, що він «зливав» ворогові відомості про кількість та місця утримання військовополонених

збройних сил РФ, результати обстрілів Миколаївщини. За інформацією Преступности.НЕТ, затриманий за держзраду – керівник Миколаївської окружної прокуратури Геннадій Герман.

На Миколаївщині під обстріл російських окупантів потрапила група журналістів американського телеканалу CNN. «Снаряд розірвався дуже близько від нас. Ми сховалися, а потім впали ще два снаряди, один з яких, можливо, за 10 ярдів від однієї з наших машин», – повідомив журналіст CNN.

Після 10 днів окупації села Лоцкіне Баштанського району стало відомо про убитого місцевого активіста Сергія Божка. Окупанти катували його протягом двох днів, звинувачуючи у прихильності до української армії та крадіжці російської зброї. Тіло Сергія Божка знайшли в одній з ям на околиці села зі слідами катувань та багаточисельними вогнепальними пораненнями.

У Миколаєві чоловік напав на патрульну, яка намагалася завадити йому поцупити нерозірваний боєприпас. Зловмисника доставили до райуправління поліції, де слідчі затримали його у порядку ст. 208 КПК України. За вказаним фактом правоохоронці розпочали кримінальне провадження за ч. 2 ст. 345 КК України «Умисне заподіяння працівникові правоохоронного органу тілесних ушкоджень у зв'язку з виконанням цим працівником службових обов'язків», за що передбачено до п'яти років позбавлення волі.

4 квітня голова Миколаївської обласної ради Ганна Замазєєва вручила відзнаки Миколаївської обласної ради «Хрест Святого Миколая» волонтерам області.

5 квітня 2022 року

У Миколаєві, в районі, де четвертого квітня відбувся обстріл, прибирають скло та уламки, ремонтують пориви на газопроводі, чекають на розмінування. На місця, де загинули люди, містяни принесли квіти.

За минулу добу на Миколаївщині поранено 66 осіб, серед яких 2 дітей. Усі постраждалі доставлені у медичні заклади і отримують необхідну

допомогу. Загалом, станом на ранок, у миколаївських лікарнях знаходиться 380 людей, що постраждали від атак окупантів.

Групою піротехнічних робіт ДСНС протягом 5 квітня відпрацьовано 44 заявки та вилучено 28 вибухонебезпечних предметів. Загалом з початку війни зареєстровано 1926 звернень, опрацьовано 1048 заявок, вилучено 728 боєприпасів.

4 квітня у Миколаєві команда міжнародної медичної гуманітарної організації "Лікарі без кордонів" потрапила під обстріл з боку збройних сил РФ. Ніхто з членів місії під час обстрілу не постраждав.

Станом на 5 квітня в Миколаївській області без світла залишаються 85 населених пунктів, а це 28 156 споживачів. Працівники «Миколаївобленерго» продовжують відновлювати електричні мережі, що були пошкоджені у результаті обстрілів російських військ.

МКП «Миколаївводоканал» повідомляє, що на сьогодні загальний борг городян перед підприємством становить понад 137 млн грн. На КП зазначають, що протягом березня, незважаючи на постійні обстріли міста, підприємство працювало у штатному режимі 24/7: ліквідовано 75 витоків на водопровідній мережі міста, прочищено близько 700 каналізацій, надано консультації понад 7 000 мешканцям міста у телефонному режимі, оброблено майже 6000 viber-повідомлень.

УБаштанському районі скасовано дозвіл на продаж алкогольних напоїв у суботу і неділю та встановлено заборону на торгівлю алкогольними напоями та речовинами, виробленими на спиртовій основі, на період воєнного стану в Україні.

5 квітня ТОВ "Мітап" поновлює рух приміського транспорту у Миколаївському районі. Про це повідомив голова Миколаївської районної державної адміністрації Ігор Мухарський та опублікував графіки руху приміських рейсів: Миколаїв-Зайчевське та Миколаїв-Пересадівка.

Гуманітарним штабом Миколаївщини передано медикаменти, продукти харчування тощо для військових, ТРО та авторемонтної бригади, а також

продукти до ресторанів міста, які щоденно годують наших військових. Передана гуманітарна допомога переселенцям у м.Миколаїв та м.Новий Буг. Зібрано та передано продукти та медикаменти до с. Лимани, с. Лупарева, с. Прибузьке, с. Новомиколаївка, с. Шевченкове, с. Котлярове, с. Зелений Гай, м. Снігурівка.

6 квітня 2022 року

За минулу добу на Миколаївщині поранення отримали 55 людей. Усі постраждалі доставлені у медичні заклади і отримують необхідну допомогу. Загалом, станом на сьогоднішній ранок, у миколаївських лікарнях знаходяться 306 людей, що постраждали від атак окупантів.

В області триває добровільна евакуація. На сьогодні у Миколаєві перебувають 243 переселенці. Зранку виїхала 31 особа, а прийняли заклади 22 особи. Загалом із Миколаєва евакуйовано 7176 людей. За напрямками: Миколаїв-Молдова – 4260 осіб, Миколаїв-Одеса – 2720 осіб, Миколаїв-Маяки – 56 осіб, Миколаїв-Фастів – 140 осіб. З Вознесенського району евакуйовано 1240 людей, з Баштанського – 1334 людини. Також з Миколаївського району до Миколаєва переміщено 170 людей.

Евакуація людей з інвалідністю. Фото: Миколаївська міська рада

КП «Миколаївпастрас» здійснює добровільну евакуацію людей з інвалідністю, для яких виділяється окремий автобус. Запис відбувається через департамент праці та соціального захисту населення міської ради.

Групою піротехнічних робіт ДСНС протягом 6 квітня відпрацьовано 66 заявок та вилучено 36 вибухонебезпечних предметів. Загалом з початку війни зареєстровано 2020 звернень, вилучено 764 боєприпаси та відреаговано на 1130 заявок.

Станом на 6 квітня «Миколаївобленерго» проводяться ремонти на десяти підстанціях. Також на цей час припинено електропостачання, водопостачання, водовідведення в 94 населених пунктах (у трьох – частково) Баштанського та Миколаївського районів. Без газопостачання залишаються 997 споживачів у Миколаївському районі.

ТОВ «Миколаївгаз Збут» повідомляє, що порівняно з березнем минулого року, рівень оплати за спожитий газ у Миколаївській області впав більш ніж на 40%. На сьогоднішній день загальний борг городян перед підприємством становить понад 602 мільйони гривень. Своєчасно за блакитне паливо заплатили понад 163 тисячі клієнтів.

Миколаївський міський голова Олександр Сенкевич повідомив, що велику частину гуманітарної допомоги для Миколаєва з різних країн світу ми маємо забирати від українського кордону. Він подякував усім водіям та власникам вантажівок, які допомагають у доставці вантажів. Разом із тим потрібна велика кількість палива для цього. Громадська організація «Миколаївський ІТ-кластер» відкрила рахунок, на який буде збирати фінансову допомогу для міста.

Миколаїв отримав допомогу від компанії ДТЕК ВДЕ: 15 тисяч банок тушкованого м'яса, 100 комплектів військового одягу, OSB плити та плівку, якою можна закривати вікна пошкоджені після обстрілів окупантів.

Гуманітарним штабом Миколаївщини передані медикаменти, бандажі, тактичні окуляри, сухі пайки, продукти харчування тощо для військових та ТРО міста та області. Зараз місто приймає багато переміщених осіб з

населених пунктів області та м. Херсон, їх забезпечено необхідними для побуту речами, продуктами та медикаментами. Передані медикаменти для хоспісу м. Первомайськ та для місцевих інтернатів.

Міський голова розповів, що Миколаїв отримав гуманітарний вантаж з Латвії – 20 тонн продуктів довгострокового зберігання, засобів особистої гігієни та медикаментів. А також зазначив, що частина гуманітарної допомоги зберігається на випадок, якщо російські війська обріжуть Миколаєву усі шляхи. Решта роздається городянам. Вчора роздали 7 тонн допомоги малозабезпеченим, пенсіонерам, багатодітним сім'ям (загалом понад 136 тисяч людей).

Центральний районний суд Миколаєва обрав запобіжний захід керівнику Миколаївської окружної прокуратури, якого підозрюють у державній зраді. Чоловіка взяли під варту без права внесення застави.

Помер відомий миколаївський художник Валентин Меркулов - учасник обласних, всеукраїнських та міжнародних виставок та пленерів, член Координаційної ради міжнародного фонду «Культурне надбання» Півдня України, ілюстратор дитячих книжок. Його роботи зберігаються у приватних колекціях України, Росії, США, Німеччини, Франції, Швейцарії, Ізраїлю, Ямайки, Аргентини.

Незважаючи на війну, миколаївці продовжують жити та дбати про навколишнє середовище. На одній з вулиць міста городяни висадили 20 лип.

7 квітня 2022 року

Станом на 7 квітня збройні сили Російської Федерації перебувають на позиціях, які дозволяють обстрілювати Миколаїв із застосуванням реактивних систем залпового вогню – загроза обстрілу залишається.

Сьогодні до міської лікарні №3 м. Миколаєва прибули з гуманітарною місією лікарі Массачусетської лікарні загального профілю. «Це хірургічна бригада, яка буде ділитися досвідом і надавати допомогу пацієнтам – цивільним і військовим, які поступають в наші заклади з пораненнями,

травмами різного ступеню важкості», – розповіла начальниця УОЗ Миколаївської міської ради Ірина Шамрай.

Баварський фонд (Німеччина) через Волинську волонтерську організацію передав 9 мобільних апаратів ШВЛ для лікарень Миколаївщини та Херсона. Компактні дихальні апарати оснащені потужними акумуляторами. Завдяки їх мобільності ефективно працюватимуть у будь-якому місці, що дуже важливо для надання допомоги у воєнний час. 5 апаратів передали до лікарень Миколаївщини, 4 відправили в Херсон.

За півтора місяця війни на Миколаївщині статус внутрішньо переміщеної особи зареєстрували понад 6 тисяч осіб. Миколаїв приймає людей із сусідніх сіл та областей. Про це розповіла директор департаменту соціального захисту населення Миколаївської ОДА Оксана Єльчієва.

За минулу добу на Миколаївщині поранення отримали 11 осіб. Усі постраждали доставлені у медичні заклади і отримують необхідну допомогу. Загалом, станом на сьогоднішній ранок, у миколаївських лікарнях знаходяться 354 особи, що постраждали від атак окупантів на Миколаївщину.

Піротехнічною групою Головного управління ДСНС України у Миколаївській області здійснено виїзд за 50 адресами та вилучено 39 боєприпасів. З початку військових дій вже відпрацьовано 1180 заявок, вилучено 804 боєприпаси.

7 квітня у Миколаєві відзначили восьму річницю перемоги над проросійськими сепаратистами. Рівно вісім років тому, 7 квітня 2014 року, об'єднані сили патріотів знищили табір кремлівських найманців, розташований біля пам'ятника визволителям Миколаєва. Учасники заходу Хвилиною мовчання вшанували пам'ять побратимів, які не дожили до цього дня: Д.Янтаря, Д.Губського, О.Янцена, та інших, які віддали своє життя за Незалежність України.

8 квітня 2022 року

Генерал-майор Дмитро Марченко більше не відповідає за оборону Миколаєва. За інформацією «Преступности.НЕТ» відтепер обороною області керує начальник штабу – заступник командуючого військами ОК «Південь» Сухопутних військ ЗСУ бригадний генерал Владислав Лещинський.

Уніч на 8 квітня військами рф велися обстріли південної та південно-східної частини області. У самому Миколаєві було більш-менш спокійно, зачепили тільки околицю міста. Основні бойові дії зараз відбуваються на кордоні Миколаївської та Херсонської областей. Станом на сьогодні російські агресори знаходяться у Снігурівці та частині сіл на сході області.

У Миколаївській області зменшили час комендантської години. Відсьогодні комендантська година діятиме з 21:00 до 6:00. Відповідне розпорядження підписав начальник обласної військової адміністрації Віталій Кім.

За минулу добу на Миколаївщині поранено 12 осіб, серед яких 1 дитина. Загалом, станом на ранок, у миколаївських лікарнях знаходиться 341 людина, постраждала від атак окупантів на Миколаївщину

Групою піротехнічних робіт ДСНС відпрацьовано 48 звернень та вилучено 56 боєприпасів. Загалом, з початку війни, вилучено 860 боєприпасів.

8 квітня 2022 року під процесуальним керівництвом Миколаївської окружної прокуратури слідчими проведено обшук в одному з будинків села Каравелове Миколаївського району. У результаті вилучено близько 7 кілограмів трубчастого пороху, 6 артилерійських снарядів, у т.ч. 1 фугасний та 1 кумулятивний. Вказані вибухові речовини та боєприпаси 55-річний чоловік переніс з місць проведення бойових дій та без повідомлення державних органів зберігав на території свого домоволодіння, створюючи небезпеку як для себе, так і для односельчан. На даний час досудове розслідування триває за ч. 1 ст.263 КК України.

Миколаївська обласна організація Червоного Хреста продовжує дбати про маленьких городян. Зокрема, сьогодні в Інгульському районі відкрився

ще один пункт видачі гуманітарної допомоги дітям. Харчування та підгузки для дітей від 0 до 4 років, з можливістю отримувати раз на два тижні для наступних категорій: багатодітна родина, малозабезпечена сім'я, одинока мати чи батько.

Гуманітарним штабом Миколаївщини передані продукти та медикаменти для військових частин і ТРО. Дитяче харчування, памперси, продукти, медикаменти надані дос. Чорнобаївка, м. Херсон, Арбузинського району, с. Кобзарці, с. Куйбишівка, смт. Братське, м. Новий Буг. 150 індивідуальних харчових наборів передані до м. Баштанка, с. Новогеоргіївка, с. Шляхове, с. Костянтинівка, с. Піски. Внутрішньопереміщених осіб з м. Снігурівка забезпечили одягом та продуктами.

Від початку повномасштабного вторгнення Російської Федерації на територію України більшість голів об'єднань співвласників багатоквартирних будинків у Миколаєві залишилися в місті та продовжують виконувати свої обов'язки. У тому числі голови ОСББ забезпечують відповідні умови та порядок у підвалах, придатних для використання у якості тимчасового сховища.

У Миколаєві з 10 травня 2022 року розпочинається реєстрація дітей до 1 класу на 2022-2023 навчальний рік. Про це повідомляє Миколаївська міськрада. На час воєнного стану заяву на вступ до школи можна подати онлайн в інформаційній системі управління освітою (ІСУО) та прикріпити до заяви електронні копії документів.

9 квітня 2022 року

Російська Федерація стягує сили на український схід та південь. Командування ЗС РФ планує зосередитись на спробах захоплення Донбасу, Маріуполя та Миколаєва. Паралельно Росія активізує ракетні удари та готується нарощувати повітряну активність у східному та південному напрямках. Про це заявили в Міністерстві оборони Британії, посилаючись на дані розвідки.

Російські окупанти продовжують обстрілювати з реактивної артилерії територію області. Напружена ситуація залишається на північно-східному і східному напрямках від Миколаєва. Вчора до миколаївської обласної дитячої лікарні з пораненнями були доставлені мама з двома дітьми. Вони вирвалися з Херсонщини, тікаючи від окупантів, і по дорозі потрапили під їх обстріл. Жінка отримала проникаюче вогнепальне поранення грудної клітини, а її діти 9-и і 17-и років отримали осколкові поранення кінцівок та інших частин тіла. Усім постраждалим оперативно була надана допомога і зараз їх життю нічого не загрожує. Правоохоронці з'ясовують усі обставини інциденту.

За минулу добу на Миколаївщині поранено 30 осіб, серед яких 5 дітей. Усі постраждалі доставлені у медичні заклади і отримують необхідну допомогу. Загалом, станом на ранок, у миколаївських лікарнях знаходиться 332 людини, що постраждали від атак окупантів.

Начальник Миколаївської ОВА Віталій Кім в інтерв'ю виданню «РБК» заявив, що у м.Снігурівка знаходяться військові РФ, ситуація там українською владою не контролюється. Але гуманітарної катастрофи в населеному пункті немає. «До вчорашнього ранку була можливість постачати туди вантажі, а також у Херсон. На сьогодні ці вантажі розвертають», – розповів В.Кім.

Від початку повномасштабної війни з Баштанки виїхали 70 % населення. 1 березня у середмістя зайшла російська колона, велися бої. Нині тут зруйновані будинки, потрощені магазини, наслідки пожеж. Як розповів Баштанський міський голова Олександр Береговий, місто обстрілювали шість днів різними системами залпового вогню: "Градами", "Смерчами", а також мінометами, авіаційними бомбами. Від початку повномасштабної війни у Баштанській громаді російські війська зруйнували 176 будинків. «Згоріли 4 аптеки, багато магазинів... На сьогоднішній день у нашій громаді потрошки починає бізнес приходити до тями, вичищати, вигрібати. Тяжко, насправді, дуже тяжко», – розповів Олександр Береговий.

Автопарк Корпусу морської піхоти поповнився двома автомобілями Mitsubishi L200, придбаними за фінансової підтримки представників миколаївського бізнесу. Транспорт розмитнили, провели повну діагностику і підготували до експлуатації.

Протягом доби на Миколаївщині зареєстровано 13 пожеж, 2 з них виникли внаслідок обстрілів, а саме: складських приміщень на території с. Шевченкове Шевченківської сільської ради на площі 500 кв. м та на станції Горохівка Миколаївського району також на площі 500 кв. м.

Групою піротехнічних робіт ДСНС протягом доби відпрацьовано 21 заявку та вилучено 17 боєприпасів. Загалом з початку війни вилучено 877 боєприпасів та відреаговано на 1279 заявок.

Начальник обласної військової адміністрації Віталій Кім розповів, що посівна кампанія в області проходить без особливих ускладнень, незважаючи на те, що йде розмінування територій та є проблеми з паливом. Не виявляють бажання проводити посівну на окупованих територіях, тому що не зрозуміло кому дістанеться врожай. Є складнощі з реалізацією зібраного зерна через те, що закриті порти.

На Миколаївщині триває добровільна евакуація. Загалом із Миколаївської області евакуювали 11 892 людини. За напрямками: Миколаїв-Паланка – 4 958 людей, Миколаїв-Одеса – 3 273 людини, Миколаїв – інші населені пункти – 266 людей. З Вознесенського району евакуювано 1240 людей, з Баштанського – 1865 людей, з Миколаївського – 300 людей.

Станом на 9 квітня у закладах тимчасового розміщення Миколаєва перебуває 691 внутрішньо переміщена особа. Від початку вторгнення РФ 1 592 людини у Миколаєві отримали статус внутрішньо переміщеної особи, з них 407 дітей.

Олімпійський чемпіон Пхенчхана та срібний призер Пекіна, наш земляк фристайліст Олександр Абраменко вирішив перерахувати 100 тисяч гривень, отриманих за срібну медаль нинішніх Олімпійських ігор, на потреби українців. Він повідомив, що половину цієї суми відправить волонтерам

свого рідного Миколаєва, а решту – до благодійного фонду «Країна спорту», пріоритетним напрямком якого є активна гуманітарна допомога постраждалим унаслідок війни.

Миколаївський міський голова Олександр Сенкевич повідомив, що до міста прибули 4 вантажівки гуманітарної допомоги з Чернівців. Консерви, борошно, крупи, ковбасні вироби, фрукти, а також засоби особистої гігієни. Із частини вантажу будуть сформовані соціальні пакети і через центри соцзахисту роздані жителям міста. Продукти тривалого зберігання залишаться на складі, як недоторканий запас.

10 квітня 2022 року

Військові Росії намагаються покращити своє положення на Миколаївському напрямку, але війська ЗСУ продовжують знищувати ворога, відтісняючи з займаних позицій. Зенітним ракетним підрозділом Повітряних Сил Збройних сил України збитий російський винищувач-бомбардувальник СУ-34, який намагався атакувати Миколаїв. Загальні втрати ворога тільки за минулу ніч склали 70 військових і 7 одиниць техніки – повідомило Оперативне командування «Південь».

О 22.23 оголосили повітряну тривогу по Миколаївській області. Перед цим у Миколаєві пролунав гучний вибух, який було чути в усіх районах міста. У результаті вибуху загорівся ліс. Пожежа була оперативно ліквідована. За оперативними даними, засобами ППО була збита ракета, уламки якої упали в лісовий масив.

Керівник ОВА Віталій Кім розповів, що вибух стався на території порту «Ольвія», який знаходиться в концесії катарської компанії QTerminals.

За минулу добу на Миколаївщині поранення отримали 9 людей. Усі постраждалі доставлені у медичні заклади і отримують необхідну допомогу. Загалом, станом на сьогоднішній ранок, у миколаївських лікарнях знаходяться 336 людей, що постраждали від атак окупантів.

Групою піротехнічних робіт ДСНС протягом доби відпрацьовано 11 заявок та вилучено 32 боєприпаси. Загалом, з початку війни вилучено 909 вибухонебезпечних предметів та відреаговано на 1290 заявок.

Станом на 10 квітня на Миколаївщині тривають роботи з відновлення газо- та електропостачання в населених пунктах, що постраждали від обстрілів з боку військ РФ. Працівники "Миколаївобленерго" виконують ремонтні роботи на чотирьох підстанціях. Без газопостачання всього 1096 споживачів.

Під час військових дій поліція охорони Миколаївщини втратила службовий транспорт – автомобіль потрапив під обстріл та вже не підлягає ремонту. На допомогу прийшли колеги: Управління поліції охорони Чернівецької області передало миколаївцям позашляховик та іншу волонтерську допомогу.

10 квітня 2022 року на одному із блокпостів під час перевірки документів у жителя села Воскресенське виявлено 9 згорток з наркотичною речовиною та 29 патронів калібру 5,45. Речові докази вилучили та направили на експертизу. Чоловікові повідомлено про підозру за фактом незаконного зберігання, перевезення наркотичних засобів з метою збуту та незаконного зберігання боєприпасів (ч.1 ст.307 та ч.1 ст.263 КК України).

Миколаївський міський голова Олександр Сенкевич розповів, що економічна ситуація у місті не найкраща. Багато роботодавців не випускають своїх співробітників на роботу, відповідно, немає основної статті, що наповнює бюджет – податку на доходи. Також більшість городян, які покинули Миколаїв, зараз не платять за комунальні послуги. Якщо ситуація затягнеться, то доведеться скоротити зарплатний фонд до мінімального.

Гуманітарним штабом Миколаївщини передано парентеральне харчування до одного з медичних закладів міста, де пацієнтам воно дуже необхідне. Таке харчування подається через катетер, встановлений у вену, і застосовується у тому випадку, коли пацієнт не спроможний отримувати усі необхідні поживні речовини іншим чином.

Допомога для АТ «Миколаївобленерго»

Перша поставка обладнання та харчових наборів із європейських країн організована під егідою Міненерго надійшла до «Миколаївобленерго». Зокрема енергетики отримали 16 комплектів Starlink другого покоління, наданих Ілоном Маском (США, SpaceX) та 5 мобільних бензинових електрогенераторів. Це дозволить бути на постійному зв'язку майже всім філіям підприємства та оперативно відновлювати електропостачання у складних умовах воєнного часу.

Прес - служба Головного управління ДСНС України у Миколаївській області повідомляє, що через Дрогобицький хаб гуманітарної допомоги Україні в Польщі на базі логістичного складу ТзОВ «Трейнпласт - Карпати», який працює під егідою Дрогобицької мерії, миколаївським рятувальникам надійшла допомога: бронежилети та спецодяг.

У миколаївському будинку офіцерів флоту (ДОФ) разом із сотнями дорослих волонтерів працює п'ятирічна Вероніка. Дівчина малює для волонтерів та військових, із дорослими возить їжу на блокпости.

У Миколаєві за 44 дні війни узаконили свої стосунки 110 закоханих пар. Навіть у такий складний час українці не падають духом. Вони продовжують любити, будувати плани та народжувати дітей.

11 квітня 2022 року

На Миколаївщині російські військові на трьох цивільних авто намагалися видати себе за групу евакуйованих місцевих мешканців, що заблукали. Про це повідомляє оперативне командування «Південь». «Під'їхавши під таким прикриттям до українських позицій, російські війська спробували атакувати, але отримали гідну відсіч. Втративши п'ять своїх, військові РФ хутко вшилися з поля бою», — йдеться у повідомленні.

Вранці 11 квітня бійці 79-ї окремої десантно-штурмової бригади збили багатоцільовий безпілотний авіаційний комплекс Орлан-10. Відповідне відео опублікувало Командування десантно-штурмових військ Збройних сил України.

За минулу добу на Миколаївщині поранення отримали 25 людей. Постраждали доставлені у лікарні та отримують необхідну допомогу. Станом на ранок 11 квітня в миколаївських лікарнях перебувають 367 людей, які постраждали від атак військових Російської Федерації.

Протягом 11 квітня піротехніками відпрацьовано 15 звернень та вилучено 2 боєприпаси, – повідомили у відомстві. Загалом, з початку війни вилучено 911 боєприпасів та відреаговано на 1305 заявок.

Станом на 11 квітня на Миколаївщині 94 населених пункти, тобто понад 32 000 абонентів залишаються без електропостачання. Пошкоджені 40 повітряних ліній, 23 силові підстанції, 781 трансформаторна підстанція. Дотепер не має світла Снігурівка, вона тимчасово окупована, без електроенергії усі села, які розташовані на цій гілці від Херсона. Нема світла у тих районах області, де йдуть бойові дії. Ремонтні бригади Обленерго протягом дня відновили живлення до сіл Миколаївське, Котляреве, ст. Горохівка. Без електрики залишаються Новомиколаївка, Українка, Мирне, Луч, Прибузьке, Засілля, Первомайське, Степова Долина, Новогригорівка, Зелений Гай, Широке.

Миколаївський міський голова Олександр Сенкевич розповів, що з початку вторгнення військ Російської Федерації на територію України від

обстрілів у Миколаєві загинула 81 людина, серед них одна дитина. Матеріальних збитків підраховали більш як на 110 мільйонів гривень. «У Миколаєві пошкоджені 3 комунальні заклади. Закладів соціального захисту пошкоджено на 1 мільйон гривень. Закладів охорони здоров'я: 5 об'єктів — на 4 млн грн. Заклади освіти: 46 об'єктів — на понад 20 млн грн. Заклади фізичної культури та спорту: 5 об'єктів — на 5,5 млн грн. Внаслідок удару 10 квітня пошкоджені 12 об'єктів управління освіти, на щастя, лише вилетіли вікна», — сказав Сенкевич. Також він повідомив, що, від мешканців міста надійшло 550 звернень щодо пошкодженого житла на суму майже 80 млн грн.

Співробітники відділу поліції №4 Миколаївського районного управління поліції доставили гуманітарну допомогу, а саме: харчування, дитячі товари та предмети побуту родинам із дітками, які попри обстріли залишилися у своїх рідних селах.

Гуманітарним штабом Миколаївщини зібрана та передана допомога для переселенців – продукти, дитяче харчування, памперси. Забезпечено продуктами харчування та медикаментами с. Степове, м. Очаків, с. Старобогданівка. Військовим передали продукти харчування, аптечки, ковдри, подушки та дощовики. Рестораторів, які годують військових забезпечено продуктами.

Від початку збройної агресії Російської Федерації проти України з Миколаєва до Європи евакуаційними рейсами виїхали понад 60 людей з інвалідністю разом з сім'ями та супроводом. Днями евакуаційним рейсом до ЄС відправилося 25 осіб з інвалідністю разом з їх сім'ями. Чергова група відправилася до Німеччини, де представники австрійсько-німецької евакуаційної місії зустріли вимушених переселенців та надали необхідну допомогу та інформацію.

У різних громадах Вознесенського району пройде позаконфесійне християнське «Молитовно-патріотичне віче». Організатором заходу є церква «Новий Заповіт» у м. Вознесенськ. Мета заходу об'єднати голос жителів

Вознесенини в молитві до Бога за нашу спільну перемогу, за захист життів наших воїнів та волонтерів, за владу України усіх рівнів та за наших рідних і близьких. Перша зустріч вже пройшла в селищі Братське. До неї долучилися як місцеві жителі, так і жителі Миколаєва, які евакуювалися в цю громаду. Люди подякували за молитовну та психологічну підтримку.

12 квітня 2022 року

Оперативне командування «Південь» повідомляє, що високою залишається загроза застосування військами Росії ракетного озброєння по об'єктах інфраструктури південних регіонів. Війська РФ намагаються покращити тактичне положення та повернутися на кордон Херсонської та Миколаївської областей. За добу на південних рубежах втрати РФ склали 12 військових та 11 одиниць техніки, серед яких 3 БПЛА, 2 самохідні артилерійські установки, реактивна система залпового вогню «Град» та інша автомобільна техніка, знищено польовий склад боєприпасів.

За минулу добу на Миколаївщині поранення отримали 9 людей. Усі постраждалі доставлені у медичні заклади і отримують необхідну допомогу.

Загалом, станом на сьогоднішній ранок, у миколаївських лікарнях знаходяться 320 людей, що постраждали від атак окупантів на Миколаївщину.

Баштанська окружна прокуратура разом з працівниками районного

Поліцейські фіксують наслідки воєнних злочинів армії рф. Фото ГУ НП у Миколаївській області

області проводять роботу з чинених збройними силами рф у Баштанському районі. Зокрема, здійснено виїзди до місць події у селі

Піски та прилеглої території, де оглянуто 5 об'єктів цивільної інфраструктури, які пошкоджено або використано збройними силами РФ у власних цілях, встановлено прізвища осіб, відповідальних за воєнні злочини з особового складу збройних формувань ворога, їх позивні, інші докази їх присутності на території села. Допитано 41 жителя села Піски, які перебували під окупацією, щодо протиправних дій військових збройних сил РФ по відношенню до місцевого населення. Вилучено значну кількість боєприпасів, частину з яких ліквідовано. Розпочато низку кримінальних проваджень за фактами порушення законів та звичаїв війни.

У Миколаївській області СБУ затримала місцевого жителя, який надавав окупантам розвіддані про дислокацію підрозділів ЗСУ в області, їх озброєння, переміщення тощо. Він також коригував ракетні обстріли. Зокрема, робив фото та відео об'єктів, після чого відбувалися вильоти бойової авіації росіян для бомбардування наших військових та мирного населення. Після авіаударів зрадник мав відзвітувати за кількістю загиблих. Встановлено, що він безпосередньо контактував із представниками штабу військово-повітряних сил РФ, розташованому в Джанкої у Криму.

Житель Миколаївщини за 14 тисяч гривень передавав окупантам інформацію про стан берегової лінії в Очаківській громаді. За процесуального керівництва Миколаївської обласної прокуратури слідчими Служби безпеки України в області повідомлено про підозру 60-річному жителю Миколаївського району за фактом пособництва у готуванні до диверсії (ч.5 ст. 27, ч.1 ст. 14, ч. 1 ст. 113 КК України). 12.04.2022 ухвалою суду стосовно підозрюваного обрано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою строком до 12.06.2022. Санкція статті передбачає покарання у вигляді позбавлення волі на строк від десяти до п'ятнадцяти років з конфіскацією майна.

Групою піротехнічних робіт ДСНС 12 квітня відпрацьовано 36 адрес та вилучено 32 боєприпаси. Загалом, з початку війни вилучено 943 вибухонебезпечних предмети та відреаговано на 1341 заявку.

Станом на 12 квітня з початку російського вторгнення на Миколаївщині пошкоджено частково або повністю 2459 цивільних об'єктів. З них: 1816 об'єктів житлового фонду, 23 медичних закладів, 123 навчальних закладів, 45 закладів культури, 21 об'єкт промислових підприємств, 306 об'єктів життєзабезпечення (газо – 86, електро – 206, водо – 7, теплопостачання – 7), 125 інших не військових об'єктів.

Наразі в області тривають роботи з відновлення газо- та електропостачання у населених пунктах, які постраждали внаслідок війни. Станом на 12 квітня «Миколаївобленерго» проводяться ремонти на дев'яти підстанціях. Також на цей час припинено електропостачання, водопостачання, водовідведення в 85 населених пунктах Баштанського та Миколаївського районів. Натеper без газопостачання залишаються 3023 споживачі.

Проводиться добровільна евакуація. Станом на 12 квітня у закладах тимчасового розміщення Миколаєва перебувають 645 внутрішньо переміщених осіб. Загалом із Миколаївської області евакуйовано 13102 людини. За напрямками: Миколаїв-Паланка – 5258 осіб, Миколаїв-Одеса – 3693 особи, Миколаїв – інші населені пункти – 266 осіб. З Вознесенського району евакуйовано 1240 людей, з Баштанського – 2339 людей, з Миколаївського – 306 людей.

Відомий український футболіст та нападник іспанського клубу Fuenlabrada, а також колишній нападник «Динамо» Роман Зозуля з початку війни в Україні активно допомагає ЗСУ. Цього разу разом із українцями з Гонконгу, діаспорою у Мадриді та благодійною організацією «Cadenade Bondad» передав дві машини швидкої допомоги українським військовим. Одна з них вирушила до Миколаєва.

Миколаївські медики отримали другу партію сертифікованих кровоспинних турнікетів (САТ) від київської волонтерки Олександри Дубічевої. Перші 250 турнікетів було направлено військовим та бійцям Національної гвардії, а отримані нещодавно 200 САТ розподілено серед

лікарень області – міст Миколаєва, Очакова, та Мішково-Погоріловської громади.

Гуманітарним штабом Миколаївщини переселенці з м. Снігурівка забезпечені продуктами харчування, необхідними засобами індивідуальної гігієни та медикаментами. Передано препарати анестезії до лікарні мкр. Варварівка, забезпечено парентеральним харчуванням пацієнтів опікового відділення 3 міської лікарні. Відправлені продукти харчування та медикаменти дом. Херсон, с. Шевченкове, с. Піски, с. Петрівка, с. Куцуруб, с. Троїцьке, с. Михайлівка. Продукти харчування та медикаменти передані до військових частин та ТРО.

Миколаївський міський голова Олександр Сенкевич подякував благодійному фонду Мага з Нідерландів, який тривалий час допомагає нашому місту. «Щодня Миколаїв приймає людей із тих районів, де тривають активні бойові дії. Частина з них залишається в місті, частина - прямує далі. Але в основному щодня 300 - 350 осіб проживає в наших міських закладах. Ми їх забезпечуємо речами першої необхідності і гарячим харчуванням. Для цього використовуємо і ту гуманітарну допомогу, яку отримуємо від наших партнерів та різних країн, у тому числі від фонду Мага», - розповів О.Сенкевич.

Незважаючи на те, що примусової евакуації у Миколаєві не оголошувалося, проте щодня є охочі виїхати з міста. Волонтери з Міжнародного волонтерського центру «4UA» кожного дня організовують безкоштовні евакуаційні рейси до Львова і кордону з Польщею.

Станом на 12 квітня комунальне підприємство "Центр захисту тварин" продовжує працювати. Проблем із фінансуванням та кормом для тварин немає. Є запас корму на декілька місяців. Наприкінці березня КП отримало від UkrainianPetAssociationWorldwide (UPAW) за сприяння зоозахисної громадської організації «Фенікс» майже 1,5 тонни корму. З початком війни чимало громадян звертаються із проханням здати тварину до підприємства через те, що не мають змоги взяти її з собою під час евакуації з міста. Таких

тварин на підприємстві 26 – 16 собак та 10 котів. Є випадки, коли тварин залишають закритими в будинках хазяї, які поїхали. Працівники Центру разом із Національною поліцією та сусідами рятують тварин. Зараз їх в Центрі більше 30-ти. Від початку повномасштабної війни на підприємстві прилаштували 18 собак та сім котів. Усього станом на 12 квітня у "Центрі захисту тварин" на утриманні перебувають 75 собак та десять котів, для яких шукають домівку.

«Акваферма Тилігул» (Миколаївська область), найбільша в Україні з вирощування білоногої тихоокеанської креветки, заморозила роботу через війну.

12 квітня в результаті ворожого обстрілу окупанти пошкодили водогін,

який тягнеться на понад 70 км з Дніпра і саме по ньому Миколаїв понад 40 років отримував питну воду. У зв'язку із ситуацією, що склалася, у кожному районі міста, на фасадах 2, 3, 4, 5 державних пожежно-рятувальних частин та аварійно-рятувальної частини

Роздача води.

Фото: ГУ ДСНС в Миколаївській області.

ДСНС роздавали технічну воду містянам для побутових потреб.

ного призначення, співробітники

13 квітня 2022 року

У Миколаєві продовжують рити окопи в рамках підготовки до можливої атаки російських окупантів. «Будемо копати стільки, скільки потрібно... Треба буде, весь центр перекопаємо, але нікого сюди не пустимо», - заявив голова ОВА Віталій Кім.

Мешканців звільнених територій просять бути дуже обережними, адже ворог, залишаючи територію області, залишив вибухові пристрої на полях,

узбіччі доріг тощо. Нещодавно на полях Вознесенського району фахівцями ДСНС та військовими ЗСУ знайдено та вилучено більше 50 мін.

Село Лимани війська Росії обстрілюють майже щодня. У населеному пункті залишились переважно літні люди. У Лиманах створили імпровізований склад для гуманітарної допомоги місцевим. Гуманітарної катастрофи у селі немає: магазин працює, на відміну від сусіднього Лупаревого. Гуманітарку їм відвозитиме староста. "Магазини наші повні. Скрутне становище зараз на дачах, тому ця волонтерська допомога поїде зі мною на дачі і в село Лупареве, бо там закриті два магазини, там складніше", — каже староста села Наталя Панаший.

Жителі селища Луч Шевченківської громади чують звуки пострілів майже щодоби. У населеному пункті станом на 13 квітня проживає 150 людей. Від обстрілів постраждали школа, медичний пункт, житлові будинки. Світла в селищі немає, газопостачання також відсутнє, вода двічі на тиждень по годині буває. Людям допомагають волонтери, які привозять гуманітарну допомогу.

13 квітня до Снігурівської ОТГ, територія якої тимчасово перебуває під контролем збройних сил Російської Федерації, прибув вантаж із гуманітарною допомогою.

13 квітня працівники «Миколаївобленерго» проводили ремонтні роботи на електромережах до села Лупареве. Через бойові дії роботи завершити не вдалося. Проте, фахівці компанії частково відновили подачу електроенергії в селі Шевченкове — на вежу мобільного зв'язку, водокачку та частину житлових будинків.

За минулу добу на Миколаївщині поранення отримали 8 людей. Усі постраждалі доставлені у медичні заклади і отримують необхідну допомогу. Загалом, станом на сьогоднішній ранок, у миколаївських лікарнях знаходяться 302 особи, постраждалі від атак окупантів.

За чергову добу рятувальники Миколаївщини 7 разів залучалися до ліквідації пожеж та території області: внаслідок ворожих обстрілів горіли

склади на підприємстві, розташованому у Миколаївському районі, вогнеборці 16-ї державної пожежно-рятувальної частини ліквідували пожежу площею 900 кв.м; шість пожеж ліквідовано на території приватного сектора, від вогню врятовано два житлові будинки та господарчу споруду. Постраждалих та травмованих немає.

Групою піротехнічних робіт ДСНС 13 квітня відпрацьовано 28 адрес та вилучено 42 боєприпаси. Загалом з початку війни вилучено 985 вибухонебезпечних предметів та відреаговано на 1369 заявок.

Бельгійська вівчарка Нала допомагає на блокпосту при в'їзді до Миколаєва. Як розповів хазяїн собаки, поліцейський Сергій, Нала натаскана на вибухівку і вже виявила 4 терористів.

Близько 800 заявок миколаївців опрацювали адміністрації районів та департамент ЖКГ щодо пошкоджень вікон внаслідок російських обстрілів. Більше 15 тисяч кв.м. плівки були роздані людям за останні кілька тижнів. Ще приблизно стільки ж плівки департамент ЖКГ використав, щоб забити пошкоджені вікна в комунальних закладах (міські лікарні, школи, дитячі садки тощо) та адміністративних будівлях.

У Миколаєві тривають роботи з відновлення водопостачання. Про це повідомляє МКП "Миколаївводоканал": "Зараз ще проводяться роботи, щоб повернути водопостачання до будинків деяких районів міста. Проте, виникли технічні проблеми. На жаль, містянам у яких відсутнє водопостачання, доведеться певний час бути без води. Запевняємо, що ми робимо все можливе аби якомога скоріше повернути комфорт до ваших будинків".

Миколаївський міський центр соціальних служб організував безкоштовні консультації психологів для людей, які постраждали від наслідків війни. Фахівці працюють з людьми різного віку та з різними соціально-психологічними проблемами.

Від лікарів Уельсу до України прибув автомобіль швидкої допомоги, медикаменти та запчастини для ремонту медичного автомобіля, який був раніше доставлений до Миколаєва та був пошкоджений під час обстрілів

міста. Це вже третя карета швидкої, яку доправили до України лікарі з Уельсу.

Гуманітарним штабом Миколаївщини передані продукти та медикаменти військовим частинам, ТРО, на блок-пости у Миколаєві та області. Зібрані 30 продуктових наборів передані на блок-пости с. Щасливе та с. Андрієво-Зорине, 85 продуктових наборів відправлені до с. Калинівка. Забезпечені засобами для зменшення агрегації крові міська лікарня № 3, пологовий будинок № 3, лікарня в мкр. Варварівка. Передані харчові продукти, медикаменти тощо до м. Снігурівка, с. Василівка.

Сьогодні Миколаївський зоопарк вдруге отримав гуманітарну допомогу від зоопарків Європи — концентровані корми для різних видів тварин, біодобавки, ветеринарні препарати. Директор закладу Володимир Топчий подякував за підтримку зоопаркам Німеччини, Чехії, Польщі, Голландії, Естонії, Європейській Асоціації Зоопарків та Акваріумів, а також колегам зі Львова, Рівного, Луцька.

ВІЙНА І ЛЮДИ

Наталія Христова

Відважні «пташки» Чечена

Між мирним життям і воєнним у нього був всього один день... сіра зона. Вранці 24 лютого 2022-го, о 7-й ранку, миколаївський журналіст Олег Дорош-Гордій³ пішки прямував на роботу. Хоча вже лунали околицями гучні обстріли, над містом ревли двигуни літаків, здималась вибухами земля на аеродромі в Кульбакіному. І не було ніякого сумніву - почалася війна.

Журналісти-добровольці

Хтось з городян вже готувався йти добровольцем до військкомату, а хтось тим часом тікав з міста. З «містечка леваневців», де мешкав Олег, неслись вулицями - «давали дьору» (саме так висловив він свої тодішні враження) десятки дорогих машин зі скарбом у причепах.

Разом з колегою - Олексієм Семенухою – вони сіли наповнювати новинами інтернет-сторінку телеканалу «МАРТ». Із всеукраїнських новин стало відомо, що бої точились десь під Херсоном, тож хлопці обговорювали намір ставати до лав захисників. Зателефонував журналіст Андрій Дерун з миколаївського видання «Шиповник».

Молоді люди розгублені – як діяти? Але було ясно одне: треба якось організовуватись для самооборони.

- *Віддавати Миколаїв ніхто не збирався, нам совість цього би не дозволила. Я маю на увазі своїх знайомих...* - згадує сьогодні Олег.

Він ще 2014-го хотів дістатися АТО. Але, оскільки був обмежено придатний (серйозний сколіоз, хребет - це не жарти), мрія його не

³Олег Дорош-Гордій - поет, прозаїк, публіцист, блогер, журналіст. До війни працював кореспондентом на місцевому телеканалі. З 2016 року — редактор інтернет-видання «СВІДОК.info». Переможець конкурсу молодих літераторів краю «Південне сузір'я» (2009), лауреат «Золотої арфи» (2010), лауреат Миколаївського поетичного фестивалю «Монітор», переможець конкурсу «Паперове дерево», лауреат (II місце) Всеукраїнського фестивалю поезії «Ватерлінія».

здійснилась. Проте пройшов військові збори і був записаний у роту охорони військкомату.

Отже першого воєнного дня 2022-го додому повертався пізно ввечері. Зима, темно, транспорт у місті завмер. Ні, це не страшний сон, а жахлива реальність – повною мірою усвідомив, побачивши військову колону, яка рухалась проспектом: БТРи, танки, машини з військовослужбовцями...

- Наступного дня вирішив йти не до військкомату... Раптом знову почую: «обмежено придатний» - і відправлять мене якісь папірці в тилу оформляти. А хотілось туди, де я буду корисним, - розповідає Олег. - Вирішив знайти військову частину і проситись до неї. У школі №6 тоді розмістився 188-й батальйон 123-ї бригади. Пішли втрьох - з Олексієм та Андрієм, і там - що здивувало і порадувало - побачив купу знайомих людей... колеги, сусіди, сокурсники, відомі в місті особистості, навіть депутати.

Два дні місто жило в очікуванні - ніхто не знав, що буде далі. Чи досить співпраці добровольців та бійців 123-ї бригади тероборони, аби дати відсіч загарбникам на підступах до Миколаєва? Адже ворог стояв майже на околицях міста! Процедуру прийняття добровольців до бригади прискорили. Медики звернули увагу на обмежену придатність Олега - це ж бойова частина, треба буде вести бойові дії, носити на спині броню. А бронежилет «Корсар», наприклад, важить від 6 до 15 кг у залежності від класу захисту і комплектації.

- Нас прийшло багато журналістів. Як ми жартували з Володимиром Лисюком, можна було назбирати цілий журналістський взвод: Дмитро Булаш («НікВісті»), Андрій Дерун («MyCity»), Олексій Семенуха (ТРК МАРТ), Володя Лисюк, Дмитро Тьосов (телеканал «Прямий»). Всіх записали в один взвод, в одну роту - четверту...

188-й батальйон був сформований з добровольців, цивільних. Досвідчених військових - одиниці. Взагалі в ньому було багато молоді; наприклад, 3-я рота - зовсім молоді хлопці, але вже відомі в місті... частина з них – учасники громадського об'єднання «Національний корпус».

На початку несли службу по місту, патрулювали вулиці, підсилювали охорону в ОДА, а вже наприкінці березня 4-ту роту кидають на Стару Богданівку, аби вороги не зайшли «з води». Згодом, у тому ж березні, перекинули на Полігон, селище за Миколаєвом по Баштанській трасі, - на підтримку 79-ї бригади.

Отже батальйону ставили переважно задачі підсилення інших бойових бригад. Виїжджали до аеропортів – Кульбакінського та Миколаївського, коли там висаджувалися «руські» (саме так протягом нашої розмови Олег називав загарбників), до того ж охороняли різні важливі інфраструктурні об'єкти та споруди в місті та поза містом.

Через деякий час 4-а рота добровольців була спрямована на підсилення 56-ї бригади, яка стояла на захисті аеродрому в Кульбакіному. Там добровольці вже активно тримали оборону - заступали на блокпости, чергували на спостережних пунктах.

- Я у штурмові бригади тоді не потрапив, це сталося пізніше - коли звільнили Херсон і все правобережжя Дніпра. В активних боях не брав участі, тільки у позиційній боротьбі, заступав на блок-пости. Ми жили в посадках, «в норах», які самі собі викопували та облаштовували, - згадує Олег.

Аеророзвідник

На фронті першою посадою журналіста, поета Олега Гордія (Дорош – це його літературний псевдонім) стала: «звичайний» стрілець. Потім перевчився

на піхотного снайпера, воював у складі піхоти. Але він завжди мріяв служити в аеророзвідці, бо дуже подобались йому оті «пташки», з якими мають справу аеророзвідники. Подобалось бачити ситуацію «зверху», впливати на хід подій, а не сидіти і чекати, не знаючи, що відбувається навкруги. У піхоті ти мало про що знаєш: командир ставить задачу і ти повинен виконати наказ. Але коли бачиш усе з неба, можеш самостійно оцінити обстановку і вплинути на неї, – це зовсім інша справа.

Олег Дорош-Гордій з побратимами

Мріяти-то мріяв... але не мав досвіду. Усюди, куди намагався потрапити як аеророзвідник, йому відмовляли. І все ж таки хлопець домігся свого - пройшов навчання і вже в середині травня 2023-го отримав свою першу «пташку».

- Ось коли почалась справжня бойова робота! Ми працювали на островах, супроводжували перші наші штурмові групи. На Дніпрі дуже

розгалужена мережа островів... Спочатку наші позиції аеророзвідки розташовувались на березі, контролювали виходи ворога «з води». Я жив у селі Новодмитрівка Херсонської області. Заступали на чергування на межі з Кизомисом, у районі маяка. Там стояла наша СП-шка, пункт спостереження. Війна дронів тоді не дуже була розвинута. Ворог обстрілював українські позиції артою, але ми і до артилерії швидко звикли, і до мінометів. Тривожно чергувати тільки вночі, бо давали інформацію, що під покривом ночі прориваються ДРГ. Ворог знаходився на лівій частині островів, а ми - на правій. Завданням наших груп було - звільнити всю острівну частину.

Битви на островах

У Дніпровських плавнях на Херсонщині розташовані понад 50 островів. Найбільшими в зоні відповідальності батальйону були: Вільховий, Великий, Білогрудий, Забич, Бакайський, Козулиський, Нестрига, Великий та Малий Соколин. Отже мета військових груп – звільнення територій, зайнятих ворогом. Аеророзвідники щодня корегували напрямок роботи артилерії, працювали з 406-ю бригадою, яка мала на озброєнні американські гармати «три сімки», українські військові жартома прозвали їх «три топора».

- А в нашій 123-й, на жаль, не було важкого озброєння, це легка піхота по суті. Проте у нас були дрони. Перший мій дрон – Matrice 300 RTK. Працювати на ньому пілоту - це просто рай. Пілот в екіпажі «матрацу» (так цей дрон називають бійці між собою) - людина привілейована. Основна його задача - не втратити БПЛА, постійно тримаючи «пташку» в полі зору. Відтак пілот спокійненько собі лежав, пив однією рукою чай чи каву, а другою керував «матрацом», - жартує Олег.

Без жартів, звісно, не обходиться на війні. Людська душа повинна наповнюватись позитивом. А йде він - від доброго жарту в бліндажі, від гарної роботи артою по ворогу та теплої вісточки з дому.

- Пам'ятаю, як перші ворожі танки ми зафіксували з неба в районі Забарино –«руськіє» з посадок працювали по наших хлопцях. Звісно, ми були у

захваті від цієї «знахідки» - орківської техніки... Викликали важку арту, але вона «відгукнулась» із запізненням. Закінчилось тим, що тільки полякали ворога. Нелегко воювати, не маючи поряд важкої артилерії, вогневої підтримки. Ще й розділяв нас Дніпро - велика ріка. Єдине, що могли, - це відстежувати рух ворожих колон і доповідати, куди вони перевозили техніку, особовий склад, скільки переміщалося людей. То було корисним для штабу, бо командування отримувало інформацію стосовно ворога, який знаходився на протилежному березі Дніпра.

Згодом Олег зі своєю «пташкою» стали виконувати більш серйозні задачі. Він супроводжував штурмові групи, надавав їм підтримку з повітря. Перше його бойове завдання було під час штурму острова Козулиський. Острів штурмувала зведена рота з суміжного батальйону. Олег підтримував наступ, працював «скидами». Гранат тоді ще не було, він скидав ВОГи - це вид боєприпасу для гранатомету, але не такий потужний, як граната.

Штурм Козулиського став першим бойовим досвідом в його військовій біографії аеророзвідника. Потім відбувалися штурмові дії на інших острівних територіях. Наприклад, за острів Великий велись дуже потужні бої. На Білогрудому теж склалась важка обстановка: наші штурмовики спочатку захищали місцевість, потім «відкотились». Острови – це взагалі важкий ландшафт, вкрай важко на них закріпитися. Бої зазвичай тривали з перемінним успіхом - то наші військові виб'ють ворога і займуть той чи інший острів, а то й навпаки.

- Піхоті, яка штурмувала острови, не позаздриш, тому що часто штурми закінчувались трагічно, бо закріпитись нелегко. Це погано вдавалось і нашим, і «руським»... іноді траплялось багато жертв і не завжди була можливість евакуювати загинувших або поранених... Більшість з нас вважали, що ризикувати, жертвувати людьми, технікою саме на островах - не було сенсу, смертельний номер, але накази надходили: «закріпитись та утримувати»... - про цю сторінку війни Олег розповідає з болем.

Трагедія острова Забич

Одна з найбільш трагічних подій сталася на острові Забич, неподалік Кизомису. Там загинули побратими з роти вогневої підтримки. Олег познайомився з ними навесні 2023-го, коли проходив навчання як аеророзвідник, потім був прикріплений до них і супроводжував під час операцій. Побратими обслуговували важку зброю (так звану «колективну» зброю) - вона використовується на підтримку піхоти, щоби подавити ворога вогнем. Для роботи з нею недостатньо однієї людини, потрібен цілий розрахунок - мінімум з трьох бійців.

- Я стикався з такими випадками в армії: з точки зору солдатів, деякі команди керівництва виявлялись неправильними і нелогічними, бо були вжиті без належної підготовки, - зауважує мій співрозмовник.

Так трапилось під час наказу зачистити Забич від противника. Досить «суперечливий» вийшов епізод. Штурмовики йшли зранку, аеророзвідники супроводжували їх дроном. Як воно сталося, що побратими натрапили прямо на засідку ворога і були розстріляні? Бій тривав менше хвилини. Серед наших – четверо загиблих, один поранений. Хто винний? Чому виявилось декілька непідготовлених належним чином моментів для цього штурму? А може, то була зрада, бо хтось зливав інфу?

Тоді загинули командир Олександр Жуков (позивний «Боцман»); Макс Ференц («Ніндзя») - відомий миколаївський спортсмен; побратим на псевдо «Фіма»; хлопець з позивним «Апач». Віктор Заноха («Зохан») був поранений і потрапив в полон.

Залишився живим Коля Микитенко («Кока»). Його спасіння із пекла – справжнє диво, яке сталося завдяки волі та мужності людини. Миколай родом з Коренихи - рибак, сильний чоловік, все життя рибачив – такий собі міцний горішок з народних героїв. Врятувався завдяки тому, що є гарним плавцем. Спочатку сховався у воді за коренями дерева, потім став плисти по річці Рвач (правий рукав Дніпра) - проти течії, вздовж берега. Іноді виходив з води, щоби перепочити у схованці. Забич - великий острів.

Переплив дві дніпровські протоки і вийшов на наше узбережжя! Але холодна вода, фізична та емоційна напруга не пройшли безслідно: довго хворів, лікувався і зараз служить в тилу.

...Отже, завдяки дрону, наші бачили ту трагічну подію - і загиблих, і пораненого «Зохана». Проте комбат вирішив не відправляти на Забич евакгрупу, бо, якщо засідка, - то рятувальників теж розстріляють.

Пораненого у ногу «Зохана» Олег вів за допомогою «мавіка». Скидав «з неба» записки – підтримував, щоби побратим знав: про нього турбуються. Давав орієнтири, куди повзти, аби дістатися нашого човна, який зможе евакуювати до своїх. Скидав пляшки з водою. Приїхали медик Альона Осипова та командир взводу Максим Опарін, привезли медикаменти, які Олег теж відправив пораненому, і той міг вколоти собі знеболюване, кровоспинне, накласти турнікет.

- То були перші мої гуманітарні скиди в екстреній ситуації - треба було рятувати людське життя. Ще не мав достатньо досвіду на той час. Наприклад, пляшка з водою для «мавіка» була заважка, він дивно себе поводив: то «провалювався», то «закручувався». Але - мені все добре вдавалося! І я був щасливий від того, що побратим отримав всі мої «посилки», які я йому кидав. При цьому я ще й дуже хвилювався, аби не втратити дрон, адже «пташка», коли до неї прив'язаний якийсь предмет, починає знижуватися, бо їй здається, що наближається земля, - пояснює Олег.

Дрон виконав свою задачу, але, на жаль, все ж таки під час останньої місії був втрачений. Потім «Зохана» вели, скільки вистачало можливостей, суміжники. Зрештою під ранок пораненого Віктора «загубили», дрони перестали його бачити. Пізніше дізналися, що він потрапив у полон.

Під час служби Олег неодноразово був свідком трагічних подій, коли втрачали наших людей. Особливо емоційно переживав загибель побратимів – тих, з якими певний час жив пліч-о-пліч і встиг потоваришувати. Надзвичайно гірко - якщо втрат можна було уникнути.

Острів Нестрига. Страшений ризик «еваку»

Сьогодні деякі журналісти використовують у своїй роботі технологію «cherry picking». Тобто «збір вишеньок з тортів» - певний вибіркового підхід під час подання інформації. Багато хто йде шляхом відбору правдивих фактів - але тільки позитивних, які показують героїзм ЗСУ та всього українського народу.

Олег – прихильник неприкритої правди про війну. Ще один приклад безглуздої, на його думку, воєнної операції – на острові Нестрига у 2023 році.

- *Наша група зайшла на острів, ми його зачистили (там багато «руських» було) і зайняли позиції на Дніпрі. Речник ОК «Південь» Дмитро Плетенчук поквапився заявити в ефірі, що Нестрига взятий і це «ключ» до всієї частини Півдня. Ми не бачили, що цей острів такий значущий для наступу у Дніпровських плавнях... подібних островів – десятки. Але, мабуть, тоді командування поспішало заявити про певні перемоги... І тут «руські» ніби з цепу зірвались, стали завозити на Нестригу особовий склад –*

човнами... нонстопом. Біля 50 військових. Ми нічого не могли зробити з тими човнами: працювали артою, мінометами, але зупинити виявилось дуже важко, бо вони перебували у стані руху. Єдиний засіб - це FPV-дрони. Проте на той час використання дронів тільки розвивалося, і у нас їх не було в достатній кількості. Тож ми почали втрачати людей. Вже були і «двохсоті», і «трьохсоті»...

На островах евакуація - це найскладніша операція, страшенний ризик. Щоб забрати групу, рятувальники самі наражаються на небезпеку. Але хлопці з 188-го батальйону визвались провести операцію рятування. Її очолив Кім Голуб, дуже досвідчена людина, раніше служив в 79-ці. Був сміливий без міри, зухвалий та упевнений. І, завдяки цим його якостям, тоді на Нестризі вдалося врятувати життя наших людей. Кім взяв з собою одного помічника, і вони під обстрілами, під ворожими FPV-шками промчались, висадились на острів і забрали поранених... Мало хто вірив, що він це зробить.

Острів Вільховий. «Весела охота»

- Це вже йшов 2024 рік. Взагалі забезпечення нашого батальйону було недостатнім. Згодом дали великий дрон «Вампір» і сказали: бережіть. І трясешся над ним, щоб не втратити, бо за його допомогою носили гуманітарку військовим, бомбили «руські» бліндажі... Я ж спочатку був розвідником зі своїм «мавіком», а потім перейшов на велику «пташку». «Вампір» - великий і гучний, тому ми з ним працювали вночі по ворожих бліндажах – розносили їх вицент, також працювали безпосередньо по місцях висадки десантів, - продовжує спогади Олег Дорош-Гордій.

Одна з найепічніших операцій розгорнулася на острові Вільховому (донедавна – Великий Потьомкінський). «Рускіє» висадились тут з двох човнів і розбрелися хто куди.

- По них працювали ми і всі суміжні підрозділи (це три великих «птаха»), з нами - суміжні батальйони та хлопці з 79-го прикордонного загону - то були дроники вищого класу, справжні майстри, легенди півдня. Ми ворогам влаштували таку «бомб'южку» - знищили всіх... ото був великий

погром... FPV-шки, бомбери, «мавіки» - «весела охота», - напівжартома говорить Олег. – А втім, зазвичай робота у нас з «пташкою» була буденна: виявлення - знищення, виявлення – знищення.

Більше року хлопці його взводу жили у Станіславі, а працювали - в Кизомисі. З Кизомису пускали дрони на протилежний, «ворожий» берег Дніпра, на Кінбурнську косу.

- Стояли там більше року, і що приємно – ці місця вже сприймаються мною як мала батьківщина. Знаєш усіх в селі, знаєш продавщицю, яка готова дати тобі в кредит... це особливий рівень довіри, коли тебе записують в «зошит боржників» і навіть ім'я не питають, адже всіх знають в обличчя. Станіслав мені полюбився, я обійшов всі його куточки, бо по натурі такий - подобається вивчати, досліджувати. Там дуже гарні місця, і я сподіваюсь, що після війни його відродять, оскільки він сьогодні щент знищений.

Кизомис. На волосинку від смерті

Небезпека була фактично щоденною. Але й траплялося так, що життя висіло майже на волосині. Того дня мали дістатися Кизомису. Проте у «руських» з'явилась нова тактика: вони знали, якими полями їздять наші пілоти, тож закидували ті поля протипіхотними мінами з ніжною назвою «лепесток» - не вб'є, але покалічить, можна залишитись без ноги. Машина на тій «пелюстці» підривається, зупиняється, і ворог своїми дронами розносить і машину, і пілотів.

Коротше кажучи, наїхали Олег з Юрою Кабаном та своїм великим дроном («Кажаном») на таку міну. Машина далі рухатись не може. Стали посеред чистого поля, викликали евакуацію, але хлопці з 2-ї роти побоялися їхати, бо знали, чим може закінчитись. Виїхав сам командир - Роман Буров («Домовий»). А у наших вже тоді була налагоджена система РЕБ-оборони (радіоелектронної боротьби). Хлопці-РЕБівці бачать на екрані, коли вилітають ворожі дрони, - тож передають Олегу та Юрію інфу, що летить «мопед» в їхньому напрямку.

Пілоти швиденько витягнули з пораненої машини свого «Кажана», сховали його в посадці і самі побігли укриватися. А наші РЕБи швиденько заглушили ворожий безпілотною, і він десь упав. Але ж тут і другий летить – попадає у вже поранену автівку.

Якраз примчав на підмогу командир. Тільки-но стали грузити «Кажана» в його машину – чують: «До вас іще один дрон, і слідом другий, третій... кружляють, шукають»... Один з них таки влучив поряд з машиною евакуації.

Тим часом величеський «Кажан» повністю окупував пасажирські місця позаду водія, Олег з Юрою повисли з двох сторін зовні на підніжках, тримаючись за відкриті двері. І полетіли на всіх парах по бездоріжжю, по кочках. Останній ворожий дрон йшов напереріз, але його теж встигли заглушити наші РЕБівці. Примчали у Новодмитрівку, віддихалися... Оце так пригода!

Три роки на фронті

У 2024-му хлопців 123-ї бригади відправили на Донбас, напрямок - Вугледар... Там, під Вугледаром, втратили майже весь 188-й батальйон. Пілоти «мавіків» працювали більше на гуманітарні скиди, бо наші бійці не могли вийти з позицій. Відправляли їм їжу, боєприпаси, воду, необхідні речі, навіть посуд - щоб у них було все необхідне для перебування «на передку».

Там Олег Дорош-Гордій отримав першу контузію, коли прилетіли КАБи. Це трапилось в Успенівці. Фронт після Вугледару руйнувався з надзвичайною швидкістю.

- Ми відступали, оскільки була загроза нашого повного оточення. Згодом ЗМІ цю ситуацію назвуть – «Успенівський мішок». Для пілотів «мавіків» у тих умовах робота виявилась складною - місця ще не були нам добре знайомі. Так сталося, що якраз цього дня в нас були пошкоджені кабелі, через що з укриття працювати ми не могли, і командир наказав працювати з «окопчику» назовні. Ось тоді і прилетіли КАБи - прямісінько в наш «город». Їхній страшенний свист не забути ніколи. Я лише встиг забігти за кутик будинку - і прилетіло...

Три роки на фронті. У 2025-му Олег знов пройшов ВЛК і був признаний обмежено придатним. Запропонували роботу у військкоматі, яка його аж ніяк не приваблює. Скучно, нудно, не відчуваєш себе корисним. А потрапити в його стані до військового підрозділу майже неможливо. Тож рішучий хлопець виношує ідею збігти з військкомату через СЗЧ (самовільне залишення частини) і знайти собі підрозділ, де зможе приносити користь. Мріє про підрозділ ППО, який захищає небо від «шахедів» за допомогою дронів-перехоплювачів. І його прагнуть взяти, оскільки він – фахівець. Треба

тільки підписати документ, що ти береш на себе відповідальність за наслідки впливу бойової роботи на твоє здоров'я. І він на це – готовий.

Згідно з дослідженнями, служити у збройних силах здатні лише 20% населення, а дієво воювати можуть лише 6-7%. Цей висновок стосується будь-яких

Вручення нагороди

нагородив єдиного.

2023 року журналіст, поет, пілот дронів Олег Дорош-Гордій (позивний «Чечен») був нагороджений нагрудним знаком «За військову доблесть» від Міністерства оборони України.

Фото з особистого архіву Олега Дороша-Гордія

Наталія Христова

Сила жіночої любові

Це привабливе сімейне подружжя добре знають миколаївці. Надія Сербул і Аркадій Абрамов. Вона – режисерка Палацу культури «Молодіжний», зараз ще й – громадська діячка, голова ГО «Гуртівня

Незламних». Він – підприємець, має свою майстерню на колесах «Добрий кіт», працює як «майстер на годину».

Гарні, щасливі, закохані... Надія завжди прагне поділитися своїм щастям з містянами і дуже сміливо розповідає у фейсбуці про свою сім'ю, почуття, додає чудові родинні фото. Не лякається ні заздрощів, ні чорних навроків. Її розповідь про рідну людину - чоловіка, яким вона пишається, стала одкровенням для багатьох городян.

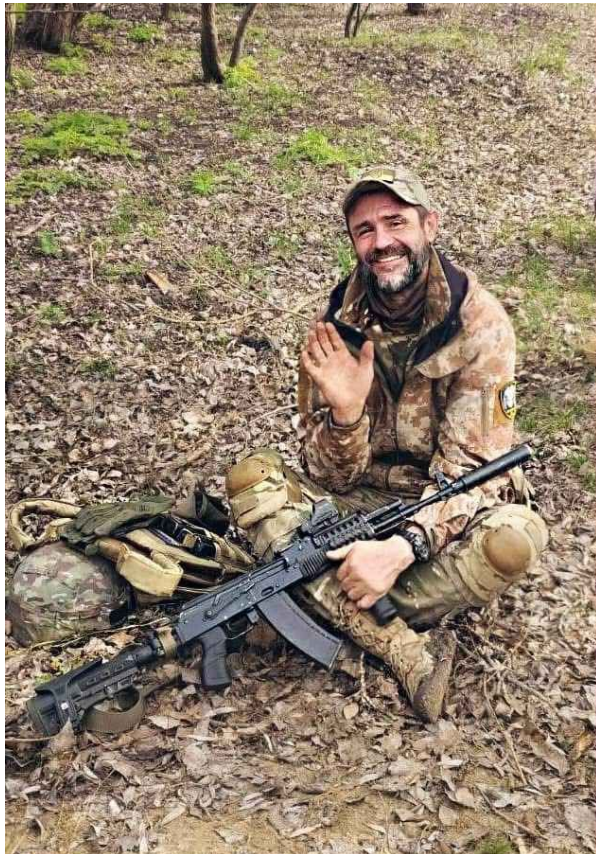
Війна: роки 2014-й; 2022-й

- Отже, Надіє, твій Аркадій, як ти кажеш, звичайний миколаївський хлопець, проте - людина із великим серцем і залізним характером. Ніколи не ховався за чужими спинами.

- Це точно. Був учасником Помаранчевої революції і Революції Гідності. У 2014 році не вагався – повернувся з Майдану і вирішив прийняти участь в АТО. Уже в березні мій доброволець прийшов до військкомату. А на початку травня у складі 2-го батальйону 79-ї окремої десантно-штурмової Таврійської бригади займав стратегічно важливі висоти неподалік Маринівки, що біля українсько-російського кордону. Згодом ці висоти назвуть «Браво» і «Граніт» - за позивними командирів героїчних підрозділів. Ці позиції, у повному оточенні, бійці утримували два місяці, забезпечуючи контроль над важливою ділянкою фронту. Саме там мій чоловік заслужив свій орден «За мужність». Хоча тоді, у 2014-2015 роках, таку нагороду частіше вручали посмертно... Але Бог милував.

- Далі, після виходу з оточення, тривало довге лікування, пов'язане з пораненням Аркадія. Потім 2016 року – демобілізація... здавалося б – усе, військовий шлях пройдено...

- Так... якби не 2022 рік. 24 лютого – знову військкомат. Знову бої, вже за рідний Миколаїв. Цього разу - спершу у складі 406-ї окремої артилерійської бригади імені генерал-хорунжого Олексія Алмазова, водієм боєприпасника. Возив снаряди й боєкомплекти туди, куди інші не ризикували й подумати сунутися. Про таких водіїв казали – «смертники». А Абрамов сміявся: «Та який там смертник! Просто робота в мене така. Комуś

треба її робити».

Потім служив в ДРГ – диверсійно-розвідувальній групі, був «живою приманкою». Їздили з побратимами вночі на вантажівках по миколаївських і херсонських степах, аби створювати враження, що саме вони й є ті славнозвісні «хаймарси», на які велося велике полювання ворога. Виманювали на себе вогонь, щоб справжні «хаймарси» могли робити свою справу – працювати по ворогу. Вижив і тут. Згодом, 2023 року, напередодні літнього

контрнаступу, перевівся до 36-ї бригади морської піхоти імені контр-адмірала Михайла Білинського. Бо для нього війна - це не лише боротьба за землю. Це боротьба за нас із вами. За життя. За право бути вільними...

Отже влітку Аркадій уже був штурмовиком. Разом з побратимами першим йшов назустріч ворогу. Штурмові групи вели бої, займали позиції внаслідок прямого зіткнення з противником, і небезпека чекала на кожному кроці.

...Вони розмовляли телефоном не часто. Почувши веселий голос чоловіка у мобільнику, Надія хоча б на короткий час виходила зі стану хронічної тривоги за його життя. Якимсь у червні обговорювали можливу

відпустку Аркадія, і вона жартома пообіцяла: ось побачиш - на свій день народження 3 липня будеш вдома. Він посміявся: мовляв, це неможливо, наступ же. Але сказав, що - як і завжди - вірить їй.

- А потім перервався зв'язок. Мобільник не відповідав. І любляча жінка не стала чекати - вона повела себе як справжня, мужня, щира українка з козацьким характером...

- Так, у день, коли чоловік зник, серце все відчуло. Глибоко вдихнула, схрестила пальці, просила Бога – аби живий! Ніяких істерик, ніяких сліз. Нічого не розповідати, не балакати - діяти.

Першим, до кого я звернулася, був «Медоїд» – Олександр Матяш. Саме його хлопці-побратими згодом знайшли Аркадія у запорізькому шпиталі. Коли після першої, самої складної, операції Аркадій прийшов до тями і подзвонив із незнайомого номера: «Я живий! Руки-ноги на місці, все в порядку, навіть можу трохи ворухитися на ліжку», - я вперше видихнула.

Надія – велика майстриня розповідати з гумором про будь-що, навіть коли в очах стоять сльози, а серце щемить від болю. Ось і про найтяжчі події, які мали місце в їхньому з Аркадієм житті, говорить напівжартома.

- Закрутилося... Щоби отримати медичну інформацію, підключилась «тяжка артилерія» у вигляді тещі (мається на увазі відомий в місті кардіолог Світлана Андріївна Сербул - прим. автора). Інформація полилася по лікарських каналах, і ми зрозуміли: нічого там не в порядку!

Потім написала Тимуру Снитко. Славетна розвідка через свої зв'язки дістала номер телефону сержанта батальйону, щоб ми могли дізнатися, чи існують ще якісь речі чоловіка, чи знайшли його автомат, щоб усе правильно оформили. Зі всіх речей Абрамову принесли лише його залиті кров'ю «лови» та зупинений годинник. Все. Труси вже були волонтерські.

Втеча

- І тоді ви почали готувати план «втечі» із Запоріжжя до Миколаєва...

- Після трьох днів страшної депресії (на більше часу не вистачило) Аркадій оцінив ситуацію і сказав: «Хочете побачити мене в повному комплекті - забирайте. Зараз!».

Тут хочу порадити дружинам військових: прислухайтеся до чоловіка. Каже «витягуй» - витягуйте. Як можете. Треба бути поруч. Чоловіки в лікарні - як немовлята. Не чекайте нічого ні від людей, ні від держави. Спочатку - дійте. Їдьте до нього. Йдіть. Повзіть. Рятуйте!

Чоловік сестри Аркадія, Дмитро Лазарев, не вагався ні хвилини – Надія поїхала до Запоріжжя з ним на його позашляховику. Якби вона знала справжній стан Аркадія - ніколи б не везла пораненого додому в багажнику! Знайшла би інші шляхи. Але ж Абрамов завірив: «Та норм все, тільки заберіть мене додому!».

- Першу військово-лікарську комісію ми проходили у Запоріжжі – там я була з Аркадієм одна. Провезти Абрамова на кріслі до кабінету поліклініки, повз повний коридор поранених бійців, у самісінький розпал наступу, було занадто складно. Людей – яблуку нема де впасти. Не було вільного місця навіть до стіни притулитися. Поранені - як в маршрутці в час пік. Простояла годину, нічого не розуміючи... а що треба робити? Потім хтось сказав: «Та пропустіть вже ту жіночку, її чолов'яга зара помре там на вулиці». Лікарка вийшла зі мною на двір, подивилася на хворого в колясці. Тяжко зітхнула: «Самі довезете до Миколаєва? Ну добре. Їдьте собі з Богом».

Чудо спасіння

- А в Миколаєві вже було легше – начебто всі свої, допоможуть...

- В Миколаївській міській цивільній лікарні нам сказали: «Ви могли не довести його в свідомості». Саме в цивільній лікарні - бо у військовому шпиталі Миколаєва, куди ми привезли Аркадія перш за все (через комендатуру, звісно, все оформили як треба), нас не прийняли. Бо був вечір суботи. І взагалі - ремонт. «Я не візьму. Везіть на Одесу!». Як в обличчя плюнули. З того часу маю дуже специфічне ставлення до шпиталів. А в цивільну лікарню взяли... Коли Аркадія розбинтувала операційна сестра, яка на своєму віці бачила чимало, - у всіх нас витяглися обличчя. У мене. У медсестри. У старого лікаря. Суцільний жах. Досі не розумію, як ми його довели. При тямі. З таким лютим болем. У багажнику. На моїх запасах дексалгіну.

У лікарні вона не заплакала жодного разу. Вони постійно сміялися. Постійно. Лікар точно запам'ятав її коменти під час перев'язок: «Абрамов, ти диви! А у тебе найкрасивіші внутрішні органи у світі!». Звісно ж: позитивний настрій хворого – половина шляху до одужання.

- А далі понеслося: хірургія, травматологія, опікове з пересадками шкіри, операції... Рятували частини тіла. Рятували людину. Відношення медиків і адміністрацій лікарень - як до рідних. В гострі періоди - за операції, за медикаменти – ні копійки не взяли.

І тепер я маю навички операційної сестри. Відмерше м'ясо ножицями зрізаю, як моя бабуса на фронті. Але попередньо рани треба відмочити в дьгтярному шампуні, в теплій ванні. Досі не можу цей запах переносити. А у ванну ще треба чоловіка покласти. А потім витягнути. Тампонування і перев'язки - то вже із заплученими очима можу робити.

Надія впевнена: якби вона не забрала Аркадія зі шпиталю в Запоріжжі, деякі частини тіла не вдалося б врятувати. Якщо довелося б чекати на евакуаційний потяг на Одесу - приїхав би вже без ноги. На жаль, на руку тоді ніхто не звернув серйозної уваги... як і на контузію, і на осколок, який так і залишився в черепі. Зараз він дає знати про себе безсонням і головними болями. Ось якою ціною нашим хлопцям дається захист Вітчизни.

- Надія, твоя згадка про бабусю на фронті під час Другої світової війни потребує окремого питання. Це дуже цікаво - зв'язок поколінь, родинна спадковість...

- Бабусю звали Любов Мавлева, вона була офіцером медичної служби. Позналились з моїм дідусем Андрієм на фронті, він одним із перших зустрів ворога на кордоні з Румунією у Другу світову війну, бо був начальником прикордонної застави. Вони побралися під час війни у 1942 році... як і ми з Аркадієм – у 2022-му.

- Цікаво... відстань у часі - 80 років. Але знову повернемось до порятунку Аркадія...

- Хочу наголосити - нам не відмовив жоден цивільний медзаклад у Миколаєві. Всі допомагали. Коли все страшне було позаду, підтягнувся і шпиталь. Дякуємо. Потім пів року нескінченних черг ВЛК. Якийсь суцільний капець. Ще одна порада дружинам і матусям: тут теж треба бути поруч. Особливо - з контуженими. Вони нічого не розуміють, нічого не запам'ятовують. Потім будуть тільки проблеми, депресії, відчай.

І не полінуйтеся йти на незалежні експертизи. За свої особисті гроші. Щоб довести, що це не каміння в нирках і не новоутворення, як нам збиралися писати у висновках, а уламки від гранати... якими органи Абрамова досі нашпиговані, як різдвяний гусак яблуками. Щоби доказати, що він реально глухий на одне вухо, а не прикидається. Доказуйте, не зламайтеся!

Хоча, Бога заради, треба бути справедливими. Шпитальному хірургу, який готував документи на списання, - до землі уклін! Ніхто не вірив, що

Аркадія спишуть з лав. Ми не вірили. А хірург сказав: «Він геть не придатний. Його треба списати. Так повинно бути!»... Добра, порядна людина.

Подружжя вдячне багатьом людям, які брали участь у порятунку Аркадія, але найбільш щиро подяку висловлюють хлопцям із штурмового підрозділу «Дикі свині» 36-ї бригади, які, як рідні брати, ризикнули своїми життям і витягли Аркадія з того пекла... Які в свій вільний час так добре вивчили тактичну медицину, що врятували від повної крововтрати - як жартує Надія: «це суцільне, ледь-ледь живе решето»... Які змогли таки передати його на евак. «Там теж були хлопці зі сталевими яйцями - приїхали і забрали. Дякую їм!» - говорить пані Надія.

Тепер вони з Аркадієм часто згадують тих янголів-охоронців, побратимів, рятівників: Віктор Гвардіон (псевдо «Братик»), Станіслав Цигульський (псевдо «Моряк»), Сергій Мотряк (псевдо «Мотя»), Олександр Усачов (псевдо «Вус»), Василь Власенко (псевдо «Звір»), Олександр Потушинський (псевдо «Поту»).

- Надіє, ще одне питання: у мирному житті Аркадій працював у рекламних агентствах: і менеджером по роботі з клієнтами, і безпосередньо виконавцем та установником рекламних конструкцій. Чим займається зараз?

- З бригадою інших ветеранів війни вони проводять відновлювальні та господарські роботи у містах і селах Миколаївської області. Також надають допомогу родинам і сім'ям загиблих, зниклих безвісті воїнів, вразливим категоріям населення, що постраждали від ворожих обстрілів. У бригаді майже всі - люди з інвалідністю. І сміх і гріх - завжди намагаються робити «у парі»: в одного ліва рука працює, у другого - права. І так в усьому. На підстраховці. На повазі один до одного. Побратимська підтримка.

Двічі народжений

- Майже нікого з підрозділу не лишилося в живих... Тих, хто був поруч із Аркадієм влітку 2023-го. Ми часто згадуємо їхні імена, позивні... Але тих

побратимів-янголів, які врятували мого чоловіка, Господь зберіг. Це, мабуть, діють молитви мами і бабусі Аркадія...- згадує Надія.

Мабуть. Мама, пані Наталія Абрамова, весь час, поки син воював, починаючи з 2022-го, носила під своїм одягом, наче оберіг, його прострілений полосатий десантний тільник, в якому Аркадій 2014 року вийшов з оточення. А 83-річна бабуса Ніла Каркач – також має свою «воєнну» історію. У лютому 2022-го потрапила в окупацію в Мелітополі. Теж хоробра

виявилась козачка: стояла біля забору хати і тикала дулі проїжджаючим по вулиці кади́ровцям. Потім довгий час зі старшою донькою вибиралась з окупації на наш бік.

...Як часто двоє закоханих людей згадують ту давню розмову про повернення Аркадія з фронту напередодні 3 липня! І кожного разу з полегшенням сміються. «От ти даєш - пообіцяла, що буду вдома на день народження, і виконала. Але методи у тебе - звісно, специфічні», - жартує Абрамов. А Надя завжди відповідає: «Та й таке, та й таке... Як змогла!».

Тепер вони святкують день народження чоловіка двічі.

Фото з сімейного архіву

«На свій страх і ризик».

**Історія Євгена Полтавчука, який під обстрілами вивозив людей з
окупованої Кінбурнської коси⁴**

До 2022 року житель Кінбурнської коси Євген Полтавчук займався

промисловим рибальством та планував розвиток мідійно-устричного господарства на косі. Там у нього був власний магазин та кафе на пляжі. Однак російське вторгнення у лютому 2022 року кардинально змінило життя

жителів заповідної території та змусило їх залишити дім.

Євген Полтавчук на власному промисловому судні протягом кількох місяців евакуював жителів коси на материкову частину Миколаївської області.

— Коли ви вирішили взяти ключі від судна і зайнятися евакуацією?

— Взимку ми здійснювали сполучення між Кінбурнською косою та Очаковом. Це була не комерційна справа. Дорога через Херсонську область дуже довга — майже 200 кілометрів до Миколаєва. Тому я домовився з очаківською владою, що буду своїм промисловим судном перевозити людей. Тобто ми ходили як маршрутне таксі. Коли розпочалася повномасштабна війна, ми вирішили не зупинятись, адже людям потрібно й гуманітарну допомогу доставляти. Було дуже багато охочих виїхати на материкову частину, адже ніхто не знав, як воно буде далі. Це було велике і комфортне судно, але промислове.

⁴Опубліковано у виданні МикВісті 26.12.2024 <https://nikvesti.com/articles/283040>

Загалом у мене чотири судна і три моторних човни, які знищили на Кінбурнській косі. І от один великий пароплав, який дійсно зміг на собі перевезти одночасно близько 110 людей.

— **Тобто це єдине ваше судно, яке вціліло. Де воно наразі?**

— Воно в Очакові. Але я не знаю, яка наразі його доля. Воно стоїть на причалі, де й було. Ми встигли витягнути його з води, але зараз ця ділянка прострілюється з боку Кінбурнської коси. Туди небезпечно їхати вдень, вночі і дивитися, що з ним. Ми сподіваємося, що все добре.

— **Ви підраховували збитки, які отримали через знищене Росією майно?**

— Вони знищили останні 12 років мого життя. Перший будинок, який вони знищили на Кінбурнській косі, був мій.

Росіяни мали списки тих, хто допомагає з перевезенням людей. Ці списки їм хтось надав, й це були доволі точні дані з адресами. 14 липня мій будинок повністю знищили з тваринами, з обладнанням, з меблями. Це був маленький будинок, при якому був рибопромисловий пункт, де можна було готувати чорноморську креветку. До мене приїжджали журналісти, знімали, як відбувається увесь цей процес. Ми намагалися робити все так, щоб це виглядало як найкраще і останні 10 років я витратив усі свої ресурси на те, щоб розбудувати це на Кінбурнській косі. Ми хотіли показати людям, що є така локація, що це наша така фішка, наш продукт і він дуже смачний.

— **Чи плануєте після деокупації відновити те, що забрала Росія?**

— Знаєте, Кінбурнська коса — вона у серці. Або тебе комарі з'їдають так, що ти туди не повернешся, або якщо ти залишився там, то це вже на роки, на віки. Це моя улюблена локація, місце сили. Дійшло до того, що я там жив і взимку.

Ми створили громадське об'єднання «Кінбурн лайф». Зараз будемо просити про допомогу міжнародних партнерів, які допомагатимуть нам у розмінуванні, висадці лісу. Нам потрібно відновити Кінбурн, тому що це не тільки наша українська локація, а й всесвітній природно-заповідний фонд.

Там не стало багато лісу, там не стало багато тварин. Тобто у нас дуже багато роботи попереду і я вірю, що хоча б наші діти застануть той Кінбурн, яким бачили його ми.

— **Ви самостійно евакуювали людей чи мали команду?**

— Ми згуртувались на Кінбурнській косі з місцевими. Тобто моя справа була — приїхати на косу. Ми створили у Миколаєві хаб, звідки люди могли передати щось своїм близьким або родичам на Кінбурнській косі.

Була безкоштовна доставка туди ліків, харчування. А потім по п'ять мішків муки — люди запасалися. Це було важко, але ми з усіма питаннями впоралися. Наші миколаївські склади видавали на Голу Пристань, на херсонську територію ті ліки, яких на той час не було: інсулін, наприклад. Ми навіть передавали на Голу Пристань дуже багато ліків для соціальних аптек, для лікарень, тому що шлях дорогою був вже зачинений. Люди почали дізнаватися про наш маршрут, про можливість допомогти. Крайні рази їх було дуже багато — вже на межі можливого.

Евакуація людей, Кінбурн 2022 рік. Фото: Євген Полтавчук

— **Ви кажете «ми». Хто вам допомагав у цьому?**

— Мій помічник Кирило Лук'янов, мій зять Олександр Бондаренко. На косі гуртуванням однодумців займалася Дара Шполянська, миколаївська журналістка, вона також у команді «Кінбурн лайф».

Було дуже багато людей, там на місцях. Ви ж розумієте, що таке людський фактор. Ми привезли гуманітарну допомогу, почали її роздавати: комусь дісталось, комусь не дісталось. Тому ми постійно змінювали відповідальних, щоб була довіра. Все доїжджало з нашого обласного гуманітарного штабу — вони надавали дуже багато допомоги. Питання було лише у тому, скільки людей і які потреби — всього було достатньо.

— **Ініціатором евакуації людей були саме ви? Ви формували команду для цього?**

— Я на цьому судні був капітаном. Це дуже відповідально, але не треба було нікого шукати. Люди самі згуртувались, самі пропонували допомогу, склади, авто для перевезення і так далі. Є люди, які з початком війни не рятували власну шкуру, а згуртувались навколо Кінбурна, і люди, яким ми можемо допомогти. Ми нікого не шукали, усі якось об'єдналися.

— **Як саме відбувся ваш перший евакуаційний виїзд? Вам спочатку зателефонували люди чи ви самі розуміли, що їм там потрібна буде допомога?**

— Мій перший виїзд був узгоджений з керівництвом Очаківської громади. Це дійсно було на свій страх і ризик, тому що ми не дуже знали ситуацію по Кінбурнській косі. Ви ж розумієте, яка там територія. Вночі туди можна заїхати і чекати на нас (росіяни мали змогу відстежити пересування евакуаційного судна, — прим.). Вперше нам відмовили, тому що ніхто не знав, як взагалі там буде.

— **Ви отримали дозвіл від місцевої влади чи саме командування?**

— Так, командування. А потім, вже наступного дня, вони самі зателефонували, сказали, що там є люди, є потреби і що треба їхати. У першу поїздку ми забрали людей. Перші рази ми ще не завозили гуманітарну

допомогу, тому що тільки налагоджували процес. Але ми виїхали звідти і по дорозі нам телефонували знайомі — працівники держгідрографії, працівники маяків з острова Майський — і попросили їх також евакуювати. Ми повернулися до Очакова, висадили людей, тому що це був ризик, адже острів Майський — це військова частина і будь-яке переміщення туди є дуже небезпечним. Але ми, слава Богу, забрали людей звідти.

— Окрім вас були ще люди та судна, які займалися евакуацією з Кінбурна?

— На той час ми були єдині. Більше я нікого не знаю. Можливо, тільки військові, якісь операції, нам не відомо.

— Яким чином з вами зв'язувалися люди?

— По-різному. Це було як «сарафанне радіо». Мій мобільний не затихав ні на хвилину. Усі телефонували, питали «як з вами можна виїхати?». Я не знав, хто на тому кінці слухавки.

Були такі моменти, коли нам дійсно дзвонили росіяни. Доводилося навіть просити «скажіть паляниця». Навіть такі перевірки були. Але нам потрібно було вивезти якомога більше людей.

— Серед евакуйованих були лише жителі Кінбурнської коси, чи й ті, хто виїжджав з Херсонської області?

— Жителі Генічеська, жителі Голої Пристані, жителі Херсона — уся лівобережна частина Херсонської області, хто знав про наші маршрути, усі виїжджали через нас. Вони (військові РФ — прим.) влаштували блокпост на виїзді у село Геройське і поки не розуміли, скільки мешкає людей на Кінбурнській косі — усі казали, що їдуть до родичів. Спочатку вони пропускали, але потім це стало проблемою.

— Напевно, під час евакуації люди розповідали свої історії, як провели певний час в окупації. Чи були розповіді, які вразили вас найбільше?

— Є одна цікава сім'я, дійсно цікава. Вони мешкали на Кінбурнській косі. Батько і четверо маленьких дітей. Він надав їм такі цікаві імена:

Леонардо да Вінчі, Принцеса і всі вони Іванівни, Івановичі Бойченки. Вони зараз виїхали до Швеції. Це була сім'я з невеликим достатком, але зараз вони мають добру квартиру, він почав писати картини, усі діти ходять до школи. Одна така історія.

Були військові. З самого початку, 24 лютого, їх підрозділи були розбиті. Ці люди лісами та полями якимось добирались до нашого судна, були поранені. Був складний випадок. У нас була окрема місія по виїзду на косу. Ми вивозили поранених. Я не знаю, як вони добирались, коли вже вся Херсонська область була окупована. Але коли ми вже відходили від берега, то хлопці дійсно не стримували емоцій.

— Як довго ви займалися евакуацією? Скільки приблизно людей вдалося вивезти?

— За весь період з нами виїхали близько тисячі людей. Це за нашою оцінкою, адже у нас не було часу рахувати. Люди бігли з останніми валізками, з дітлахами в охалку. У нас не було обмеження у кількості речей, ми приймали усіх. Думаю, усі, хто виїхав з нами, вдячні.

— Скільки разів на тиждень забирали людей?

— Ми старалися робити це два, можливо, три рази на тиждень. Це було узгоджено з військовими. Ходити туди щодня не було сенсу, тому що люди збиралися групами і коли вже була нормальна кількість — ми виходили. Не було сенсу ризикувати, коли немає людей. Тобто збиралась група, нам телефонували і ми їхали.

Було таке, що люди приїжджали, а ми маємо бути тільки післязавтра. Місцеві надавали власні будинки для того, щоб люди перебували там деякий час, поки не прийде наше судно. Мій будинок також був свого роду місцевим хабом.

— Вже тоді російські війська інтенсивно обстрілювали Очаків. Чи усі ваші виїзди, скажімо, були успішними?

— Скажімо так, у нас були агенти, які на той час були на Кінбурнській косі. Тобто ми знали приблизне переміщення російських військових по

Кінбурну і в нас було близько пів години, щоб ухвалити рішення: йти у зворотному напрямку чи продовжувати так звану подорож.

Поки там були наші люди, це було більш-менш безпечно, але потім з'явилися списки тих, хто нам допомагає. Це було не без впливу місцевих. Списки були з конкретними адресами. Коли вже розпочалися нічні рейди, людей шукали, забирали на підвали по 15-20 діб, то люди психологічно не витримували цього навантаження і виїжджали разом з нами. Коли вони виїжджали звідти, то нам ставало складніше виконувати нашу місію.

— Що найважче було під час евакуації?

— Коли ми чули в ефірі «русский военный корабль», то не розуміли, наскільки він близько до нас. Коли від нашої морської охорони прозвучало повідомлення: «Щоб виключити наведення російських ракет на плавзасоби, вам потрібно усі електроприлади, GPS-трекери відімкнути від живлення». Ми почали від тих панелей відривати усе, що видає якийсь сигнал. Звісно, після такого повідомлення було якось ніяково. Коли ми вже швартувалися на острові Майський, забирали людей, то над головою щось пролітало: ракети чи авіація. Був сильний туман. Там також було трошки страшно.

— В який момент вам довелося припинити евакуацію?

— Ми не знали усіх розвідданих. Військові мало цим ділились. Але одного разу нам просто сказали: «Друзі, ви більше туди не йдете». Я розумію, що ще декілька разів цим займалися військові, вивозили звідти людей. І от з 7 травня 2022 року ми більше на косу не ходили.

— Де наразі знаходиться ваше судно? В якому воно стані та чи може ще виходити у море?

— Зараз моє судно на причалі в Очакові. Ми його дістали з води. В якому воно зараз стані? Я вважаю, що в нормальному, але доступу до нього немає, тільки військові можуть знати, що з ним. Вважаю, що все добре.

— Яким ви запам'ятали цей час? Якби його треба було описати одним словом, то яким би воно було?

— Знаєте, все, що сталося зараз — це жах. Коли люди біжать зі своїх домівок у безпечне місце — це теж жах. Коли все їх майно, яке вони тримають, вміщується в одну руку — це теж жах. Війна це дуже страшна річ.

— Ви у нашій телефонній розмові казали, що нещодавно були за кордоном у справах. Чим ви займаєтесь сьогодні?

— Після того, як наша евакуаційна місія закінчилась, я поїхав з гуманітарною місією до Швеції. Поки був безкоштовний проїзд міським транспортом, я відвідав деякі хаби, які допомагають Україні. Так я почав спілкуватися з людьми, знайомитися. А зараз ми возимо зі Швеції гуманітарну допомогу — медичне обладнання, «швидкі», пожежні авто. Тобто вони не дуже хочуть допомагати військовим — у них гуманітарна місія. Але вони дуже піклуються про нас, надають дуже багато якісного обладнання. І от зараз ми, як є можливість, їдемо туди і назад вже веземо техніку. Зараз на нас чекають дві пожежні автівки для Вільнозапорізької громади і Первомайської громади.

Наталія Христова

ВОЛОНТЕРСЬКЕ СЕРЦЕ МІСТА (РОКИ 2022-2023)

«Волонтерське серце міста» — так з повагою вже не один рік називають миколаївці Волонтерський центр — гуманітарний штаб «ДОФ», розташований у старовинній будівлі «Дім офіцерів флоту».

Офіцерське морське зібрання було збудовано 1824 року за часи адмірала Олексія Грейга, отже існує в нашому місті більш ніж 200 років. Його стіни пам'ятають багато цікавих подій: бали, світські прийоми, концерти, репетиції

школи музикантів та співаків, уроки в класах для юнкерів, знайомство з літературою у читачьких залах бібліотеки.

І зовсім не гадав старий дім про те, що у ХХІ столітті, напівпорушений, поранений, він стане центром благодійності, підтримки і допомоги людям, страждаючим від жахливої війни.

Будинок офіцерів флоту на початку повномасштабного вторгнення

Історія гуманітарного штабу розпочалася вже на другий день від початку повномасштабного вторгнення росії в Україну. 25 лютого, о 16:30, очільник Миколаївської військової адміністрації Віталій Кім записав своє перше відео, в якому сказав: «Ми відкриваємо ДОФ і запрошуємо сюди усіх, хто хоче жити в українському Миколаєві та чинити громадський спротив». Одним з координаторів штабу став Володимир Алексєєв – позаштатний радник з питань культури голови ОВА Віталія Кіма, громадський та культурний діяч, музикант, викладач (з 2005 року) та керівник відділу у музичному коледжі, організатор міжнародних джазових фестивалів та концертів (з 2008 року), керівник відомого оркестру Performance Big Band.

Також організатор благодійних концертів «Джаз біля води на заході сонця», під час яких збирали донати на ЗСУ. Словом, постать дуже відома і шанована в місті та за його межами.

З перших днів війни у ДОФ стали приходити небайдужі, патріотично налаштовані миколаївці, які були готові чинити опір ворогу. Спочатку виготовляли «коктейлі Молотова», організували групу будівельників для зведення блок-постів та оборонних споруд.

Початок війни був жахливим для Миколаєва - він зазнав безліч обстрілів. З'явилися постраждалі сім'ї, які потребували допомоги. І тут миколаївська громада показала свою потужну згуртованість. Жителі почали активно приносити до штабу гуманітарну допомогу: харчові продукти, одяг, різні побутові речі. У ДОФі швидко сформувалася команда волонтерів, яка це все приймала, фасувала та розподіляла.

Але дуже скоро стало зрозуміло, що місту потрібен потужний гуманітарний центр. Мали потребу у допомозі військові, муніципальна варта, ТРО. Миколаїв приймав перших біженців з Херсонщини. Після обстрілів, руйнувань домівок, пожеж люди залишались без оселі, без речей. Малозабезпечені, багатодітні сім'ї, родини військових, літні люди вимагали підтримки.

Потреби воєнного стану

У перші місяці війни гуманітарна допомога ще не була організована на державному рівні. Тому за вирішення проблеми у Миколаєві взялися волонтери, які зробили логістичний центр на базі ДОФ. Гуманітарка стала поступати невеликими партіями – перш за все від простих небайдужих людей Миколаєва, Львова, Тернополя та інш. Після отримання розподілялась по організаціях, які координували розподіл за адресами або на склади.

Волонтерів-миколаївців - фахівців різних професій - об'єднало прагнення протистояти ворожим діям та допомагати людям. Це були працівники ІТ-сектору, спеціалісти, що прийшли зі спорту, музиканти, водії, бухгалтери,

менеджери різних напрямів, торгові представники, будівельники, робітники фармкомпаній.

- Кожен обирав справу, якою хотів би займатись. За місяць ми вибудували структуру – три відділи: постачання, кадрів, харчовий. Це було потрібно, бо на той момент активних волонтерів працювало близько 200, а зареєстровано було понад 1000, - згадує ті часи Володимир Алексєєв.

Офіційно громадська організація «ДОФ» була зареєстрована 1 червня 2022 року. Володимир Алексєєв став головою наглядової ради ГО. За рік діяльності організації волонтерська група зменшилася до близько 60 осіб. І це були позитивні зміни, адже тепер центр мав чітку структуру і надійну команду. На постійній основі в центрі на той час працювали 30 волонтерів.

Отримання гуманітарної допомоги.

- У 2022-2023 роках ДОФ можна було порівняти з величезною корпорацією - тільки тут усі працювали безкоштовно та на добровільних засадах. Були створені склади з ліками, продуктами, одягом і взуттям, з гігієнічними засобами, дитячим харчуванням, з амуніцією. Працювала величезна сортувальна станція, куди все приходило, і потім речі сортували

за категоріями. Працював координаційний центр, де волонтери приймали заявки від військових, переселенців, багатодітних сімей, потім видавали «гуманітарку» та вносили всю інформацію в базу для звітності, - розповів один з координаторів штабу ДОФ Дмитро Давиденко (до війни – фахівець лоцманської служби в Адміністрації морських портів України, через закриття портів чоловік перебував у вимушеному простой). - У нас був створений цілий штат вантажників та будівельників, які допомагали у розборі завалів після прильотів, наповнювали піском мішки для блок-постів, закривати плівкою вибиті вікна містян. Оскільки гуманітарний центр займався питаннями складського забезпечення, треба було робити розвантаження машин, які прибували до міста, та відвантаження гуманітарної допомоги до інших центрів.

У ДОФі працювали навіть окремий логіст, колцентр, аналітичний відділ, реєстратори нових волонтерів.

Допомога (ліки, продукти харчування, предмети першої необхідності) надходила з різних джерел: від ініціативних миколаївців, вітчизняних та іноземних благодійників.

- У перший місяць війни до нас звернулися наші партнери - велика миколаївська компанія, яка побажала залишитися неназваною. Але вони захотіли допомогти дітям і виділили 100 тисяч доларів на закупівлю дитячого харчування. Завдяки їм, ДОФ більше року видавав дитячу харчову гуманітарку, бо партнери повністю закрили цю потребу, - відзначив Володимир Алексєєв.

Треба додати, що гуманітарний штаб активно співпрацював не тільки з приватними меценатами або Червоним Хрестом України, також - з відомими міжнародними організаціями ADRA, World Central Kitchen, World Food Programme та іншими. Певна частина гуманітарки надходила з обласного гуманітарного штабу.

12 квітня 2022 року ворогом було підірвано магістральний водогін Дніпро-Миколаїв, що призвело до припинення централізованого

водопостачання міста майже на місяць. Запрацювали точки видачі питної води. ДОФ став одним із потужніших «водопостачальників»: кожного дня за водою сюди приходило близько 900 людей і щоденно містянам видавали 10 тисяч літрів. За два роки існування волонтерського центру працівники видали не менше мільйона літрів води та більше мільйона кілограмів іншої допомоги.

Володимир Алексєєв. Розподіл пляшок з водою, отриманих від волонтерів.

У найбільш складні часи волонтери також виконували транспортування води по місту – розвозили «кубовими» бочками і навіть підіймали баклажки з водою літнім людям та людям з інвалідністю до їх помешкань.

Допомога – звідусіль

Найбільшу допомогу волонтерський центр «ДОФ» отримував зі складів Львова та Тернополя. Також приходила підтримка напряму з-за кордону: Польща, Німеччина, Італія, Швеція та інші. Допомагав Фонд Притули. Допомагав Львівський фонд «Як ти?», який невеликими партіями відвантажував найкращу тактичну медицину: аптечки, кровостинні

турнікети. Завдяки Фонду Демократичної Сокири, надходила тактична амуніція та індивідуальні замовлення для військових.

Великим донатором з Одеси став «Food Market» («Ринок їжі»), який фурами привозив у Миколаїв і воду, і продукти. Ця мережа магазинів співпрацювала з багатьма гуманітарними центрами, в тому числі - з миколаївським.

Дуже багато сприяли волонтерській роботі релігійні організації, церкви різних конфесій. Наприклад, протестантські церкви, Католицький фонд «Derol». У цих організацій є ресурс і бажання бути корисними. А оскільки вони не могли допомагати військовим за своїм статуттом, то дуже добре допомагали цивільним. ДОФ направляв допомогу від них біженцям та просто жителям міста.

Дитяча сторінка в історії ДОФу

Допомога дітям протягом воєнного часу стала ключовим напрямком діяльності ДОФу. В межах волонтерського центру почали діяти дві ініціативи: «Діти - наше майбутнє» та «ДОФ. Яскраві канікули».

Перший проєкт передбачав видачу гуманітарної допомоги: дитячі речі, харчування, речі побутового характеру, іграшки, канцелярське приладдя, памперси тощо. Місце видачі допомоги для дітей волонтери розмістили окремо від основного потоку гуманітарки – так батькам з дітьми було зручніше отримати необхідне, бо вони не стояли в загальній черзі.

Матусі, які приходили за гуманітаркою, були здивовані та дуже раділи: речі якісні, речей багато. Тут можна було повністю зібрати першокласника до школи!

- Проєкт «Діти - наше майбутнє» ми запустили наприкінці вересня 2022 року, і менш ніж за рік відпрацювали понад 10 тисяч заявок, обслуговуючи дітей від народження до 14 років. Наші менеджери запрошували на день близько 50 людей, які попередньо реєструвалися. Реєстрація дозволяла уникнути хаосу і черг, покращити якість обслуговування, - розповів Володимир Алексєєв.

Яскраві канікули

Щоби допомогти дітлахам краще провести літо, подарувати їм незабутні канікули, влітку 2023 року волонтери ДОФ вирішили організувати дитячий літній табір для дітей з малозабезпечених родин, родин військовослужбовців та переселенців. Проєкт отримав назву «ДОФ. Яскраві канікули».

Історія табору розпочалася з поодиноких майстеркласів та цікавих занять для хлопчиків й дівчаток. Потім у травні провели дитячий фестиваль «Берегиня» з різноманітними майстеркласами та розвагами для дітей. Від цього фесту були у захваті і діти, і батьки. Тож народилась ідея продовжувати дитячі заходи. До створення літнього табору підштовхнула ще й жахлива катастрофа - підрив окупантами Каховської ГЕС. Тоді до Миколаєва приїхало багато переселенців з дітьми, які потребували психологічного відновлення, позитивних емоцій.

дітей ~ ***Афіша дитячого табору***

У ДОФі того літа 2023-го організували 10 змін, у кожній відпочивали по 25 дітлахів. Це був власний проєкт: «Безкоштовний денний табір для дітей ВПО». Втілюючи його в життя, волонтери ДОФу отримали величезну кількість яскравих емоцій і відгуків – від

Володимир Алексєєв виразив вдячність установам, організаціям, людям, які приймали активну участь у забезпеченні роботи табору. Програма відпочинку була чудова.

Ресторан R&T годував дітей найсмачнішими обідами. Компанія АВК готувала смачні перекуси. Кулінарна Школа «Да, Шеф!» зробила майстеркласи для юних кухарів. Harlem Dance Studio проводила для дітей танцювальні майстеркласи. Мотузковий парк від Миколаївської федерації

спортивного туризму дав дітям змогу відчувати себе трохи у ролі хлопчика Мауглі. В Миколаївському зоопарку вони отримали живі емоції та зоотерапію. В краєзнавчому музеї стали учасниками інтерактивних екскурсій, музейних свят та майстеркласів. В Музеї суднобудування слухали цікаві історії про заснування міста та кораблебудування. В музеї ім. Василя Верещагіна поринули у світ прекрасного та знайомились з мистецтвом. А ще для дітлахів проводились уроки англійської мови.

Протягом «канікул» з дітьми та їхніми батьками працювали психологи – навчали технікам зцілення і звільнення від страхів, проводились заняття з протимінної безпеки, майстеркласи з першої медичної допомоги. Координатором всього табору стала одна з волонтерів ДОФ Світлана Овчар.

- У нас було 18 партнерів на той час. Для ресторана, який годував дітей, ми закупили частину продуктів. Діти були у захваті: вони мали змогу потрапити в гарне місце і скуштувати смачну їжу з гарного посуду. Багато з них ніколи взагалі не були в ресторані, а частина - навіть на тролейбусі ніколи не їздили, - згадав пан Володимир.

Отже табір працював як абсолютно безкоштовний, а волонтери ДОФу до благодійних внесків додавали свої - проводили благодійні заходи, де збирали донати на утримання табору. До того ж зробили дитячий музичний фестиваль «Прості, як діти», де містяни змогли відпочити в ДОФі, послухати музику і задонатити на підтримку табору.

Медичний фронт ДОФу

А ця розповідь – про те, як у ДОФ залучили медиків та фармацевтів. Бо саме тут з'явився великий склад медицини, куди поступали ліки. Часто волонтерам було важко, бо ліки приходили із закордону, маркування на них - іспанською, німецькою, англійською, іншими мовами, але за допомогою онлайн-перекладачів волонтери-медики сортували і розкладали ліки за категоріями. Якщо були заявки від лікарень, то допомагали позачергово. Наприклад, тубдиспансеру були потрібні антибіотики, і такі ліки у гуманітарному штабі ДОФ виявились у великій кількості. Кровоспинні та

перев'язочні матеріали направлялися на передову або до шпиталів, де лікували військових.

Завжди був великий запит на тактичні аптечки. Про поставки таких аптечок та кровоспинних турнікетів домовились зі Львовом. А ще співробітники Червоного Хреста стали проводити для волонтерів ДОФа тренінги з надання екстреної домедичної допомоги при критичних станах - при кровотечах, відновленні дихання та інших. Миколаїв періодично знаходився під обстрілами, тож волонтери таким чином в разі потреби могли допомогти близьким людям, знайомим та простим перехожим, якщо б вони потребували невідкладної допомоги до прибуття швидкої.

Культурний фронт ДОФу

З початком повномасштабного вторгнення росії культурне життя в Миколаєві не зупинилось. Людська душа не може тривалий час знаходитись у негативі, їй потрібне відновлення. Краще за все відновлюють природа та мистецтво, а ще – спілкування з близькими по духу людьми.

Ось чому наприкінці 2022 року волонтери почали відновлювати Дім офіцерів флоту - не просто як будівлю, а як відкритий громадський простір. Очистили приміщення від старого мотлоху, зробили, як могли, базовий ремонт, додали затишку інтер'єрам і відкрили «просторі укриття». До того ж відновили літню сцену у дворі ДОФу та весь простір навколо.

Це необхідно було зробити ще й тому, що 15 липня 2022 року у двір волонтерського осередку прилетів снаряд, залишивши після себе вирву, вибиті шибки, уламки від боєприпасу, розкидане каміння від зруйнованого паркану та однієї з будівель. У деяких приміщеннях ледь не впала стеля та з'явилися тріщини на стінах. Волонтерський центр потребував термінової допомоги.

А після ремонту ДОФ став місцем зустрічей, подій та нових сенсів. За три роки (2022-2024) тут було проведено понад 300 культурних та освітніх заходів, які відвідали більше 130 000 людей.

Виставка світлин про війну

- Тут ми мали честь робити спільні корисні, благодійні, освітні, мотивуючі заходи з такими відомими в Україні особистостями, як MONATIK, Сергій Притула, Олександр Книга, Сергій Жадан, Сергій «Волина» (Волинський), та іншими, - розповів Володимир Алексєєв. - Я намагаюся, щоб кожен наш захід, музичний чи культурний, під час війни приносив користь. Завдяки цьому можемо відпрацювати багато проєктів.

Культурні заходи - це зокрема фотовиставки, кінопокази, майстеркласи, концерти, зустрічі з відомими людьми. Саме тут пройшов перший у Миколаєві з початку повномасштабної війни концерт із запрошеною зіркою. 23 квітня 2022 року на сцені ДОФу запалював романтик української R&B сцени LAUD. У березні відбулася виставка художніх патріотичних плакатів «Миколаїв. Місто-герой» миколаївської ілюстраторки Юлії Поліщук. Проходили кінопокази українських документальних стрічок «Сильні, як земля», «Міста та їх герої», «Залісні метелики».

І кожний захід проводився за донати – таким чином збирали кошти на підтримку ЗСУ.

ДОФ: будуємо майбутнє

Потужна робота у волонтерському центрі «ДОФ» тривала і далі, у наступні роки. Але розповідь про 2023-й ми хочемо завершити дуже важливою інформацією: саме тоді миколаївцям був представлений проєкт реконструкції ДОФу, план перетворення його на громадський простір.

Ось як про це повідомив Володимир Алексєєв у дописі на своїй сторінці у фейсбучі: *«Наше бачення ДОФ – це Перший Громадський простір, Культурний комплекс, Туристичний центр Миколаєва. Комплекс, де кожен миколаївець і гість міста знайде себе. Знайде щось цікаве і корисне. Куди можна прийти відпочити з сім'єю. І не соромно привезти міжнародну делегацію. Де буде цікаво і дітям, і літнім людям, і студентам, і бізнесменам. Всім... ДОФ – це велика зала, мала зала, андеграунд, літній кінотеатр, арена і виставковий центр»...*

У плани авторів проєкту та організаторів громадського центру «ДОФ» входили: музей спротиву, українська бібліотека, літературні вечори, камерні концерти, джазові програми, дитячий простір, художня майстерня, літні кінопокази, альтернативний театр, творчі спілки, тематичні ресторації, арт-майданчики та інше.

Закінчуючи свій допис, Володимир Алексєєв відзначив: *«Для відома прихильників «не на часі» і «давайте спочатку війну виграємо» - відповім фразою класика: «А за що ми тоді воюємо?»... Досить. Питання культури в нас були не на часі 30 років. Зокрема, ДОФ просто гнив, територія стала звалищем, через дірки в даху поселилися голуби і все було занедбане. Досить «культури не на часі»!.. Чому я цим займаюся? У нас прекрасне «недолюблене» місто.*

Я хочу жити в Миколаєві, хочу щоб мої діти тут жили. Щоб мені не було соромно за наше місто. Щоб звідси не виїжджали спеціалісти. Щоб було куди піти. Вірю, ми переможемо! І все в нашій Україні і в нашому Миколаєві – все буде добре!».

Всі фото, використані в тексті взяті з відкритих джерел

ГЕРОЇ НЕ ВМИРАЮТЬ

Наталія Христова

Андрій Горожанський – захисник, волонтер, патріот

Сьогодні його лагідні сірі очі дивляться на нас з пам'ятного банера, що розташований на калиновій Алеї пам'яті у Миколаївській школі №42. Веселі очі та щира усмішка. Короткий надпис: «Андрій Петрович Горожанський, народився 2 липня 1990 року – загинув 7 травня 2022-го». В цій школі він вчився, і учні нових поколінь мають знати про наших полеглих героїв, віддавати шану їхньому патріотизму, великої любові до Вітчизни, до

українського народу, до української історії... Адже саме це примусило молодих людей з початком повномасштабного вторгнення, не замислюючись, стати на захист рідної землі від ворога... Їх там шість на цій алеї - портретів загиблих випускників. А в школі у меморіальні дні проводять уроки пам'яті, присвячені українським воїнам.

Андрій Горожанський був людиною, добре відомою в

Миколаєві. Закінчив факультет фізичної культури та спорту Миколаївського національного університету ім. Василя Сухомлинського, працював у школі №56 учителем фізкультури і військової підготовки. Його поважали колеги, обожнювали учні. Це був життєрадісний, добрий наставник для дітей, який дуже любив спорт, природу та подорожі. Цю любов передав школярам – його вихованці із задоволенням відвідували спортивні секції, були учасниками багатьох спортивно-військових змагань, виборювали численні нагороди.

З початком АТО, у 2014 році, Андрій був призваний на службу в Інгульський військкомат, там отримав звання лейтенанта. Після звільнення заснував власну компанію EvoDrive, яка займалася перевезеннями. І у цій сфері діяльності дуже скоро заробив авторитет, бо був доброзичливий, відповідальний, завжди йшов назустріч людям. Настав час створювати сім'ю – він одружився, народились дві донечки – Поліна і Єва. То було звичайне мирне життя мол

Андрій Горожанський з родиною

та зустрічей з друзями. Були мрії, були плани на майбутнє...

А потім все разом обірвалося, бо нагрянула біда. Вже на другий день повномасштабного вторгнення, 25 лютого 2022 року, Андрій Горожанський записався до Миколаївської обласної варти. Її учасники зі зброєю в руках охороняли об'єкти критичної інфраструктури та активно займалися гуманітарними місіями. Тоді волонтерський рух в житті миколаївців набрав нової сили. Андрій, у душі якого (завдяки природі, завдяки сімейному вихованню) перш за все були закладені такі риси, як людяність, прагнення якомога більше допомагати людям, – став волонтером. До того ж був активним учасником громадського об'єднання «Дорожний контроль» Миколаєва.

Жахлива весна 2022-го. На Херсонщині, а потім і під Миколаєвом тривають важкі бої, ворог прагне захопити місто. Під рашистським вогнем

опинились приміські села, що були розташовані на кордоні з Херсонською областю. Хтось із мешканців встиг евакуюватись, хтось не міг повірити, що цей жах відбувається на нашій землі, і чекав на припинення воєнних дій. Отже у тому хаосі, в якому опинилися херсонці та миколаївці, залишалося ще чимало людей, які вкрай потребували підтримки.

– Андрій завжди намагався бути корисним для своєї країни. Постійно їздив у найгарячіших напрямках, у тому числі – у прифронтові села, щойно звільнені Збройними Силами України. Він тоді працював волонтером благодійного фонду «Світлі справи». На власному автомобілі розвозив гуманітарну допомогу – воду, харчі, генератори. А звідти вивозив людей, допомагав евакуюватися, – розповіла мати героя Ольга Горожанська. – За власною ініціативою, використовуючи квадрокоптер, передавав координати розташування ворожої техніки українським військовим.

Вони не часто спілкувались телефоном, але постійно вели переписку в Телеграмі. Декілька теплих, заспокійливих слів від сина, а іноді – вісточка у вигляді смайлика. Він завжди пам'ятав, що за нього хвилюються. І Ользі, яка розуміла, що в Андрія дуже мало вільного часу, цього спілкування вистачало. «Як ти?» – Смайлик у відповідь – тобто все в нормі. І в її душі не було тривоги.

Зв'язок обірвався 7 травня 2022 року. Того дня разом із трьома товаришами Андрій повіз гуманітарку на Херсонський напрямок, в села Лупареве та Галицинівку. Планували заїхати ще й в Олександрівку, яка тоді була в «сірій зоні». Раптом біля дамби вони побачили підбиту машину – з розбитих вікон йшов дим, всередині було видно пораненого чоловіка. Тож не дивно, що Андрій з хлопцями кинулись на допомогу: може, ще живий. І тут по них почали стріляти з танка.

Що трапилось далі – ніхто достеменно розповісти не може. Вже через декілька годин троє волонтерів повернулися додому цілі, неушкоджені. Що сталося з Андрієм – вони не знали. Припустили, що загинув.

Як же воно вийшло? Так, по машині стріляли, було багато диму, нічого не видно... але ж товариші знаходились поруч, дуже близько один від одного.

У цей час Ольга з молодшою донькою Софією була в евакуації у Тернополі. Як тільки отримала звістку, що Андрій зник безвісті, негайно поспішила додому. І відразу стала шукати – всіма можливими засобами. Зверталась до офіційних установ – поліції і прокуратури, їздила по лікарнях та моргах в Миколаєві та Херсоні, відвідала села, що розташовані недалеко від місця трагедії, розпитувала військових з різних частин, що вели бої на херсонському напрямку. Багато людей, знайомих і незнайомих, раді були допомогти у пошуках. Проте все було марно. Про долю Андрія ніде не знайшлося ніякої інформації. Навіть зверталась через офіційні канали до росіян у Криму та в Луганській області – може, у полоні? Відповіді приходили невтішні: в списках такого немає – ні серед мертвих, ні серед живих.

Але вона не припиняла своїх пошуків з надією, що Андрій живий. Бо була у цій сумній історії якась незрозуміла таємниця – його мобільний телефон, який певний час продовжував показувати геолокацію володаря, починаючи приблизно з того місця, де трапилась трагедія. Майже місяць, згідно з даними геолокації, телефон «мандрував» по Херсонській області: Чорнобаївка, Гола Пристань, висвітився навіть на Кінбурнській косі.

Друга загадка: з цього телефону після зникнення Андрія надійшли два дзвінка знайомим, однак вони не встигли підійти до слухавки. «Це не міг дзвонити хтось з чужих людей. Андрій перед війною купив собі новий крутий айфон, встановив надійний пароль, який не можна було зламати», – вважає пані Ольга.

Потім почалось найстрашніше – незнання і очікування. Син вважався безвісти зниклим. 428 тривожних днів і безсонних ночей. І надія... надія...

Через рік, 29 травня 2023-го, родині повідомили: під час проведення експертизи тіл загиблих воїнів ДНК одного з них збіглася з ДНК Ольги. Для підтвердження зробили повторний аналіз: на цей раз дослідили ДНК Андрієвого батька – пана Петра. І знову підтвердження.

Були й інші ознаки, що начебто вказували на Андрія: хрест-ладанка з ланцюжком на шиї та браслет на руці. Але батькам ці предмети не показали і не повернули. До того ж у поліції не змогли пояснити рідним, за яких обставин загинув їхній син. Відомо тільки, що знайшли його в загальній могилі... Багато, багато було в цій історії незрозумілого.

Попрощатися з Андрієм Горожанським рідні та друзі змогли лише 11 липня 2023 року. Його відспівали у соборі Касперівської ікони Божої матері і поховали у Миколаєві.

«Ховали у закритій труні, ми його мертвим не бачили, тому я ніяк не можу повірити, що сина немає... – говорить Ольга. – У мене в серці й досі теплиться надія, що він живий... десь у полоні. Бувають же помилки із експертизами ДНК.

Три роки мати оплакує сина. Ні, час не лікує. Що залишається їй – тільки спогади. Спогади про те, як любив він сидіти за сімейним столом під час великих родинних свят – на Різдво та Великдень... як приходив привітати з днем народження і завжди приносив неймовірно великі букети квітів... Частенько, збираючись до батьків, замовляв мамі драники. До чого ж він полюбляв її драники з картоплі!

Дуже самостійний був ще зі шкільних років. Вже з 9 класу не сидів на шиї у батьків. На канікулах замість того, щоб ганяти м'яча, як більшість однолітків, знаходив місця, де можна було підробити. З першої зарплати поїхав до Одеси і купив велику картину: схід сонця, гори, квітучі луки. Тепер це пам'ять для багатьох поколінь родини Горожанських.

– Він ніби не для цього часу народився – дуже чесний, дуже справедливий, уважний до будь-яких дрібниць. Якщо відчував якусь несправедливість, сприймав боляче, – розповідає пані Ольга. – А ще він

якось поспішав жити – нічого не відкладав на завтра. Ранком що би собі не запланував – увечері вже зробив. І мені завжди казав: мамо, не тримай речі (мав на увазі посуд чи одяг) на якісь святкові заходи – користуйся ними кожного дня.

Що підтримує її сьогодні в цьому світі? Донечка Софія, дві маленькі онучки та улюблене хобі – вишивання. З особливою гордістю повідомляємо: ім'я нашої миколаївчанки Ольги Горожанської занесено у Книгу рекордів України, бо вишила вона хрестиком найбільшу карту України – розміром 197 на 152 см. Чотири роки працювала і закінчила у 2012-му.

Ця карта – теж пам'ять про Андрія. Саме йому належала ідея... Колись побачили по телевізору сюжет про схожий рекорд. Але тоді карту робили декілька людей, і на ній були тільки контури. Однак син запропонував заповнити всю її «картографічними» малюнками: так з'явилися на полотні річки, озера, кружечки обласних центрів, територіальні кордони і навіть головні автостради. Деякі регіони виконані зеленим акрилом, інша частина – салатовим, жовтим, оранжевим, рожевим. А рідна Миколаївщина виділена бордовим кольором. Тоді Андрій навіть порахував хрестики – вийшло більше 600 тисяч. Він дуже пишався мамою та її роботою. Казав: це буде сімейна реліквія.

23 травня 2025 року в селі Білозірка Вітовського району Миколаївської області була відкрита Зала пам'яті, присвячена загиблим воїнам-визволителям Миколаївщини. В ній представлено 307 портретів воїнів із більше ніж 20 різних військових підрозділів. Серед них десятеро односельців Білозірки, 17 портретів загиблих бійців 123-ї бригади тероборони ЗСУ.

Експозиція включає не тільки портрети, а й інформаційні фільми про понад триста захисників. Фільми розміщені під QR-кодами на You-Tube каналі Білозірського Будинку культури, дбайливо зібрані за підтримки родин та побратимів. Інформаційні стенди детально розкривають ключові події

оборони Миколаївської області у 2022 році, висвітлюють стратегічні моменти, важливі бої та внесок окремих підрозділів.

Родина Горожанських в цей день була присутня на відкритті пам'ятної

зали. Довго стояли біля портрета Андрія, а він дивився на них своїми лагідними, веселими очима.

Андрій Петрович Горожанський нагороджений Почесною відзнакою «За оборону Миколаєва» I ступеня (помертньо) та Почесною відзнакою за волонтерство голови Миколаївської ОДА «Святий Миколай Чудотворець» III ступеня (помертньо).

Фото з сімейного архіву

Наталія Христова

Шана загиним. Вони назавжди в нашій пам'яті

За три роки війни 14 співробітників зоопарку були призвані до лав української армії і встали на захист вітчизни. Не всі повернулись додому... війна забирає найкращих. 1 липня 2023 року помер Дмитро Резнік, який під Херсоном отримав смертельне поранення. 2 липня 2023 року ворожа куля вбила Павла Шевченка - під Донецьком. Відійшли у засвіти майже одночасно.

Меморіальна дошка в Миколаївському зоопарку

«...У лікарні Херсона від отриманих ран помер Діма Резнік - наш заступник завідувача відділу копитних тварин. Він служив в артилерії. В нашому зоопарку працював з 2008 року. На четвертий день війни, 28 лютого, пішов на фронт. Для Миколаївського зоопарку це непоправна втрата. Діма любив життя, любив тварин і свою роботу. Під його особливим контролем та турботою знаходились наші слони. То була світла людина...» - написав тоді на своїй сторінці у фейсбуці директор зоопарку Володимир Топчий.

Дмитру було 38 років. Збираючись на фронт добровольцем, говорив батькам: «Це не просто якась операція, це загарбницька війна. Хтось же має захищати і тебе, мамо, і тата, і всіх нас, і нашу землю треба захищати»... А ще мріяв про перемогу і будував плани на майбутнє - що робитиме, коли закінчиться війна.

З самого початку повномасштабного російського вторгнення про необхідність захисту вітчизни говорив і Павло Шевченко. Тоді вже був на фронті його син, і батько не раз казав: «Син воює - хіба я гірший за сина?».

Того ж 2023 року, коли в зоопарку отримали сумну звістку, колектив прийняв рішення відкрити меморіальну дошку, присвячену загиблим героям... одну на двох. Тут вони поряд: два лагідних обличчя, доброзичливі, привітні очі... Такими вони залишаються в пам'яті людей. Урочисте відкриття відбулось 18 серпня на центральній площі Миколаївського зоопарку. На заході були присутні численні колеги, рідні, друзі.

І ще одна знаменна подія сталася 21 вересня 2023 року – велична церемонія спецпогашення марок та конвертів «Миколаївський зоопарк. 500 днів війни». Головна тематика філателістичних примірників - це складні воєнні часи, 16 важких місяців, протягом яких змогли вистояти і люди, і звірі.

Блок марок містить зображення ракет, що впали біля вольєрів, фотографії тварин, а також (і це вперше в історії не тільки Миколаєва, а й всієї України!) на марках розміщені світлини загиблих воїнів: Дмитра Рєзніка та Павла Шевченка

- Вони працювали у нас в зоопарку та віддали своє життя за свободу України. Ці марки - дуже невеличка шана цим хлопцям, які назавжди в нашій пам'яті, - відзначив Володимир Топчий.

З біографії Дмитра Рєзніка.

Дмитро Леонідович Рєзнік народився 29 березня 1985 року в СМТ Веселинове Миколаївської області.

У 2007 році закінчив Миколаївський державний аграрний університет і отримав вищу освіту за спеціальністю «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва», здобувши кваліфікацію інженера-технолога.

Прийшов на роботу до Миколаївського зоопарку в січні 2008-го - робітником з догляду за тваринами у відділ свійських тварин. Через 5 років, у квітні 2013-го, Дмитро був призначений на посаду заступника завідувача відділу копитно-хоботних звірів.

Дмитро Рєзнік

За період діяльності виявив себе як старанний і сумлінний працівник. Працюючи у відділі свійських тварин, поступово навчався і засвоїв правила і навички з догляду за мешканцями, до яких ставився по-доброму і дуже уважно.

У відділі копитно-хоботних, що є найбільшим у зоопарку по кількості працівників та складу колекції звірів, ічні правила по роботі з новими видами

тварин. Керівництво бачило в ньому перспективного молодого фахівця, бо Дмитро докладав чимало зусиль для підвищення свого професійного рівня.

За відсутності завідувача відділу він старанно, з відповідальністю виконував обов'язки керівника, ретельно вникаючи в усі тонкощі зоотехнічної роботи, набуваючи професійного досвіду, організовував всі необхідні заходи у відділі - як зоотехнічні, так само і господарські. Його загальний стаж роботи у зоопарку склав понад 15 років. Дмитро мав багато друзів в колективі, які цінували і поважали його.

Без сумніву, він був патріотом, гідним громадянином своєї Вітчизни. Учасник АТО, солдат Дмитро Рєзнік протягом 9 місяців (12.08.2015 – 2.03.2016 та 25.05.2016 – 27.07.2016) безпосередньо брав участь в антитерористичній операції, захисті незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України в Донецькій та Луганській областях. Тут набув статус учасника бойових дій.

27 лютого 2022 року Дмитро Рєзнік був призваний для проходження військової служби як досвідчений воїн-захисник.

Гідно виконавши свій військовий обов'язок, залишився вірним військовій присязі, виявив стійкість і мужність під час бойового зіткнення з

силами противника. В зоні бойових дій Рєзнік Дмитро Леонідович отримав тяжке поранення, в результаті якого помер 1 липня 2023 року.

З біографії Павла Шевченка.

Павло Ігорович Шевченко народився 12 квітня 1982 року в місті Ровеньки Луганської області. Навчався в загальноосвітній школі № 2 міста Олешки.

Павло Шевченко

Трудову діяльність розпочав в 2000 році в якості помічника майстра електромеханічних робіт, згодом працював охоронцем на підприємствах в місті Херсон. З 24 жовтня 2022 року мав статус внутрішньо переміщеної особи з зареєстрованим місцем проживання в Миколаєві.

На роботу до Миколаївського зоопарку Павло Шевченко прийшов восени 2022 року - у відділ акватераріуму, робітником з догляду за тваринами. Під його наглядом жили дуже цікаві, незвичайні вихованці - ящірки, ігуани, пітони, удави, рідкісні жаби, черепахи та інші.

Він швидко засвоїв особливості роботи з усіма видами мешканців, вивчив та запам'ятав їхні назви та раціони, бездоганно виконував всі виробничі доручення, в тому числі господарські: чи то роботи на складі, чи роздача води по відділу. Павло був дуже позитивною людиною, охоче навчав нових робітників акватераріуму та користувався повагою в колективі.

15 травня 2023 року солдат Павло Шевченко був призваний для проходження військової служби (призов за мобілізацією). Після проходження навчання в учбовій частині він, опанувавши спеціальність «стрілець-санітар морської піхоти», був направлений до бойової військової частини в зону бойових дій.

2 липня 2023 року матрос Шевченко Павло Ігорович загинув внаслідок ворожого мінометного обстрілу під час бойового зіткнення з силами противника в районі населеного пункту Золота Нива Донецької області.

Спогади.

Якими вони zostались в пам'яті оточуючих? Про це під час зустрічі в зоопарку ми ведемо розмову з директором Володимиром Топчим та завідувачами відділів: Олександром Шумським (відділ копитно-хоботних тварин) і Аллою Котенко (акватераріум).

Дмитро працював в зоопарку протягом 15 років. Його любили і цінували. Світла була людина, яка залишила по собі багато світлих спогадів.

- Всю свою душу вкладав у роботу, дуже уважно ставився до будь-якого діла – для нього кожна дрібниця була важлива. Скрупульозно стежив за якістю кормів, раціоном тварин, контролював їхній стан здоров'я, - згадує Олександр Шумський.

Треба тільки уявити, який обсяг роботи та відповідальності був на плечах заступника завідувача відділу! Під його опікою жили слони, жирафи, верблюди, бегемоти, олені, зебри, поні, лами, гуанако, лані, дикі козли, коні Пржевальського... і далі можна продовжити ще добрячий список копитних звірів.

Улюбленцями Дмитра були, безумовно, слони – Шанті і Дінкар, які приїхали до нас у 2019 році. Коли їх привезли до Миколаєва, Дмитро дуже багато уваги приділяв саме цим тваринам, яких треба було адаптувати до нового життя, дресирувати, виховувати. За досвідом навіть їздив до Харківського зоопарку.

Дмитрик для багатьох колег був джерелом позитиву. Приймав участь у всіх театралізованих корпоративних святах зоопарку і дуже здивував колектив, коли вперше виявив себе як талановитий актор-аматор.

- Він же добровольцем пішов на фронт - і в 2014-му, і в 2022-му. Для нього це було принципово. Повернувся із АТО знервований, запальний... видно було, що події травмували його, перша війна наклала свій відбиток, -

розповів Володимир Топчий. – А в 2023-му на херсонському напрямку він потрапив під обстріл: відірвало ногу, поранений лежав у госпіталі, і ми мали надію, що викарабкається. Але не судилося... Похорон Дмитра відбувся у Веселиновому, де живуть його батьки. Поминальна хода пройшла крізь все селище, люди зустрічали загиблого героя стоячи на колінах, серед них було багато побратимів. Відспівували нашого Дмитра у храмі, а поховали в дуже красивому місці – з краєвидом на річку, на південні степні простори.

Спогадами про Павла Шевченка поділилась Алла Котенко, під керівництвом якої він працював у зоопарку.

- Павло проробив у нас трохи більше, ніж пів року. Але вже за такий короткий час встиг придбати неабиякий авторитет в колективі, бо був принциповий і відповідальний. Фактично з перших днів став «своїм» - нечасто такі позитивні люди приходять на роботу до зоопарку. Дуже швидко згуртував навколо себе молодих співробітників, навчав їх особливостям догляду за мешканцями акваторіуму. Сам дуже цікавився специфікою підопічних тварин, розповідав новачкам цікаві факти про них. Для дівчат у відділі він став справжнім авторитетом і вони називали його лагідно «дядя Паша», хоча було Павлу тільки 40 років.

Зі сторінки фейсбуку колежанки Дмитра - Ганни Полянської.

«Дімка був корешем. Одним з тих, з ким було про що курити на лавці в зоопарку. Нудним і правильним, прямий до усрачки. Ніколи не запізнювався на роботу і взагалі не порушував жодних законів...

Ми часто залишались єдиними заступниками керівників своїх відділів у вихідні. Пришивали у кенгуру сумки, коли вони випадали, годували з долоні жирафів, робили крапельниці козулям і ганялись за марами (тварина з роду гризунів - ред.), які втікали з кліток...

На зоопаркових новорічних спектаклях нам з ним завжди діставались найбезглуздіші ролі. Ми ганяли територією в піжамах і збігали з роботи на репетиції...

А потім Дімка пішов на війну. Бо був правильним і вважав, що так треба... Ми їздили до нього в гості. Я 30 хвилин плутала між в'їздом у місто (Херсон – ред.) та заправкою, намагаючись зрозуміти, де знаходиться його військова частина. У багажнику Daewoo Matiz на 40-градусній спеці сумно скисали продукти, зібрані його колегами... Ольга Василик спекла йому торт на «днюху», а потім ми, здираючи днище Matiz, по ґрунтовці везли цей торт через все місто і слізно просили вартового випустити Дімку на пару хвилин, бо в нього сьогодні день народження, а ми вже приїхали і – доки не вручимо торт, нікуди не поїдемо... А сьогодні його не стало. Він загинув у Херсоні».

Фото з відкритих джерел

Алла Мірошніченко

Пам'яті Героя України, лейтенанта ЗСУ Миколи Білоуса⁵

Один із наймолодших Героїв України у пам'яті рідних та близьких назавжди залишився юнаком з сяючими очима й великими планами на майбутнє

Микола народився 28 червня 2002 року в Миколаєві. Ріс веселим, дотепним хлопчиком. Захоплювався історією та правом. Займався боксом, був кандидатом у майстри спорту.

Брав участь у різноманітних змаганнях, здобував призові місця. Був одним із найкращих учнів школи. Микола дуже допомагав батькам із вихованням свого молодшого братика Гліба, адже ті були постійно зайняті на службі.

Після закінчення дев'ятого класу Микола вступив до юридичного ліцею й успішно його закінчив. Та коли настав час обирати майбутню професію, вирішив стати військовим.

Укрінформ <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3974438-pamati-geroa-pozivnij-belij.html>

Його вибір був передбачуваним: мама Антоніна і вітчим Сергій, якого Коля називав «батею», служили у 79-й десантно-штурмовій бригаді, тож хлопець практично виріс на території частини.

Микола успішно склав вступні тести на факультет внутрішньої розвідки Військової академії в Одесі. Батьки його вибір підтримали, хоча, розуміючи усі складнощі військової служби, хотіли для сина легшої долі.

Навчання йому подобалося, у колективі хлопець був лідером, його поважали. Він багато тренувався, вчився володіти різними видами зброї, стрибати з парашутом. Під час спортивних змагань серед військовослужбовців завжди посідав перші місця. Після академії мріяв потрапити у спецпідрозділ «Альфа».

«Оскільки я служила в ДШВ, то маю 22 стрибки з парашутом. Йому теж дуже це подобалося. Коли Коля стрибнув вперше, радості не було меж. Як тільки приземлився, відразу мені зателефонував, бо знав, що я хвилююся. Всього він встиг здійснити 18 стрибків, і все казав, що хоче перевершити мене у цьому. Мріяв, щоб ми з ним стрибнули разом. Але почалося повномасштабне вторгнення...», - згадує у розмові з кореспондентом Укрінформу мама Антоніна.

Вона дуже болісно переживає втрату сина і досі не може повірити в його загибель.

Коли почалася велика війна, Микола у складі групи курсантів перебував на гірській підготовці в Карпатах. Дорога до Одеси була довгою і важкою, добиралися попутками, адже транспортне сполучення вже було перерване, ворог рвався до Києва...

«Їм запропонували перевдягтися в цивільне, щоб менше привертати увагу, але Коля відмовився. Сказав, що гордий носити військову форму. Його приклад наслідували й інші хлопці», - каже жінка.

Пані Антоніна пригадує, що вже у перші дні війни хакери зламали її телефон, і вона божеволіла від невідомості, адже не мала зв'язку ні з сином,

ні з чоловіком. А коли з'явився зв'язок, то син сказав: «Мамо, потерпи трохи, скоро все налагодиться».

Спочатку курсантів академії залишили на обороні Одеси - вони брали

участь у знешкодженні ворожих ДРГ, які намагалися прорватися до міста.

«У червні 2022 року син приїхав додому в коротку відпустку. Миколаїв тоді нещадно обстрілювали. Але він, як завжди, привіз мені великий букет квітів. Я його питаю, де ти їх взяв, адже

майже нічого не працює. А він: «Мам, я ж розвідник...», - пригадує жінка.

Через війну курс, де навчався Микола Білоус, випустили на рік раніше, у лютому 2023 року. Хлопець потрапив у 82-ту окрему десантно-штурмову бригаду, де на той час служив і його вітчим Сергій. Колю призначили командиром розвідувального взводу 1-го десантно-штурмового батальйону. Перспективного офіцера відправили на навчання до Німеччини. Після повернення хлопець у складі своєї бригади захищав країну на одному з найгарячіших напрямків – Запорізькому.

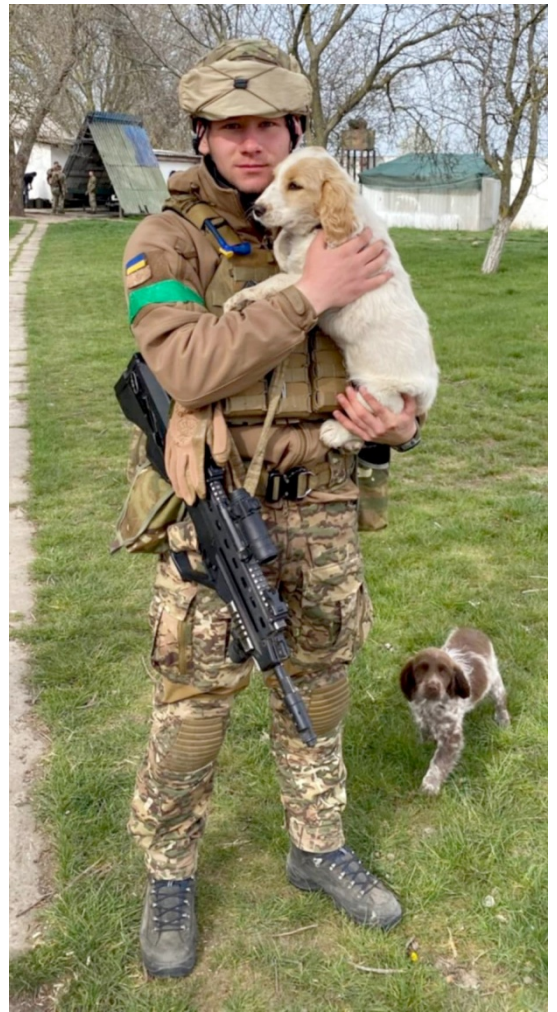
«Наприкінці липня його відпустили на три дні додому, і я помітила, як він змінився: юнак із сяючими очима став дорослим мужнім чоловіком, навіть відростив бороду. Був таким же ніжним, ввічливим, але в очах - біль», - каже пані Антоніна.

І додає, що у них була домовленість із чоловіком і сином, що, попри зайнятість, ті мають хоча б плюси́ком дати про себе знати. Тож не було дня, щоб Коля не відповів на повідомлення. «Для мене це було життєво важливо, я не розуміла, як можна жити, не знаючи, що з твоєю дитиною... Коли одного разу він не вийшов на зв'язок, мене охопив розпач. А коли відгукнувся, то відправив голосове повідомлення: «Мамуль, я ж тобі казав, що я трішки на війні», - продовжує розповідь мама Героя.

І додає, що син був не з тих, хто намагався відсидітися у штабі. Попри те, що у нього була можливість обрати безпечніше місце служби, Коля відмовився категорично. Сказав, що пройде увесь шлях бойового офіцера. Коли поранило командира роти, саме йому доручили тимчасово виконувати його обов'язки.

«Якось ввечері він зателефонував мені і розповів, як рятував пораненого побратима з позивним «Харків». «Мам, я його тягнув на собі 6 км, але він житиме!» - з гордістю казав син. Навіть жартував, що по дорозі встигав докоряти товаришу за його надмірну вагу. Я не знаю, як він його витяг, адже той важив близько 120 кг, а Коля менше 80... Після загибелі сина «Харків» приїздив до нас і підтвердив, що завдячує Колі життям. Бо ніхто, крім нього, не наважився прийти на допомогу в тій ситуації», - згадує жінка.

29 листопада 2023 року стало трагічним для родини. Антоніна на той час вже служила в поліції. Вона каже, що то був четвер, у п'ятницю Колю мали офіційно призначити командиром роти, а у понеділок він повинен був приїхати додому у відпустку.

За словами жінки, ще зранку їй стало зле, паморочилося у голові.

«Не пам'ятаю, як доїхала до роботи, але мене відправили додому, сильно впав тиск. Я заснула, а коли прокинулася і подивилася телефон, мене наче вдарило струмом – моє ранкове повідомлення Коля так і не прочитав... Написала чоловікові – той відповів, що вони працюють. Я трохи заспокоїлася, але вже близько 19-ї вечора задзвонив телефон. Мене охопила невимовна тривога, не могла знайти потрібну кнопку. Це був чоловік, який кричав у слухавку, що Колі більше немає... Я йому не повірила...».

Згодом родина дізналася, що був наказ іти на штурм ворожої позиції біля села Вербове Пологівського району Запорізької області. Бійці казали, що не мають достатньо сил, щоб виконати це завдання, тому дехто відмовився. Але тільки не Микола. Попри постійний артилерійський і мінометний обстріл зведений підрозділ під його командуванням знищив ворожу групу і повернув раніше втрачені позиції. Лейтенант Білоус також організував оборону та відбив спробу контратаки. Навіть будучи важко пораненим, продовжив керувати підрозділом.

«Його побратим «Лютий» розповідав, що тривав важкий бій, йшов дощ, вони промокли наскрізь і забралися у лисячу нору, щоб трохи обсохнути і перевести подих. Син підтримував його і казав: «Не бійся, сьогодні ми не помremo, бо я мамі обіцяв народити внуків». ... Під час останнього бою Коля піднявся на повний зріст і почав вести вогонь по ворогу з кулемета. Неподалік вибухнула мінометна міна, він отримав важке поранення, але ще був живий. Та оскільки тривав шалений обстріл, до нього не можна було дістатися відразу. Квадроцикл, який за ним відправили, застряг у багнюці, довелося витягувати БТРом... Зрештою, його евакуювали, але коли перекладали в автомобіль – серце зупинилося... Я його досі чекаю... якщо не віритиму, що він живий, збожеволію...» - не стримує сліз мама.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, лейтенант Микола Білоус нагороджений орденом Богдана Хмельницького III ступеня та нагрудним знаком «Хрест хоробрих». А 23 серпня 2024 року йому присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

Поховали захисника в селі Коларово неподалік від Миколаєва, поряд із дідусем, якого він дуже любив.

Фото з особистого архіву Антоніни Мельниченко

Наталія Христова

«Найстрашніше думати, що я вас більше ніколи не обійму»...

Кузьмич Михайло Антонович, позивний «Ведмідь», старший солдат, гранатометник в/ч 3044 Національної Гвардії України. Народився 21 липня 1980 року в селі Вежиця Рокитнівського району Рівненської області. Загинув при виконанні бойового завдання 7 травня 2024 року внаслідок прямого влучання ворожого FPV-дрона - в районі села Роботине Пологівського району Запорізької області. Похований на Новоматвіївському кладовищі Миколаєва на Алеї Героїв. Посмертно нагороджений Відзнакою Президента України «ЗА ОБОРОНУ УКРАЇНИ».

...Такі короткі факти, такі скупі слова. А за ними – хоч і недовге, але таке красиве, таке наповнене сенсом життя Героя. Михайлу було 9 років, коли батьки переїхали в село Новоукраїнка Баштанського району. Вони переселенці – бо сталося це після вибуху на Чорнобильській АЕС.

У Миколаєві жив починаючи з 2002-го. Працював будівельником – у багато будівель міста вкладені його майстерність та позитивна енергетика. Шанували Михайла товариші по роботі, бо мав «золоті руки», і що б не робив – виконував якісно та відповідально.

Того ж 2002-го вони одружились з Ніною. В сім'ї народилися дві донечки – спочатку Вікторія, з роками – Софія. Це була родина, в якій 20 років панувало щастя. Батько обожнював своїх дівчат. «Все життя багато працював, щоб у нас все було. Діти ніколи ні в чому не мали відмови, він дійсно був найкращим», – згадує сьогодні дружина.

Батьки пишалися старшою – Вікою, дівчина вчилась в університеті імені Петра Могили, а на початку лютого 2022 року поїхала продовжувати навчання в італійську Венецію. Молодшій Софійці тоді було 5 років.

Війна вдерлась в їхнє щасливе сімейне коло жорстко та несподівано. Ситуація в Миколаєві була напружена. Вирішили, що Ніна з маленькою поїдуть в Італію до Вікторії. Михайло вивіз їх на кордон, а сам повернувся до військкомату. В березні 2022 він уже був на фронті.

Прослужив два роки і два місяці. Знаходився на різних військових позиціях, деякий час – у сірій зоні. Останній напрям – село Роботине Запорізької області – став для нього фатальним. Навесні 2024 року дуже складна була на тому напрямку ситуація. Дрони, як стаї горобців, роїлися над

головами українських воїнів. Ворог запускав їх на незвичних для виявлення, якихось незнайомих, інших частотах, і наші фахівці не могли «заглушити» ворожі атаки.

В той день 7 травня Михайло з побратимами йшли на позицію – 10 км пішки під відкритим небом, по відкритій території. Ворожі дрони щільно накрили хлопців. Михайло був поранений осколком у стегно, зачепило артерію – і він знепритомнів. Товариші намагались дотягнути його до кущів, але дрони знов і знов накривали беззахисних бійців. Наші ховались, як могли. Обстріли не зупинялись. У тому жахливому пеклі важко було зорієнтуватися, оцінити обставини, навіть зрозуміти, що відбувається. А коли після нальотів група досягла частини, з'ясували, що Михайла серед бійців немає. Стали шукати. Тож виявилось: поряд з нацгвардійцями під обстріли потрапили також хлопці ЗСУ. Вони йшли цим шляхом пізніше і забирали всіх поранених.

– Коли говорять, що наші лишають бійців на полі бою, – я в це не вірю, – каже Ніна Кузьмич. – Мого чоловіка забрали не «свої» – воїни нацгвардії, а військові Збройних Сил України... хоча він тоді уже лежав неживий. Михайло за життя був чималий, недарма мав позивний «Ведмідь». Але хлопці із ЗСУ, попри все, доставили його у медичний пункт. Добре, що він був «цілий», тільки осколкові поранення. Його можна було опізнати. Загинув у вівторок, і в п'ятницю ми його вже поховали... Нам дуже допомогла частина, де він служив.

Михайло відійшов у засвіти 7 травня, а 10-го повинна була проходити ротація. І родина чекала на нього вдома. Але не судилося. «Я не розумію, нащо було тримати ті позиції – шматок поля... захищати його ціною всіх отих життів», – каже дружина загиблого воїна.

Трагедія українських родин – це страшні наслідки російської війни. Розкинуті по світу жінки і діти, розірвані сім'ї, життя в постійному стресі, душевні муки в очікуванні новин з фронту, загибель близьких...

З Італії додому Ніна з Софійкою повернулися ще у липні 2022 року. Вони хотіли бути в Миколаєві. Михайлу давали відпустку – тож він, якщо приїде, мав потрапити не в порожній, покинутий дім, а в теплу рідну оселю, до коханих людей, де на нього з таким нетерпінням чекали.

Михайло Кузьмич з родиною

Як же він любив своїх дівчат! Про це Ніна чула навіть від побратимів чоловіка. Скільки він, сидячи поряд з бійцями у бліндажі, розповідав веселих історій про своїх цікавих донечок. І так тепло ставало у кожного бійця на душі від тих сімейних спогадів, яких не вистачає воїнам серед жаху і болю війни.

Михайло завжди жив на позитиві: веселий, гуморний, він створював навколо себе атмосферу життєрадісності і доброго настрою. Для дівчат своїх був опорою, надією, розрадою. Тож на фронті кожну хвилину вільного часу витрачав на спілкування з рідними. З малою ділились новинами вдень, а вночі – з Ніною чи Вікою.

– Це був справжній чоловік. Жив чесно, йшов по життю сміливо, ризикував, в ньому не було хитрощів. Відкритий до всіх, готовий допомогти іншим навіть на шкоду собі, – згадує Ніна. – Побратими розповіли, як одного разу хлопець зі Львова підірвався на міні. Тоді був сильний обстріл, ніхто не кинувся допомогти пораненому, тільки Михайло – виніс його з-під обстрілів, щоб той був у безпеці, поки дочекаються медиків. А сам повернувся назад на позицію. Такого батька в моїх дітей вже ніколи не буде, його ніхто не замінить. І я ніколи не зможу дати дітям те, що він давав їм... особливо це стосується Софійки.

Так, Софійка була батьковою улюбленицею. Які тільки розваги вони не вигадували! Михайло лягав на підлогу в кімнаті, а малеча розкладувала поряд фарби і розмальовувала його у всілякі райдужні кольори.

Коли трапилась біда, Ніна була у розпачі. Як... як розповісти восьмирічній дитині, що батько загинув і його більше ніколи не буде в її житті? Під час відсутності Михайла Софійка постійно говорила про батька. «Я вся в папу – така ж розумна і трудолюбива»... «Я така везуча, як папа, у мене завжди перші місця. Вчора був іспит в музичній школі – я отримала високі бали»... «Папа любить тільки мене, я хочу, щоб у всіх діток був такий папа, як у мене»...

Ніна винайшла вірний шлях, пояснила донечці: папи з нами немає, але він завжди поряд і ти можеш спілкуватись з ним.

Трапилось якесь чудо: Софійка тепер не сумує, звертається до батька, розмовляє з ним. Одного разу по дорозі до школи каже мамі: «Я попрошу папу, щоб сьогодні було мінування школи, тоді нас відпустять раніше». Згодом телефонує вчителька: уроки відмінюються – мінування. Але Софійка і не здивована: «Ну, я ж папу попросила... а папа мене підтримує». Їй так легше жити і переносити розлуку.

Два роки, два місяці... майже 800 тривожних днів і ночей, довгі години очікування, молитви Господу за чоловіка і всіх, хто на фронті. У нього були проблеми з серцем, тож Ніна просила: може, вже повернешся? А він

відповідав: «Я пишаюсь тим, що перебуваю тут разом з хлопцями, а не вдома. Ти мене з часом зрозумієш... це все – заради дітей, і вони будуть мною пишатися... Найстрашніше: може статися так, що я вас більше ніколи не обійму»...

Сьогодні Ніна,
Вікторія та Софія
вчаться жити без своєї
коханої людини. Хтось
каже, що час лікує...
«Ні, це неправда», –
вважає дружина
Михайла.

Але життя триває.
Віка продовжує

навчання в магістратурі ЧНУ ім. Петра Могили на факультеті іноземної філології. Софія опановує шкільну науку та займається фортепіанною музикою. Найтяжче – у святкові дні, бо свята в їхній сім'ї завжди були чудовими, яскравими, радісними. Тепер залишилися сум та пам'ять. «Я кажу дітям: ми повинні нести пам'ять про нього і передавати всім. Ім'я Героя Михайла Кузьмича повинно жити».

Фото з сімейного архіву

Наталія Христова

Віддати своє серце Україні – то і є подвиг

Не зовсім звично почалась наша розмова з Лесею Шевченко, дружиною захисника України Віталія Васильовича Шевченка, який відійшов у засвіти вересневим днем 2024 року.

- Не знаю, чи доречно писати зараз про нього, коли тисячі хлопців-героїв гинуть на передовій... А він - помер від інфаркту. Не витримало серце... Але для нашої сім'ї, для друзів, багатьох миколаївців він - герой, бо служив у

Збройних Силах з 2015 року. Був справжнім патріотом, учасником АТО, захисником, адже по-іншому не міг жити... Знаєте, є така категорія людей: "Ніхто, крім нас"...

Віталій Шевченко. Позивний «ДЮК»

Віталій народився 8 грудня 1975-го в селі Степанці Канівського району Черкаської області. У свої 17 він вже вирушив у самостійне життя: приїхав з

Канева до Миколаєва – мріяв про армійську службу. Відслужив у нашому місті 2 роки - з 1993 до 1995-го. Тут одружився, народилась донька Настя, але стосунки у першому шлюбі не склалися.

З Лесею вони познайомилися у 2007-му. Через рік оформили шлюб. Віталій тоді пішов працювати у автогосподарство на завод «Дикергофф-ЮГцемент» - саме так називався цементний завод в Ольшанському. Щаслива сім'я жила в достатку і злагоді, як і тисячі інших українських родин. 2008-го у них народилась старша донька Аня, 2012-го -

молодша Іринка.

- 2014 рік став переломним у житті нашої держави. Почалася відкрита агресія росії проти України, були захоплені Крим і частина Донбасу, розпочалася Антитерористична операція. Усе це змусило багатьох переосмислити своє ставлення до країни, її незалежності та майбутнього. Саме тоді Віталій почав глибше цікавитися тим, що відбувається навколо, уважніше стежив за подіями, читав, дивився новини, інформаційні передачі, намагався розібратися у ситуації, в якій опинилася Батьківщина. 2015 року прийняв рішення йти добровольцем до Збройних Сил України, - згадує пані Леся.

Коли вона почула його наміри - навіть не здивувалась, бо вже заздалегідь знала, що саме так і буде. Але мала надію: може, він піде у тому випадку, якщо військові події зі сходу, з Луганської, Донецької областей, не дай Боже, наблизяться до нас на південь. Про це йому і сказала. Але він відповів: «Коли буде тут - буде вже пізно».

Потім Леся не раз згадувала ті слова.

- У лютому 2022-го мені хотілось кричати на весь світ, наскільки він був правий! Думаю, якби ще тоді, у 2014 році, коли на сході України тільки зароджувався конфлікт, ми всі - і влада, і прості люди - глибше усвідомили, що відбувається, якби не було байдужості, якби ми об'єдналися тоді, а не пізніше, можливо, вдалося б не допустити того лиха, яке вибухнуло у 2022 році. Може, вдалося б зупинити війну ще на початку, поки вона не переросла у масштабну трагедію для всієї країни, - говорить жінка.

...Родичі питали: як ти могла його відпустити? У 2013-му Віталій вже переніс перший інфаркт, мав інвалідність. Іринці було тільки два рочки.

Що вона могла на це відповісти? «Адже він доросла людина. Прийняв таке рішення, і я – дружина - мала його підтримати, подобалось це мені чи ні. Тим більше, що я дуже пишалася його вчинком»...

Отже з квітня 2015-го Віталій Шевченко став курсантом 198-го навчального центру ВМС України. Далі, у червні того ж року, перейшов у розпорядження до 73-го морського центру спеціальних операцій імені кошового отамана Антона Головатого - центр був частиною спеціальної розвідки Сил спеціальних операцій (ССО) Збройних сил України. В серпні 2015-го він виїхав до Маріуполя.

Під час російської інтервенції особовий склад 73-го МЦСО брав участь в антитерористичній операції на сході України, поряд з побратимами під час бойових дій у Донецькій області був Віталій Шевченко.

Він пишався своєю службою у славетному 73-му, який мав героїчну історію. Ось декілька сторінок з цієї історії. Влітку 2014-го в операції під Іловайськом чинили опір ворогу 30 воїнів 73-го Центру. При виході з

оточення двоє з них загинули, троє потрапили в полон. Прорвалися 25 спецпризначенців, серед яких - шестеро поранених.

Ще одна героїчна сторінка: військовослужбовці 73-го Центру брали участь у жорстоких боях за Дебальцеве в січні-лютому 2015 року.

Віталій Шевченко долучився до військового складу Центру пізніше, майже через півроку після тих кривавих подій. Проте одразу органічно «вписався» в команду захисників. Дуже пишався своєю групою розвідки - згуртованою, дружньою, пишався командиром, якого вважав військовим високої кваліфікації, чуйною, порядною людиною. Побратими, зі свого боку, поважали матроса Шевченка,

бо Віталій завжди виявляв мужність, професіоналізм та незламність духу, підтримував своїх побратимів, був для них прикладом відваги та людяності... таким запам'ятали його брати по зброї.

Спогади командира групи розвідки

Віталій пройшов шлях розвідника і брав участь у 29 бойових завданнях - кожне з них здійснював спокійно, чітко й професійно. Був розвідником, який виконував найризикованіші бойові завдання в тилу противника. Проводив спеціальну розвідку, організовував засідки, нальоти, виходи у сірі зони - усе це вимагало холодної голови, рішучості й віри у побратимів. Його дії не раз давали штабу цінну інформацію про ворога, зривали плани противника і наближали перемогу.

Для товаришів по службі Віталій Шевченко був прикладом відданості - на нього завжди можна було покластися у найскладніші моменти. Він не

відмовлявся від ризику, якщо цього вимагало завдання, і завжди ставив бойовий результат вище за власний комфорт.

Його хоробрість була тиха, без пафосу. Він діяв впевнено, навіть тоді, коли інші сумнівалися. У бою тримався рівно, не піддавався паніці і завжди мав запасний план. Побратими знали: якщо Віталій поруч - значить, усе під контролем. Він мав природне лідерство, яке не потребувало наказів чи гучних слів: тільки прикладом і справами.

Віталій Шевченко був не лише воїном, а й людиною глибокої внутрішньої культури. У ньому поєднувалися дисципліна, спокій і людяність. Він не любив говорити про себе, але завжди помічав інших - підтримував, коли комусь було важко, міг пожартувати, щоб зняти напругу після виходу з бойового завдання. Такі дрібниці створюють дух підрозділу - і цей дух залишився після нього.

За межами служби він був люблячим чоловіком і батьком. Його сім'я - це те, заради чого він жив і воював. У короткі перерви між завданнями завжди знаходив час зателефонувати, почути голос рідних, дізнатися, як справи вдома. Він ніколи не говорив про втому чи небезпеку - тільки про те, що «все нормально» і що «ще трохи - й повернуся».

На бойовій роботі Віталій показав себе як розвідник високого рівня. Він умів планувати, швидко орієнтуватися в обстановці, знаходити рішення під тиском часу. Його доповіді були точними, а результати - завжди корисними для підрозділу. Йому довіряли складні виходи - і він ніколи не підводив. Його участь у 29 операціях - це не просто цифра, це доказ його досвіду, рішучості й поваги командирів.

Сьогодні в сімейному архіві зберігаються численні нагороди Віталія Васильовича Шевченка. Жовтень 2015 року – відзнака «За службу державі». Листопад 2015-го – нагрудний знак «Гідність та Честь». Також листопад 2015-го – матрос Шевченко нагороджений медаллю «Матрос Кошка»; грудень 2015 року – Ювілейна відзнака «34391 – А 1594».

Стільки нагород – і це тільки у 2015 році!

Були відзнаки і в наступні роки: «За службу державі» (березень 2016); нагрудний «Знак Пошани» (за наказом міністра оборони України – квітень 2016); відзнака «За вірцевість у військовій службі» (вересень 2017).

Медаль «За відвагу» (січень 2023) та знак «За службу державі» (листопад 2023) Віталій отримав вже як лейтенант.

Дружини захисників

Пройшло вже 10 років, а Леся й досі спілкується з товаришами Віталія із 73-ки. Хоч і розкидала їх згодом доля по різних містах, але військову дружбу та пам'ять про загиблих чоловіки пронесли через довгі роки. Долучились до цього братерства і дружини воїнів.

Спогади Людмили Денисенко – дружини загиблого захисника Владислава Кравця, вона волонтер, юрист, підприємець.

Є люди, про яких ти пам'ятаєш завжди, такі собі непересічні особистості, які закарбовуються в глибини пам'яті. Такими були мій чоловік та його побратим Віталій Шевченко - сильні, вірні слову, лагідні вдома і незламні з ворогом... Захисники, наші янголи світла. Родинам, що втратили таких близьких людей, лишилися тільки спогади... Але які яскраві!

Проте для мене вони живі, неймовірні Чоловіки, які робили цей світ краще.

З родиною Шевченків наша сім'я познайомилась у 2015 році, мій чоловік Владислав Кравець та Віталій Шевченко в той період проходили службу в підрозділі ССО, виконували завдання по захисту Батьківщини на Донеччині, а я була частиною волонтерської спільноти, яка допомагала їм всім, чим могла. Тож ми стали друзями, я потоваришувала з родиною Віталія, його чудовими дівчатами.

Минуло 10 років. Спочатку війна забрала мого чоловіка - він загинув 18 березня 2022 року, і в цей важкий період друзі – Віталій і Леся - були поряд з нами. Вони вміли віддавати частину свого серця людям. А потім і Віталій пішов у кращий світ...

Віталій Шевченко з побратимом Владом Кравцем, який загинув у березні 2022 року

Розповідаючи про нього, не можу втримати посмішку: два баламути - Шевченко і Кравець, жарти і сміх були всюди, де були вони. Віталій був дуже турботливим, він піклувався про всіх побратимів, а у волонтерів отримав прізвисько Плюшкін - йому все було потрібне, він любив запаси, все мав і щедро ділився з хлопцями.

До речі, якщо мова вже зайшла про дружин, - Віталій і Лесі привіз у 2016 році «медальку». На ній надпис: «Чекаю на тебе, коханий». Жінка здивувалась – за що? Виявилось, що дуже важливо оберігати чоловіка, коли він на фронті. Подружжя Шевченків завжди спілкувалось вкрай мирно і лагідно, Леся не дозволяла Віталію нервувати із-за сімейних справ. Їхні розмови були легкі та жартівливі, чоловік після такого спілкування був спокійний, з гарним настроєм. Вона відчувала, що це надзвичайно важливо, бо служба – то ж і зброя, і нерви, і здоров'я, і складні ситуації для прийняття рішень.

З іншого боку, Віталій ніколи не «грузив» проблемами свою родину. «У нас тут все добре, все в порядку» - то була його улюблена фраза у розмові з дружиною.

- Я все своє життя працюю в поліції, маю розуміння, що таке служба, що таке військова людина... тому ніколи нічого не випитувала, в наших розмовах не було ніяких подробиць про військові події. «У мене все добре» - казав він, тож я і вірила, що все буде добре, - розповідає Леся.

Родина мешкала у Малій Коренисі. Усі жителі села, представники влади, керівництво школи, Будинку культури ставилися до Віталія з великою повагою. Як учасника АТО, його запрошували на заходи до Дня захисника України, на різні зустрічі та урочистості.

- Щоразу він хвилювався, але із задоволенням відвідував події громади. Йому було приємно відчувати, що люди його шанують, адже це підтверджувало: його вчинки не даремні, і люди цінують те, що роблять хлопці для своєї країни, - згадує Леся. - У 2016 році термін контракту Віталія закінчився, і він повернувся працювати на завод «Дікергофф». Проте на Сході нічого не завершилось: війна тривала, збройна агресія росії продовжувалась, і Віталій не міг залишатися осторонь цих подій. У травні 2017 року він знову повернувся до служби, аби захищати свою країну, пішов на контрактну службу в 79-ту бригаду Десантно-штурмових військ ЗСУ розвідником-кулеметником розвідувального взводу десантно-штурмового батальйону.

79-а бригада ДШВ ЗСУ. АТО

З побратимами проходив службу в зоні АТО в Авдіївці Донецької області, мабуть, навіть на першій лінії фронту.

Вона тоді дуже нервувала. Розуміючи страшну небезпеку, просила: якщо щось трапиться - давай щоб я узнали про це перша. А він у відповідь пожартував: «Добре. Якщо мене вб'ють, я тобі скажу про це першій». Проте серйозно домовились: «Коли три дні я не виходжу на зв'язок, тільки потім піднімаєш галас».

Але про біду і телефонувати не було потреби. Любляче серце все відчувало. Того дня вона не знаходила собі місця. Був сильний дощ, Леся йшла по Соборній, заходила в магазини, втім погано розуміла, що з нею відбувається. І раптом він подзвонив. Аж викрикнула в слухавку: «Ти в госпіталі?». Здивувався: «Звідки ти взяла? От ти - нічого від тебе не скриєш... не хвилюйся, нічого страшного. У мене інфаркт». Не стримала емоцій: «Точно інфаркт чи поранення?». Інфаркт здавався меншою бідою.

17 січня 2018 року Віталію стало погано в бліндажі. Його вивезли в безпечне місце, далі - медичним транспортом доставили в Авдіївську міську лікарню, потім до Харкова в шпиталь. Там його життя спасли і поставили стенти. Пролікувався, повернувся додому і - заявив своє категоричне «ні» пропозиції уходити зі служби. Вона благала: «Залишайся на службі, тільки при частині. Завжди підтримувала тебе в твоїх рішеннях, але це вже не жарти».

І він погодився. Залишився служити при частині. У тому ж 2018 році перейшов на посаду командира відділення безпілотних авіаційних комплексів розвідувального взводу, 2019-го став старшиною роти десантного забезпечення, 2021-го отримав нове призначення: сержант із матеріального забезпечення.

Роботи «в тилу» для нього знайшлось багато, Віталій був готовий до будь-яких випробувань. Адже, поки працював у Миколаєві, закінчив коледж ім. Пилипа Орлика (напрямок «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»), у 2020-му отримав диплом – тепер вже університету ім. Пилипа Орлика - по спеціальності «Геодезія та землеустрій». Але навчання не припинив. «Транспортна логістика та топографія маршрутів» - цей курс пройшов також в університеті ім. Пилипа Орлика.

Часом раніше, ще 2019 року, закінчив курс підготовки лідерства базового рівня і дуже цим пишався.

Вторгнення

2021 рік. Починаються військові навчання в Олешківському лісі

***Віталій Шевченко з Русланом
Прусовим***

Херсонської області, військовослужбовці 79-ї бригади також беруть в них участь. Після Херсону – передислокація, район проведення Операції Об'єднаних Сил (ООС). Ця територія на сході України охоплювала окремі райони Донецької та Луганської областей. ООС була спрямована проти незаконних російських і проросійських збройних формувань і тривала з 30 квітня 2018 до 24 лютого 2022 року (нагадаємо: до цього, з 14 квітня 2014 року до 30 квітня 2018 року, у вказаних областях тривала Антитерористична

- У 2021-му Віталій був у Луганській області, служив пліч-о-пліч зі своїми побратимами, які стали для нього справжньою родиною. Разом вони ділили всі труднощі та небезпеки служби, підтримували один одного в найскладніші моменти, сміялися й жартували, відчуючи, що, попри все, вони разом. Кожен день зміцнював їхню дружбу, формував нерозривний зв'язок, який не можна передати словами, - розповіла Леся Шевченко. - На жаль, 12 листопада 2021 року, під час виконання бойового завдання, загинули побратими Віталія - підполковник Руслан Халилович Прусов та майстер-сержант Вадим Вікторович Федосєєв. За проявлену мужність та відвагу підполковник Прусов був нагороджений орденом Богдана Хмельницького III ступеня посмертно. Загибель Руслана та Вадима стала великою втратою для бригади та всіх, хто мав честь служити поруч із ними. І для Віталія це була болісна втрата та велике горе, адже разом вони пройшли стільки випробувань і розділили так багато спільного. Їхня відвага, відданість

і самопожертва назавжди залишилися в його пам'яті, нагадуючи про ціну миру і важливість кожного життя. Для Віталія згадка про загиблих побратимів стала постійним нагадуванням про силу дружби, вірність та героїзм, які ніколи не забудуться...

2022 рік. Повномасштабне вторгнення росії застало Віталія з побратимами у Луганській області, в місті Станиця Луганська, яка була окупована російськими військами 26 лютого 2022 року.

Спогади командира підрозділу

- Віталій разом з побратимами тримали оборону та за наказом відійшли до вказаних рубежів в районі міста Сіверськодонецьк, де в складі 1-ї БТГр (батальйонної тактичної групи) зайняли оборону з метою не дати далі просунутись ворогам.

14 квітня 2022 року, після того як до них прибули підрозділи на заміну, - воїни 1-ї БТГр передали позиції, що деякий час були під їхньою обороною. Віталій вийшов з тих позицій в числі останніх.

Підрозділ було виведено на околиці міста Бахмут, де він отримав підкріплення, а далі, 21 квітня 2022, - направлено на виконання бойового завдання в село Зарічне Донецької області. Все, що довелось пережити хлопцям, ніякими словами не описати... після Зарічного була оборона Ямпіля, Лиману.

На той час Віталій Шевченко виконував обов'язки головного сержанта зведеного підрозділу, призначення якого - виконання раптово виникаючих задач. Завжди разом з командиром зведеного підрозділу перебував там, де найважче, мотивував своїх підлеглих на якісне виконання поставлених завдань з відсічі ворожой навали, завжди по-батьківськи піклувався про їхні потреби.

В середині травня 2022 року підрозділ отримав нове завдання – оборона села Щурове Донецької області. Мета - завадити переважаючим силам противника, щоби ті не змогли обійти підрозділи бригади з флангу та не перекрили нашим військам місце переходу річки Сіверський Донець.

Завдяки навичкам та вмілим діям Віталія, було визначено та перекрито маршрути, якими могли б швидко підібратись вороги до наших сил оборони.

Обстріли з різних видів артилерії були постійними та інтенсивними, але, незважаючи на це, підрозділ Віталія виконав поставлені завдання...

26 травня підрозділ отримав нове завдання - забезпечити відхід сил нашої бригади з міста Лиман, бо наші військові були вже виснажені боями. Командир підрозділу виїхав на виконання завдання, а на Віталія була покладена задача перемістити тилове забезпечення до безпечного району за річкою Сіверський Донець.

Задачу Віталій виконав, проте не залишився разом з тиловою групою, а повернувся до своїх побратимів. Щоби повернутися, напросився в машину одного з прикордонників, які також в той час виконували завдання у складі зведеного підрозділу.

«Командир, завдання виконав, і в мене є дві новини: одна гарна, а інша - не геть. Гарна новина: нам не треба вже тягати весь наш мотлох, - віджартувався Віталій. - А друга: під час артилерійського обстрілу було знищено командно-спостережний пункт (КСП) підрозділу та машину разом з усіма речами... Головне - всі підлеглі залишилися цілі та неушкоджені».

Після відходу бригади - підрозділ Віталія останнім покинув місто Лиман. Виходили звідтіль важко, з боями... але жоден з побратимів в той день не загинув.

Трохи пізніше, ввечері, Віталій зателефонував Лесі, розмова була сумна і на прощання він сказав: «Поцілуй дітей». Вона все зрозуміла: наскільки він завжди був оптимістом, а тут - голос зовсім не оптимістичний, як не старався. Насилу дочекалася ранку, коли пролунав іще один довгоочікуваний дзвінок. Віталій сказав: «Подивись, я там тобі скинув цікаві фото». Що було на тих світлинах? Все розбите, розтрощене, вигоріле – машина, речі... «Залишилось тільки те, що на мені, і пів пачки цигарок... Проте головне - всі хлопці залишилися живі!».

Командування дало високу оцінку діяльності Віталія на фронті, його було призначено на посаду командира взводу і в жовтні 2022 року присвоєно військове звання «молодший лейтенант».

В лютому 2023 року батальйон, де проходив службу Віталій, отримав завдання щодо оборони села Победа, це південніше сумнозвісної Мар'їнки. Молодший лейтенант Шевченко разом з побратимами вирушив на виконання завдання, де вони під керівництвом командира організували дієву оборону, і це стало суттєвою допомогою підрозділам, що оборонялися.

Віталій завжди підходив творчо і з військовою хитрістю до виконання поставлених завдань та постійно піклувався про своїх побратимів. З часом він отримав звання лейтенанта, і у квітні 2024 року був призначений на посаду помічника начальника служби повітрянодесантної техніки, озброєння логістики. Спочатку служив у Донецькій області – тоді зміщався фронт, і їхня частина рухалась разом з фронтом. Потім переїхали у Дніпропетровську область. Віталій зайнявся обладнанням побуту побратимів. Він робив все, щоби у «притулках», де мешкали військові, було тепло, чисто, все необхідне під рукою для гідного життя.

Медик з позивним Віцик

***Побратим Віталія Шевченка, медик
(евакуаційного екіпажу, позивний Віцик***

Звертаючись отак, «по гарячих слідах», до минулих воєнних спогадів, ми маємо нагоду зберегти для історії імена багатьох людей, які мужньо встали на захист Батьківщини. Один з них - медик евакуаційного екіпажу з позивним Віцик, який разом з Віталієм служив у 79-й бригаді.

Ці щемливі рядки у зв'язку зі смертю товариша Віцик написав на

«За вашу ранкову каву, за тиху ніч під теплою ковдрою, за можливість бачити, як ростуть ваші діти, а також за байдужість до війни більшості українців - віддають щодня свої життя мої найкращі друзі, мої побратими... Честь та вічна шана тобі, Васильович».

Минув рік, і Віцик знову повернувся до спогадів, підчас звертаючись до померлого друга.

«Рік тому я втратив найкращих друзів, їх день смерті я пам'ятаю досі, закарбував в собі той день, коли їх ховали назавжди... Васильович, скільки ж ми з Вами пройшли і у 18, 19, 20, 21 роках, у роках повномасштабки. Зазвичай медикам не дозволено хворіти, але саме Ви вилікували мій коронавірус ще до повномасштабного вторгнення. Пам'ятаю, як ви казали: «Док, ти шо?! Як це - не можеш на ноги встати, зараз піднімемо без жодної пігулки». І на наступний день я ожив, як рукою зняло... це був учбовий центр в місті Житомир, тоді набирали строковиків в нашу бригаду. Я завжди Вам казав і зараз скажу: «Таких би нам в армію служивих воїнів, як Ви, і не було би совденії...».

Лиман 2022-го, страшні бої за місто, і я на каву біжу до Вас. «Є шо згадати, але дітям не обов'язково знати», - пам'ятаю і ці слова від Вас, Васильович... У Лимані частенько забігав: «Васильович, а шо - каву будем пити під відкритим небом?! Як-ніяк «Орлани» літають, міни по лісу падають, «гради» - по заправці!». Тож згадую Вашу відповідь: «Док, своє не почуємо!». Ваші, Васильович, життєві принципи мотивують мене досі!».

Віцик після завершення першого контракту в ЗСУ поїхав до Польщі працювати механіком, однак після початку повномасштабного вторгнення, він прийняв рішення повернутися і стати на захист України.

Медик і зараз продовжує службу у 79-й окремії десантно-штурмовій бригаді. Щодня він евакуює поранених побратимів із найгарячіших точок фронту, ризикуючи власним життям, аби врятувати життя інших.

На своїх сторінках у соціальних мережах Віцик постійно ділиться правдою про те, що відбувається на передовій. Він нагадує: війна - це не

лише справа військових чи волонтерів, це спільна боротьба всіх українців. Кожен має свій фронт - і кожен може зробити внесок у захист держави.

Бути байдужим сьогодні - означає відвертатися від тих, хто боронить твоє завтра. Саме тому Вітик закликає підтримувати армію, допомагати один одному й залишатися єдиними перед обличчям ворога.

Спогади, спогади...

Віталій завжди любив робити рідним сюрпризи. Ну як Леся може забути свій день народження 16 липня 2022 року? З чоловіком вони не бачились майже 10 місяців. Війна... не до святкувань, але у бесідці, що була зроблена руками Віталія у родинному дворі, зібрались повечеряти родичі.

Вона ніяк не очікувала такої несподіванки: піднімає очі - а він йде, тільки не через ворота, а городами, - з величезним букетом троянд. Ті емоції неможливо передати: і крик радощів, і сльози, і сміх, і обійми... А головне - він «цілий» стояв перед нею, неушкоджений.

5 вересня 2024 року вони з Лесею бачились востаннє. Чоловік приїхав додому, погрузив у машину нову купу речей для побратимів. А дівчатам своїм залишив «переселенця» - собачку на ім'я Чупа.

16 вересня Віталій повинен був приїхати у відпустку на лікування, бо вже деякий час погано себе почував. Скільки разів Леся просила його звільнитися за станом здоров'я. У 2022-му він відповідав: «Я дуже прив'язаний до хлопців і не можу покинути їх». У 2023-му сказав так: «І що я буду дома робити? Ти ж розумієш, що я по-іншому не можу».

Зранку 14 вересня 2024-го вони спілкувались телефоном, сміялись, жартували. А після обіду, пораючись у дворі, вона раптом побачила за парканом групу людей. Товариші по службі, друзі... Тут вже нічого не треба було казати. Третій інфаркт, на жаль, забирає життя людини.

Проводити Віталія Шевченка в останню путь зібралась велика кількість людей, що його знали. Мабуть, біля 400... Побратими приїхали навіть із передової – всього на кілька годин: попрощалися – і того ж дня назад. На

честь Захисника пролунало багато добрих, важливих слів, цього дня йому були присвячені вірші та спогади друзів.

Поховали на кладовищі у Малій Коренисі. Біля пам'ятника –

український прапор, які традиційно встановлюють на могилах героїв-українців, що віддали життя, захищаючи Батьківщину. І на Алеї Слави у центрі Миколаєва розміщений портрет Віталія Васильовича Шевченка.

Куточок пам'яті в родині Шевченків

Так, він не загинув від ворожого снаряда. Але

присвятити своє життя, віддати своє серце Україні та її народу – чи це не подвиг? Він не ховався від призову, він йшов добровольцем. Не шукав на службі легких шляхів. Про себе він думав в останню чергу, бо трагедія Батьківщини була для нього на першому місті.

2013 рік – перший інфаркт, лікування. 2014 рік – інвалідність, відновлення після хвороби. 2015 рік – доброволець, який, попри висновки медичної комісії, наполіг на своєму і пішов служити у Збройні Сили України. 2018-го під час захисту Авдіївки отримав другий інфаркт. Лікувався. І знову повернувся до служби! Осінь 2024 року стала фатальною. Скільки ж болю, жалю, тривоги, важкого фізичного та морального навантаження мало витримати це любляче, віддане своїй справі патріотичне серце! У медичному висновку відзначено: смерть пов'язана із захистом Батьківщини.

- Я дуже ним пишаюсь. Якби було більше таких людей, як він, можливо, ми могли б уникнути того жаху, що відбувся в державі. Справжній, мужній, патріот, чудовий чоловік і батько... все можна про нього говорити тільки з найкращої сторони, писати з великої літери, - дякує пану Віталію його дружина Леся Шевченко. Вони були разом 17 років.

Віталій Васильович Шевченко... один із сотень тисяч Захисників України. Мав позивний «ДЮК». Замислювався позивний як аббревіатура, перші букви якої складаються з назви «Дікергофф-Юг». Але сьогодні ми дивимось на це псевдо зовсім по-іншому. Існує застаріле українське слово «дюк», яке має французькі корені і перекладається як «герцог» (тобто один з найвищих аристократичних титулів). Згідно з тлумачним словником, титул «Дюк» асоціюється з благородством, силою і лідерством.

Завершуючи розповідь про героя, знову звернемося до слів командира групи розвідки, де служив Віталій.

«Його вже немає з нами, але пам'ять про нього жива - у словах тих, хто служив поруч, у спогадах сім'ї, у кожній історії, яку розповідають новим бійцям. Ім'я Віталія звучить на полігоні, коли говорять про приклади мужності. Він залишив по собі шлях справжнього воїна - чесного, сильного, спокійного. Його життя - приклад, а його смерть - нагадування, що свобода має ціну. Ми пам'ятаємо його, продовжуємо його справу і передаємо його історію далі - щоб вона жила не в словах, а в діях тих, хто йде за ним. Хай світла пам'ять про Віталія буде вічною. Хай його ім'я стоїть поруч із найкращими синами України, які віддали життя за свободу і честь нашої держави»!

Фото з сімейного архіву

ЗМІСТ

Миколаївщина: хроніка спротиву

16 березня – 18 березня 2022 року 2

Христина Гаврилюк «Якщо всі поїдуть, буде простіше нас захопити». Як Миколаїв живе із російською армією на підступах 10

Миколаївщина: хроніка спротиву (продовження)

19 березня – 13 квітня 2022 року 18

Війна і люди

Наталія Христова Відважні «пташки» Чечена 84

Наталія Христова Сила жіночої любові 96

Юлія Бойченко «На свій страх і ризик». Історія Євгена Полтавчука, який під обстрілами вивозив людей з окупованої Кінбурнської коси 105

Наталія Христова Волонтерське серце міста 104

Герої не вмирають

Наталія Христова Андрій Горожанський – захисник, волонтер, патріот 124

Наталія Христова Шана загиблим. Вони назавжди в нашій пам'яті 130

Алла Мірошниченко Пам'яті Героя України, лейтенанта ЗСУ Миколи Білоуса 137

Наталія Христова «Найстрашніше думати, що я вас більше ніколи не обійму»... 142

Наталія Христова Віддати своє серце Україні – то і є подвиг 147